

Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi

Biz şimdi alçak sesle konuşuyoruz ya
Sessizce birleşip sessizce ayrılıyor ya
Anamız çay demliyor ya güzel günlere
Sevgilimizse çiçekler koyuyor ya bardağa
Sabahları işimize gidiyoruz ya sessiz sedasız
Bu, böyle gidecek demek değil bu işler
Biz şimdi yanyana geliyor ve çoğalıyoruz
Ama bir ağızdan tutturduğumuz gün hürriyetin havasını
İşte o gün sizi tanrılar bile kurtaramaz.

Cemal Süreya

Aylık Gazete
Mayıs 2015
Yıl: 5 Sayı: 49
gazetesolfasol.com

Ankara'yı Sarsan Bir Gün: 3 Mayıs 1962... 5 Bin İnşaat İşçisi Meclisi Kuşatmıştı!

İŞSİZ İŞÇİLER BİR YÜRÜYÜŞ YAPTI

Ankara'da polis barikatlarını aşarak Meclise kadar koşan işsizler "Af değil, iş istiyoruz," diye bağırdılar

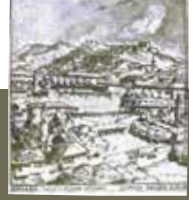
Ankara'nın yakın geçmişinde yaşadığı unutulmaması gereken bazı önemli olaylar vardır. Kent, daha sonra Türkiye'de yaşanacakların öncülü durumundaki bu olaylara tanıklık yapmıştır. Ne yazık ki bu konular pek sık hatırlanmaz, bu olaylara ilişkin arşiv belgeleri pek fazla geliştirilmemiştir.

Ankara'yı sarsan ve etkileri Türkiye'yi de sarsacak olan toplumsal olaylardan biri 5.000 işsiz inşaat işçisinin Ulus'tan başlattığı ve Bulvar üzerindeki polis barikatlarını aşarak Meclisi kuşattığı uzun koşudur. Olay 3 Mayıs 1962 günü yaşanmıştır ve bir anlamda daha sonra yaşanacak işçi direnişlerinin ve 15-16 Haziran 1970 ayaklanmasının habercisidir.

Arif Şentek >> s.06-07

Falih Rıfki Atay'ın Kaleminden Cumhuriyetin İlk Yıllarında Ankara

Yazar Falih Rıfki Atay (1894-1971), Cumhuriyetin ilk yıllarında, başkent Ankara için kurulan İmar Komisyonu'nun da başkanıydı. Dolayısıyla, Ankara kentinin gelişimini tökezleten etkenleri iyi bilen kişi. Önder Şenyapılı >> s.04-05

Fısıltılar Kitabı

Emine Onaran İncirlioğlu >> s. 03

Galeano

Özlem Mengilibörü >> s. 03

Syriza, Sol-HDP ve Seçimler

Aydın Şimşek >> s. 06

Nükleer Karşıtı Platform

Fatma Soylu >> s. 08

Asi Keçi Geliyor

Solfasol >> s. 21

İmkansız İkamet

Özgür Ceren Can >> s. 21

Klasik Sinema Kuşağından Mayıs Ayında Yeniden Yurttaş Kane İzlemek

Günseli Bilgen >> s. 22

İşçi Filmleri Festivali

Özgür Ceren Can >> s. 22

Çinçin Bağları'nın Hikayesi YOLUNDA A.Ş. 1 MAYIS'TA...

Yolunda A.Ş. ekibini daha önce sevgili Mahir Ünsal Eriş'in yaptığı söyleşi ile sayfalarımıza konuk etmiştik. Bu sefer de 1 Mayıs'ta vizyona girecek filmleri şerefine ağırlıyoruz. Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi Solfasol ile Çinçin Bağları Hikayesi Yolunda A.Ş.'nin söyleşi sıradan bir söyleşi olamayacağından duruma uygun olarak, güzel bir bahar akşamında, Sıhhiye İlkiz Sokak'taki Güzel Karadeniz Lokantası'nda, Macit Abi'nin, Şakacı Ali Baba'nın mutfağına ve Akif Abi'nin ellerine bıraktık kendimizi. Söyleşi bahane, muhabbet şahaneydi. 'Yedinci büyüğe' kalmadan diller çözüldü...

Solfasol Ekibi >> s.18-19

DOSYA: 7 Haziran Seçimlerine Giderken Değişim Elimizde...

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından, milletvekili seçimlerine gidiyoruz. Bu seçimler, önceki seçimlerden hayli farklı. Erdoğan, halk tarafından seçilmiş bir Cumhurbaşkanı olduğunu sıklıkla hatırlatarak, "Türk tipi başkanlık" dayatmasıyla, tarafsızlığını unutup, meydanlara AKP için 400 milletvekili istemeye iniyor! Öncesinde başbakanken, hem de geçerli kanunları, hukuku çiğneyerek yapımını başlattığı Başbakanlık Sarayını, cumhurbaşkanı olduktan sonra Cumhurbaşkanlığı Sarayına dönüştürüyor. Yolsuzluklara, hırsızlıklara cevaz veren, "Hep bana, Rabbena tavrı", birlikte yola çıktığı AKP'lileri bile fena halde kızdırıyor. Yolda su kaynatıp, çatlatanlar oluyor. Solfasol >> s.09-17

Artık Hiçbi'şii Eskisi Gibi Olmayacak! Sil Gözyaşlarını! / MEK'AN

Şamil Yılmaz'ın yazdığı, Cansu Yumuşak'ın yönettiği ve Ahmet Melih Yılmaz'ın oynadığı "Artık Hiçbi'şii Eskisi Gibi Olmayacak! Sil Gözyaşlarını!" oyununu, Mek'an Sahne'deki son suarelerinden birinde izledim. Oyunu izlemeden önce kısa tanıtım metninde oyunun Gezi Direnişi'ni bir sokak çocuğunun gözünden anlattığını okudum. Aklıma Erdem Akan'ın "Gezi'nin bizzat kendisi bir sanat eseri. Onunla ilgili, onun üzerinden tekrar bir şey yapmaya çalışmak, Mona Lisa'ya bıyık ekleyerek sanat eseri üretmeye benzer!" sözleri geldi hemen. O akşam bıyıklı bir iş mi izleyecektim yoksa? Özgür Ceren Can >> s.20

TÜSİAD Başkanı Symes, Hükümetin Enflasyon Politikalarının Tedirgin Edici Olduğunu Söyledi.

Symes, güven ortamının bozulduğunu, itibarı zedelenmiş bir Türkiye hikayesinin yeniden ortaya çıktığını da söyledi. TÜSİAD Başkanının bu açıklamaları, son zamanlarda bozulan ekonomiye büyük sanayicilerin tepkisini ortaya koyuyor. Ekonomide enflasyonist çizgiye dönüşte, bilindiği gibi Cumhurbaşkanı'nın da zorlamaları vardı. Cumhurbaşkanı, daha birkaç ay önce, Türkiye'nin özerk Merkez Bankasını kredi faizlerini indirmede için hainlikle suçlamıştı!

Nitekim, en ufak eleştiriye bile tahammül gösteremeyen Cumhurbaşkanı, Sakarya'da açılışlar yapmak bahanesiyle yaptığı mitingde, TÜSİAD'a da yüklendi. TÜSİAD'ı hadsizlikle, insafsızlıkla suçladı. **Abo/Solfasol**

AKP çözüm sürecini de ipelemiyor, seçim beyannamesinde çözüm süreci unutulmuş!

AKP, en son Dolmabahçe Sarayı'nda, HDP'li vekillerle birlikte çözüm süreci için 10 maddelik bildirinin okunmasını ardından, çözüm sürecini adeta unuttu.

AKP seçim beyannamesinde çözüm sürecinden tek satır bulunmuyor. AKP'nin, MHP'ye kaybettiği oyları kazanmak için yeniden milliyetçi söylemlere sarıldığı görülüyor. **Abo/Solfasol**

Kuklalar ve Kuklacılar Mayıs'ta Ankara'da Buluşuyor.

KUKSADER (Kukla, Karagöz, Gösteri ve Sahne Sanatları Derneği) tarafından ilk kez düzenlenen Uluslararası Ankara Kukla Festivali, 14-21 Mayıs tarihleri arasında her yaşta kukla severi Ankara'da buluşturmaya hazırlanıyor. Ankara'dan Tiyatro TEMPO ve İstanbul'dan Tiyatro TEM topluluklarının, çocuklar ve yetişkinler için oyunlar sergileyeceği festivale Rusya, Bulgaristan, İspanya, Moldova ve İtalya'dan sanatçılar da gösterileriyle renk katacak. Tiyatro Tempo'nun Maltepe'de bulunan salonunun yanı sıra, okullarda ve açık havada yapılacak gösteriler, çocuklara hayal dünyalarını, yetişkinlere ise bakış açılarını geliştirme fırsatı sunacak.

Ayrıntılı bilgi için; www.facebook.com/ankarakuklafestivali **EzgiKeskin/Solfasol**

O Kütüphane Artık Yok.

Bedri Bademci'nin Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesinin bahçesine kurduğu kütüphane, hastane yönetimi tarafından boşaltıldı. Bademci'nin hastane bahçesindeki küçük büfe içinde kendi emekleriyle oluşturduğu kütüphane yedi yıl dayanabildi. Bir süredir kira bedellerinden ötürü hastane yönetimiyle mahkemelik olan Bademci'nin kütüphanesi 8 Nisan'da polis zoruyla boşaltıldı. Bademci'nin bin beş yüze yakın kitabına şimdilik CHP Çankaya İlçe Başkanlığı sahip çıktı. **Sibel Durak/Solfasol**

Cumhurbaşkanı ve Başbakan, Ermeni Soykırımını Dillendiren Papa'ya ve AP'ye Hadlerini Bildirdi!

1915 olaylarının 100. Yılı dolayısıyla Vatikan'da düzenlenen ayinde "soykırım" sözcüğünü kullanan, Papa Francesco, Başbakan, AB Bakanı, Dışişleri Bakanlığı ve ardından Cumhurbaşkanı tarafından kınandı. Erdoğan Papa'yı kınamak amacıyla İhracatçılar Meclisi'nde yaptığı konuşmasında, aksine Papa'yı "milyonlarca insanın kıyımına yol açan anlayışın" temsilcisi olarak lanse etti ve Papa'nın bir daha böyle yanlışlara düşmemesini isteyerek, Papa'yı kınadı.

Geçen sayımızdaki Zir Vadisi ve 1915 öncesi Ankara'sı üzerine (Soykırım ve Ankara ve Geçen 100 Yıl - Solfasol Gazetesi - Nisan 2015), A. Atauz'un yazısında da belirttiği üzere, 1915 öncesi Ankara nüfusunun neredeyse üçte birini oluşturan (bugünkü rakamlarla 1.500.000 kişi) o Müslüman olmayan azınlık, şimdi yok! **Abo/Solfasol**

Soma Madeninde Öldürülen 301 Madencinin Davası Bir Yıl sonra Başladı. Ölen İşçilerin Yakınları, Adil Yargılama Yapılmamasını Protesto Etti.

İlk gün ölen işçilerin yakınlarının bir çoğu, mahkeme salonuna alınmadı ve tutuklu sanıklar, duruşmaya getirilmedi. Akhisar Adliyesinin çevresinde binlerce polis konuşlandırıldı. Polisler, mağdurlara zorluk çıkarttı. Savcı, tutuksuz yargılanan sanıkların tutuklanmasını kabul etmedi.

Sanıklar, tüm suçu madende ölen başmühendis Mehmet Efe'ye atmaya çalıştı. Sanık avukatlarına göre "tek suçlu ölen mühendis Mehmet Efe; diğer tüm sanıklar suçsuz" Firma yetkilileri suçunu kabul etmediği gibi, denetimle görevli devlet yetkilileri de suçlamaları kabul etmiyor. Bakanlık, çalıştırılmaz denli kusurlu olduğu halde, çalışabilir raporlar düzenleyen denetçilerinin yargılanmasına izin vermiyor. **TEK SUÇLU, her zaman olduğu gibi, cinayet gibi kazada ÖLENLER! Abo/Solfasol**

CHP ve HDP seçim bildirgelerini açıkladı. AKP panikte!

Önce CHP seçim bildirisinde yoksul kesimlerin paylarının artırılmasına dönük görüşlerini açıkladı, emekliye ve asgari ücretliye 1500 TL vermeyi taahhüt etti. HDP de seçim bildirgesinde, yoksul kesimlere 1800 TL asgari ücret, gençlere 200 TL ulaşım yardımı sözü verdi. HDP, seçim listelerinde devrim yaptı: kadınların ağırlığını erkeklerle eşitledi. CHP, demokrasiyi önce kendi seçim listelerine yansıttı: Adaylarının önemli bir kısmını ön-seçimle belirledi.

HDP'nin sola dair politikaları gündeme sokmasıyla birlikte önceki seçimlere kadar, sağ kesime yönelen CHP de, sosyal devleti ve sol politikaları hatırladı.

Bu gelişmeler, AKP'yi panikletti. Her iki partiye de, "Kaynak nerede?" diye yüklenmeye çalışıyor. Ama yapılan yolsuzluklar, plansız yatırımlar, ekonomideki kötü gidişat AKP'nin samimiyetinin sorgulanmasını da beraberinde getiriyor. **Abo/Solfasol**

Malum, Mayıs ortasından itibaren Ankara'da ağaçlar tüm yaprak ve çiçeklerini açmış olacak.

Peki, çam dediğimiz ağaç aslında gerçekten çam mı? Yoksa sedir de olabilir mi? Akçaağacı Çınar'dan nasıl ayırırız? Bu harika mor çiçekli ağacın adı nedir? Bu konulara ilginiz varsa hafta sonları Serdar Gülsöken'in genelde ODTÜ, Dikmen Vadisi ve Botanik parkında yaptığı ücretsiz ağaç tanıma gezilerinden çok keyif alırsınız.

Aktivitelere haberdar olmak için Facebook'ta "Ağaçlar ve İnsanlar" grubunu takibe alın. **Omat/Solfasol**

İşçi Katliamları Devam Ediyor: İş Cinayetlerinde Öldürülen her 30 İşçiden Biri, Çocuk İşçi.

Çocuk bayramında koltuğunu göstermelik olarak çocuklara devreden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının kayıtlarında iş kazalarında ölen çocuk işçiler için verilen rakamlar, birbirini tutmuyor. Mecliste çocuk işçi ölümleri ile ilgili verilen önergelere verilen yanıtlarda, ölen çocuk işçiler için verilen hiçbir kayıt birbiri ile tutarlı değil.

Türkiye'de çocuk işçiler katmerli sömürülüyor. Kimisi restoranlarda komi olarak, kimisi bakkalda ya da sanayide çırak olarak çalışıyor. İnşaatlarda demircilik, marangozluk yapanlar da var. Özellikle göçmen çocuk işçiler, 40 TL haftalık kazanmak için, günde 15-16 saat ağır işlerde çalıştırılıyor. **Abo/Solfasol**

Devlet yine derinleşti, Ağrı Diyadin'den pis kokular geliyor.

Seçimlerde 45 kişinin oy kullanacağı Ağrı'nın Diyadin'de TSK güçleri, ateşkesten bu yana neredeyse iki yıldır aynı yerde kamp kuran PKK'lılara köydeki 45 kişiyi etkileyecek siyasi propaganda yaptıkları bahanesiyle silahlı saldırı gerçekleştirdi. Saldırı sırasında Erdoğan'a bilgi verildi. Sakarya'da yaptığı açılış konuşmasında, Erdoğan çıkan çatışma sonlanmadan canlı yayın yaptı. HDP'yi hainlikle suçladı.

Saldırı sırasında, jandarma güçlerine Erdoğan tarafından İçişleri Bakanı olarak atanan Efkân Ala'nın direktif verdiği iddiaları da yalanlanmadı. Çatışmalar sırasında, çatışmanın önlenmesi için bölgeye gelen halka da saldırıldı. Gaz ve gerçek mermiler kullanıldı. HDP'nin eski ilçe örgütü başkanı Cezmi Budak ile HPG'li gençlerden Serhat Kızılay, devletin güvenlik güçleri tarafından öldürüldü.

Çatışmalarda yaralanan askerler, çatışmadan sonra çatışma bölgesinde terk edildi. Yaralı askerler, çatışma bölgesine gelen halk tarafından araçlara taşındı.

Genelkurmay Başkanı, erlere yardım eden duyarlı halka teşekkür etti. Cumhurbaşkanı ise, yaralı askerlere yardım eden insanların görüntülerine rağmen, halkın güvenlik güçlerine yardımcı olduğunu yalanladı; HDP'yi ve PKK'lıları suçlamaya devam etti. **Abo/Solfasol**

HDP Genel Merkezi Kurşunlandı.

Erdoğan'ın başkanlık hayali için CHP'nin ve MHP'nin oylarını artıramaması, ama en çok da HDP'nin barajın altında kalması gerekiyor. Son kamuoyu yoklamaları, HDP'nin % 10 utanç barajını aşmaya çok yakın olduğunu ya da aştığını; öte yandan çözüm sürecinde AKP ve İmralı görüşmeleriyle, AKP'nin milliyetçi kesimlerden aldığı oyların, MHP'ye geri dönme eğiliminde olduğunu gösteriyor.

Oylarda azalma, AKP ve Erdoğan'ın hayallerinin uçup gitmesi demek. HDP'li yetkililer ve siyasi uzmanlar, oylardaki bu eğilimin AKP kadrolarını ve Erdoğan'ı çok kızdırdığını ve bu eğilimi tersine çevirmek için, provokasyon çıkartmak dahil her şeyi göze alabileceklerini söylüyor.

Erdoğan'ın, HDP'yi ihanetle suçladığının ertesi günü HDP Genel Merkezi kurşunlanıyor. Rize'de açılan stantlar parçalanıyor. Muğla'da açılan ilçe binasının tabelası sökülmeğe çalışılıyor. **Abo/Solfasol**

Ağır Şehir Erivan'dan: Fısıltılar Kitabı

Emine Onaran İncirlioğlu

Erivan'ın aylardır sahne olduğu Yüzüncü Yıl Anma Etkinlikleri Nisan ayında daha da yoğunlaşarak sürdü. Ulusal ve uluslararası sergi açılışları, konserler, belgesel çekimleri, gösterimler, okumalar, aklınıza ne gelirse... Bu arada Alman Akademik Değişim Servisi (DAAD), Berlin Uluslararası Edebiyat Festivali'nin düzenlediği "Dünya Çapında Okuma" etkinliğini Erivan'a da getirdi. 24 Nisan 1915 tarihinde zamanın Konstantinopol'ünde tutuklanan ve ölüme gönderilen Ermeni aydınları ile Soykırım'ı anmak üzere tasarlanan bu etkinlik uyarınca, Romanyalı yazar Varujan Vosganian'ın *Fısıltılar Kitabı*'ndan seçilen bir bölüm, 21 Nisan Salı günü, dünyanın dört bir yanında aynı saatte, çeşitli dillerde okundu.

Erivan'daki "okuma", şehir merkezindeki Kafesçiyen Sanat Merkezi'nin en üst katındaki Ağrı Dağı'na nazır kafede saat 19:00'da başladı. Aynı metin 11 dilde—

sırasıyla Ermenice, İngilizce, Lehçe, Felemenkçe, Farsça, Fransızca, Bulgarca, Lüksemburgca, Almanca, Rusça ve en sonunda da Türkçe okundu. Okumalar arasında iki genç, içimize işleyen bir duduk dinletisi sundu. Türkçe metni, Hrant Dink Vakfı bursiyerlerinden Nil Delahaye, kısık ve tok bir sesle, etkileyici bir biçimde okudu. Okumalar, aşağı yukarı "acılar geçmişte kaldı; gelecekte güzel günlerin bizi beklediğine inanmamız, umutlu olmamız gerekir" anlamına gelen Ermenice kısa bir paragrafla son buldu. Hepimiz ayakta alkışladık.

Yanımda oturan, yaşını tahmin edemediğim bembeyaz saçlı incecik kadın, yavaş hareketlerle çantasından bir mendil çıkarttı—kağıt değil, çok uzun zamandır benzerini görmediğim desenli bir kumaş mendil—gözlerinin kenarını sildi. Işıklar açılınca baktım, gözleri sulanan yalnız o değil.

Varujan Voskanian'ın Fısıltılar Kitabı'ndan

"Arkadaşları Daniel Varujan, Ruben Sevak ve Siamanto gibi, Komitas'ı da 24 Nisan 1915 tarihinde tutukladılar. Rahibin üzerinde cübbesi kaldı, fakat Katolikostan keşişe kadar Ermeni Kilisesi'nin tüm temsilcileri tarafından giyilen ve Ararat Dağı'nı simgeleyen kukuletası olmadan. Kukuletası ve pelerinini, kafiide yürüyen fakirlere verdi. Onları arabalarla, Çankırı yakınlarına kadar götürdüler.

Komitas, Tanrı'ya olan inançlarını korumalarını telkin edip, elinden geldiğince insanların arasına karışarak, onları teskin etmeye çalışıyordu. Geceleri yalnız kalıp, mırıldanıyordu. Yol arkadaşları ilk başlarda onun dua ettiğini düşündüler, fakat dua etmiyor, konuşuyordu, şayet bu sohbetini Tanrı'yla yapıyorduyorsa, bir keşiş için olağandışı olan azarlayıcı sözleri, bir nevi tersine çevrilmiş ilahiler gibiydi. Günün birinde ise, doğuma hazırlanan bir kadın görüp, tam yanına gidecekken, askerlerden biri, kadının şişkin ve sarsılan karnını yardı.

Komitas, o andan itibaren, beş asır önce Tatarların vahşeti sebebiyle Andrey Rublyov gibi, suskunluğa girdi. Sadece bir kere daha konuştu, diğerleri, onun

şaka yaptığını zannetti, fakat daha sonra, rahip Komitas'ın akıl bağlarında bir kopuş meydana geldiğini anladılar. Durdu ve kafiideki arkadaşlarına "Acele etmeyin, bırakın askerler geçsin", dedi. Ardından, Daniel Varujan'ı götürüp, öldüreceklerinde, Komitas son bir kez ses verdi. Aslında konuşmadı, şarkı söyledi. Önce ilahiler söyledi "Meğa Astvads", fakat sert bir üslupla, sanki Tanrı'nın bizden af dilemesini bekler gibi, ardından ise "Krunk". Bitirdiğinde de gülmeye başladı. Katlanıp, yeniden yırtılan, sürekli yırtılan, çürümüş bir bez gibi, kısık ve sinirli gülüşü, gece boyunca duyuldu. Daniel Varujan ve Siamanto da dâhil olmak üzere, içlerinden birçoğunu bu sürede öldürdüler.

Oğuz Bey, onu ne yapacağını bilmeyip, sonunda rahip Komitas'ı Konstantinopol'e geri gönderdi. Bey, düşen veya kaçan insanları öldürmek konusunda uzmandı, dua eden, yalvaran, ağlayan veya lanetleyen insanları öldürüyordu, fakat gülen birini ne yapacağını bilemiyordu.

Komitas ise, eziyet çekenlerin gözyaşlarını üzerine alan anormal bir gülüşle, sürekli gülüyor, katilleri ise hakir görüyordu. Bu gülüş, Komitas'ta artık öldürecek bir şeyin kalmamış olduğunu gösteriyordu."

Tersine Dünya

Özlem Mengilibörü

Hani çok uzak, bilinmeyen bir yerden bahsedilecekse "Patagonya'da.." denir; veya "Elvis ölmemiş, Arjantin'de görülmüş" denir. Birinin kaçıp saklanmak için gideceği gözden irak ve bilinmeyen ülke, bizim için Latin Amerika coğrafyasıdır. Bizim "uzak"ımızdır orası. İşte o uzakları yakın yapan kişi Eduardo Galeano'dur. Latin Amerika hikayelerinin sesidir. Öyle duru ve yalın bir sestir ki, üzerine makaleler yazılabilecek mevzuları bazen tek bir cümlede, bazen kısacık bir paragrafta anlatır.

Resmi tarihin yazmadıklarını, destanların görmediklerini, unutturulmuş olanları bulup çıkarır. Tarih anlatılarını tersine çevirir, şöyle bir silkeleyip alını-pulunu döker. Haritalarda güneyin de yukarıda olabileceğini gösterir. Fatih'in, muzafferin, egemenin gözünden değil, karşılarında kim varsa onun gözünden bakar. Kendi doğumunu bile ablasının gözünden anlatır:

"Dünyaya yeni gelen bir vatandaş kundağında çırılçıplak uyuyordu. Ablası Ivonne Galeano, ona baktı ve koşarak çıktı. Komşularının kapısını çaldı ve parmağı dudaklarında onları şenliği görmeye davet etti. Bebeklerini yarı giyinmiş, yarı taranmış bıraktılar, elele tutuşup parmaklarının ucunda yürüyerek bebeğin kundağının başucuna dikildiler. Kıskaçlıktan kıpkırmızı olmadılar, kastrasyon kompleksinden renkleri de solmadı.

Kendilerini gülmemek için zor tutarak durumu yorumladılar: Şu çılgının işlemek için taşıdığı şeyi bak!"

Ona Latin Amerika'nın vicdanı derler. Ama sadece oraları anlatmaz, hikayeleri dünyanın dört bir yanındandır. Bazılarını daha önce duymuşsunuzdur, ama Galeano anlatınca başka olur. Hikayenin daha önce hiç fark etmediğiniz bir yüzüyle karşılaşırsınız. Herkül de çıkabilir karşınıza, Murasaki, Stalin, Hypatia, Dumuzi, Barbie de, Gilgamiş da...

Aynalar'da Gilgamiş'in ölümsüzlük arayışını özetledikten sonra şöyle bitirir Galeano: "Ve ölümsüz oldu, ta ki ölene kadar."

Galeano için öyle bir kısıt yok. O çoktan ölümsüz oldu ve ölmesi bunu değiştirmede.

Ankara'da Bir Garip Bisiklet Park Yeri!

AŞTİ Metro Durağından çıktık. Dolmuşlara yöneliyorduk ki gördüğümüz manzara karşısında şaşka kaldık. Bir bisiklet park yeriydi karşımızda duran. (Türkçesi nasıl ifade ediliyor bilmiyorum, hayatımızda bisiklet olmadığı için olsa gerek. Şimdilik bisiklet park yeri diyelim.) Park yeri pek tabii ki bomboştu. Dalga mı geçmekteydi bizimle The Belediye?

Ne yayaaların ne bisikletlilerin hayatının kıymetinin olduğu bu şehirde, birileri otopark

yapmaktansa, bisiklet park yeri yapmayı tercih etmişti. Bisiklet park yerini ilk fark ettiğimizde hiç bisiklet yoktu. Daha sonra fotoğraf çekmeye gittiğimde bisiklet park yerinde temsili bir bisiklet ve battaniyelerin üzerinde Suriyelileri gördüm. Artık sadece devletin trafik politikası değildi gözlerimizin önündeki. Gözlerimizin TAM önündekiler, yok sayılanlar, varsayılabilir düşman sayılanlar, devletin görmezden geldikleri. / İrem Akı

Falih Rifki Atay'ın Kaleminden Cumhuriyetin İlk Yıllarında Ankara

Önder Şenyapılı

Yazar Falih Rifki Atay (1894-1971), Cumhuriyetin ilk yıllarında, başkent Ankara için kurulan İmar Komisyonu'nun da başkanıydı. Dolayısıyla, Ankara kentinin gelişimini tökezleten etkenleri iyi bilen kişi. "Çankaya" (Falih Rifki Atay: Çankaya, Bateş, 1980, 588 sayfa) kitabının "Bir Şehir Yapmak" (Yazıdaki alıntılar kitabın "Ankara'da İlk Günler", "Değişen Hayat" ve "Bir Şehir Yapmak" başlıklı bölümlerindedir; s. 349-370 ve s. 403-435. sayfaları kapsamaktadır.) başlıklı bölümünde:

"Ben insan iradesinin yaratıcılığından hiç şüphe etmemişimdir. Şevk ve eyimsizliği en güç şartlar içinde kaybetmeyişimin sebebi budur. Ankara'nın modern bir merkezi olabilmesi için aylarca hatta yıllarca bütün edebiyatımı seferber ettim. Şehir plâncılığı fikrini yaymak için birkaç yüz yazı yazdım. Eğer Frenk uzmanları çabuk kovulmasaydı ve son defa İstanbul'da olduğu gibi, spekülasyoncular ve arsa tüccarları plâna musallat olmasaydılar, Ankara bugün şimdikinden birkaç misli daha ileri bir şehir olurdu." der.

Özellikle Jansen Planının uygulanmasına kimlerin ve nasıl engel olduklarını, -- engellemeye çalıştıklarını sergiler. Anlattıklarını özetleyen can alıcı sorusu şudur:

"Bizim polisin elinden bir yankesici kaçamaz, fakat bir ev, bir mahalle, bir şehir kaçabilir. Buna akıl erdirebilir misiniz?"

Falih Rifki Atay, "923'te Ankara'ya geldiğimiz vakit, ... Trenden inince iki taraflı bir bataktan, ağaçsız bir mezarlıktan, kerpiç ve hımış esnaf barakaları arasından geçerek tozuması bir türlü bitmeyen bir yangın yerine sapardık. Şimdi geri bir Anadolu kasabasının bile o günkü Ankara kadar iptidai olduğunu sanmıyorum." der, "Çankaya" adlı kitabında.

(1920'lerin ilk yılları Ankara unutulmuş bir şehir. Uygarlığın hemen hemen hiçbir nimetinden yararlanamıyor. Işığı yok, suyu yok. Toz fırtınalarıyla cebelleşiyor. Ankara'nın içi gibi, çevresi de hemen bütünüyle ağaçsız. Toprak kırıç ve çorak. Tehlikeli bir sıtma bölgesi. Kısacası küskün, terkedilmiş, sönük bir bozkır kasabası işte. Ben o günler, bilmiyorum. Aydınlanma, mumdan başlayarak, 5-8-14 numaralı gaz lambaları ve karpitle sağlanıyormuş. Isıtma ise tandır, mangal, ya da kürsü denilen odun sobaları aracılığı ile yapılıyor. Tandırı, oda içinde küçük bir havuz gibi düşünün. Havuzun dibine odun ateşi dolduruluyor ve havuzun kenarına oturanlar ayaklarını içine uzatıyor, dizlerde uzun örtüler. Bu örtüler genelde kilim türü dokumalardan. Su tesisatı olmadığı için, evlerde kuyu suyu kullanılıyor. Kuyusuz evler ise mahalle çeşmesinden eve su taşıyarak musluklu küpleri, tenekeelri dolduruyorlar. Taşımacılığı, saka adı verilen sucular da yapıyor. Evlerde akar su olmadığı için yıkanma düzeni çok eziyetli. Gusulhane denilen oda için banyolar yetersiz. Bu sebeple hemen herkes hamamlara gidiyor. Çamaşır yıkama işi ise şehre yakın veya hemen şehir içinde çay adı verilen küçük akarsu kıyılarında, çamaşır kazanlarının kaynatıldığı söğüt diplerinde, sabun yerine kil kullanarak ve tokaçla dövülerek yıkıyor. Bizim çamaşırlarımız evimizde yıkanıyordu ama ben bunların hepsini gördüm." Nezihe Araz, *Mustafa Kemal'in Ankarası*, Dünya Yayınları, 1998, s.27)

Ağustosta Bolu milletvekili seçilmiştir. Mardin milletvekili seçilen Yakup Kadri (Karaosmanoğlu) ile birlikte Hamamönü taraflarında kerpiç bir ev bulurlar.

Atay, 1923 yılında görev yaptığı ilk Meclis yapısının Meşrutiyet döneminde İttihat ve Terakki Fırkası'nca başış toplanarak yapıldığını belirtip iç yerleşimi hakkında bilgi verir ve anlatır:

"Millî Hâkimiyet rejimi, 23 Nisan 1920'de, eski bir siyasi partinin bir vilâyet merkezindeki bu kulüp binasında kurulmuştu. Kuvay-ı Milliye devri bu çatının altında geçmiştir. Padişahlık bu sıralarda oturanların oyları ile kaldırılmıştır. Sonradan Cumhuriyet Halk Partisi merkezi için kullanılmak üzere, birçok tadiller yapıldığından, şimdi aynı binanın içinde eski havayı yakalamak bizim için bile güç. O dekor olduğu gibi kalmalı idi. Yeni devrin başlıca hatırası idi. Bu hatırayı bozmak günahını, Halk Partisi umumî kâtibi Recep Peker'i affedemem."

Sonunda Mustafa Kemal'in Meclisi Ankara'da kuracağını duyurduğunu belirten Nezihe Araz: "Ama, Meclis binası henüz yok. Bula Bula, İttihat ve Terakki Partisi tarafından yaptırılan ama tamamlanamayan parti binası ki, sonraları Numune Mektebi adıyla bir sanat okulu haline getirilmiş ve de tamamlanamadan kullanılmıştır. Binanın bir odası Ankara'daki Fransız işgal müfrezesinin komutanına verilmiş; Fransız subayı oradan çıkartılıyor, Ulucanlar'daki bir okul için hazırlanmış kiremitlerle çatı kapatılıyor. Çeşitli okullardan sıralar getiriliyor ve reislik kürsüsü derme çatma da olsa kuruluyor" diye ek bilgi verir. (Nezihe Araz: a.g.k., s.34)

Şimdi müzeye dönüştürülmüş olan yapı, Atay'ın bozulduğu için yakındığı eski dekoruna kavuşturuldu. Ne var ki, bugün o denli çok "hatırayı bozmak günahı" işlendi ki, başışlanacakların (ya da asla başışlanmayacakların) sayısı her geçen gün biraz daha artıyor.

Atay'ın dönemin Ankarası hakkındaki değerlendirmelerinden biri şu:

"Türkler için eski Millet Meclisi binası, yeni yapılan küçük garlar, hepsi toplantı salonları idi. Ankara boş ve harap, hayat taşkındı. Bu bir ihtilâlciler havası idi. Coşkun, şevkli ve daima tetikte bir hava..."

Gazi Mustafa Kemal'in Çankaya'daki havuzlu küçük köşküne gitmek, "Nakil vasıtaları yalnız atlı fayton arabaları olduğundan, şehirden oraya kadar bir hayli sürerdi. Yol denebilecek bir şey de yoktu. Eski halkevinin bulunduğu tepe eteklerinden ta Çankaya sırtlarına kadar bozulmuş bağlarla asma kütükleri ve yabancı gül fidanları arasından sarsıla sarsıla giderdik. Çankaya'dan ufuklar boyu bomboş bir bozkır parçası görünürdü. Bu kül ve toz yığınları içinde bir yeni devlete başkent yapmayı düşünmek değil, onun yüzüne bakmak bile cesaret kırıcı bir şeydi."

Refik Halid Karay'da 1916 yılında sürgün olarak 3 ay kaldığı Ankara'yı benzer anlamda betimler:

"Meşrutiyet Ankara'sı, yani büyük harp içinde benim üç ay kaldığım Ankara, tanıdığım Anadolu kasabalarının en kurusu, en karası, en darı, ve en durgunuydu. Tepeden bakınca tuhafına gittiydi; sanki devden ırgatların mamuttan katırlara yükledikleri çatlak kerpiç ve çürük kereste yığına getirip yanık suratlı, yalçın, haşin bir tepenin altına istif etmeden, acele boşaltmışlar... Yapılmıştan

"Çankaya'dan ufuklar boyu bomboş bir bozkır parçası görünürdü." O yıllarda Çankaya'dan kentin görünüşü.

çok yıkılmışsa, dizilmişten fazla dağılmışsa, oturulacaktan ziyade yakılacağı benziyordu. (...)

İnsan böyle bir şehrin karşısında bir ezginlik, bir dünyadan bezginlik, hayatın tatsızlığına, hiçliğine bir inanış, bir iman ediş duyar. 'Ölümden sonra öbür dünyada rahat etme' felsefesine kanmış gibidir. Şu ağaçsız, bahçesiz, yolsuz ve şekilsiz kasaba; renkten, tenasüpten, ahenkten mahrum belde olsa olsa bir araftır, çilelerimizin sona ereceği ümidiyle girdiğimiz kasvetli bir ahiret yolu istasyonunun bekleme salaş!" (Refik Halid Karay: *Deli*, inkılâp, 2009, 192 sayfa.)

Atay, "İstanbul surları dışındaki bütün Türkiye'nin sembolü" olarak nitelediği Ankara'nın bu denli "iptidai" bir görünüm almasının nedenini şöyle açıklar:

"Vaktiyle Hristiyanlar Ankara'nın bütün iyi geçim ve kazanç kaynakları üstünde kurulmuşlar, kalenin istasyona bakan sırtını konakları, otelleri, lokanta ve hanları ile donatmışlar. Çankaya ve Keçiören semtlerine de asma, yemiş ve gölge ağacı dikerek yaz için serince birer köşe edinmişler. Biz Türkler efendiliğimizle kalmışız ama, onlar, çorbacımız (Çorbacı: TDK Büyük Türkçe Sözlük'üne göre, "Taşrada halkın Hristiyan ileri gelenlerine verdiği unvan") kesilmişler. 923'te Ankara'ya geldiğimiz vakit, bağ evleri müstesna, Hristiyan mahallesinden eser yoktu. (...)

Ankara'nın zengin semtleri ve bakımlı yazlıkları Ermenilerin malı idi. Ermeni lokantasında yiyor ve Ermeni otelinde kalıyorduk. Müslüman çarşısı en eski alaturka idi. Yerden yüksek dükkânlarda bağdaş oturulduğunu hatırlıyorum. Ankara'da kaldığımız otelin adı Santral. Lokantası iyi, yatakları temiz ve rahattı. 'Tehcir' zamanı yıkılmış olmalı idi. Ankara başkent olduğu vakit Santral otelini aramıştım. Altındaki ahıra at bağlanan Taşhan'dan başka kalınabilecek yer yoktu. Benim ilk gördüğüm Ankara'nın medenilik adına nesi varsa hepsini yakıp kül etmiştik."

Kentte uygarlık adına ne varsa yakıp kül eden 1916 yangını. Bu yangını, ayrıntılı olarak Refik Halid Karay yazmıştır. (Bkz.: Refik Halid Karay: *Deli*, inkılâp, 2009'ta "Ankara" başlıklı yazı. Ayrıca, Ali Birinci'nin hazırladığı Refik Halid Karay: *Ankara*, inkılâp, 2009, 158 sayfa.)

Yangında iki yıl önce gerçekleştirilmiş olan nüfus sayımına göre, Ankara merkez ilçede 69.066 Müslüman, 3.327 Rum-Ortodoks, 915 Protestan, 3.341 Gregoryen ve 6.990 Katolik olmak üzere toplam 14.500 Hristiyan, -- yani Müslüman nüfusun %21'i oranında Hristiyan yaşıyormuş.

Yangın ikinci günün sabahında Ankara'nın "dörtte üçünü" kül eder. Ermeni ve Rum mahallesi neredeyse tümüyle

Hamamönü evlerinin eski ve yeni görünüşleri (Ankara'nın en eski semtlerinden bir olan Hamamönü, burada Karacabey tarafından biri erkekler, bir kadınlar için yaptırılmış iki hamamın var olması dolayısıyla bu adla anılmalıdır. Semtin adı olan Hamamönü, önceleri çifte hamamların önündeki düzlük alan için kullanılmış.)

Taşhan

yanar; Müslüman mahalleleri az zarar görür. Resmi kayıtlara göre, yangında 7 kilise, 2 cami ve 6 mescit, 1030 ev, 935 dükkân ve başka bir takım yapılar kül olur. Yangının bilerek çıkarıldığı, görünüşü kurtarmak için az sayıda Müslüman evinin de yanmasına izin verildiği, yangın sonrasında Hıristiyan nüfusun kentten göç ettiği öne sürülür. Falih Rifkî'nin "hepsini yakıp kül etmiştik" demesinin nedeni de öne sürülen bu sava dayalıdır.

Ankara'nın geçmişinden söz açıldığında ya da yakın tarihi ile ilgili hemen her yazıda Taşhan'dan söz edilir. Taşhan Millî Mücadele dönemindeki Ankara'nın tek 'konukevi' ya da 'otel'dir. Nitekim, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Ankara" romanındaki kahramanı Semra'nın kocası Nazif, karısından önce Ankara'ya gelmiştir. Onsu geçirdiği altı ayda çektiklerini anlatır. İlk günler Taşhan diye bir otelde kalmıştır. Otelin her odasında birbirine yabancı, en az dört beş müşteri kalmaktadır. Kimi karyolalarda, kimi yalın kat yer yataklarında, kimileri koridorlarda yatar. Nazif, Taşhan'dan sonra bir süre bekâr arkadaşlarından birinin evinde kalır ama sabahları yüzünü yıkayabilmek için çeşmeden su taşır, yatağını kendi toplayıp kendi açar, çamaşırları çok zaman kendisi yıkar. Daha sonra ise, "büyük talih... Bir yahudi evinde pansiyon" bulur.

"Bir yahudi evinde pansiyon.. Ankara'da bunun fevkinde bir ikbal hatırdan geçmez" (Yakup Kadri: Ankara, Hakimiyeti Milliye Matbaası, 1934, 208 sayfa.)

Samet Ağaoğlu, Faruk Nafiz Çamlıbel'i ilk kez nerede gördüğünü, nasıl tanıdığını anımsamaz. Belleğinde kalan, Taşhan'da karşılaşmış olduğudur. Böylece, bir kez daha "Taşhan"dan söz eder/Taşhan'ı tanımlar:

"Hafızamda yüzü ilk defa Ankara'da o zamanın meşhur Taşhan'ının bir odasında beliriyor. Taşhan o yıllar Ankara'nın ünlü misafirhanesi. Alt katında geniş bir avlu ve ahırlar. Üst katında yan yana odalar. Ankara'ya gelenlerin atları, arabaları ile bir arada konaklayan bir çeşit otel. Ankara Lisesi'nin son sınıfındayım. Yıl 1927. Caddeye bakan bir odaya giriyorum." (Samet Ağaoğlu: İlk Köşe-Edebiyat Hatıraları, YKY, 2013, 118 sayfa.)

Falih Rifkî, Ankara yerli halkının kendilerine (dışardan gelenlere) "yaban" dediğini ve aralarına katılmadığını belirtir. "Birinden bir ev arsası satın almak istemişim. Beni Çankaya yokuşu üstündeki tarlasına götürdü, (Cümlecîği ben kararttım. Çankaya yokuşunun henüz tarlalarla kaplı olduğunu anlattığı için...) eni boyu, sınırı ve içindeki ağaçlar üzerine ne söyledi ise, hemen hiçbirini anlamamıştım. Lehçe ve şive bakımından da birbirimize o kadar yabancı idik" Diye yazar. Dolayısıyla, dışardan gelenler yerli halkla ilişki kuramaz. "Yaban"lar, salt birbirlerini görürler. Aynı insanlar, aynı yüzler, aynı sözler/konuşmalar... Yerleşimin belirli mekânı içinde dönüp dolaşırlar. Şöyle anlatır Atay:

[Bu konuda Nezihe Araz şöyle der: "Ruhsal değişimdeki güçlüklerin belki de en önemlisi, Ankara yerlileriyle, Ankara'ya özellikle İstanbul'dan gelen yönetici bürokratlar ve onların aileleri arasında başgösterdi. Dışardan gelen aktif, kurucu ve idealist grup, yerli Ankaralı'yı beğenmiyor, ilkel buluyor. Ankaralılar da 'Yaban' dedikleri yerlilerden (? 'dışardan gelenlerden' demek daha doğru değil mi? ÖŞ) kuşkuluyor, onlara

yanaşmıyordu. Mustafa Kemal iki grubun arasında kalmıştır. Çatışma bazen öyle uç noktalara geliyor ki, çözümü çok güç oluyor. Ve tuhafı, özellikle de kadın kesimi arasında. Bir sefer Hilaliahmer'de çalışan ve cephedekilere çamaşır diken, çorap ören, ilaç hazırlayan Ankaralı kadınların, küçük görünmekten haysiyetleri öylesine kırılıyor ki, her şeyi bırakıp evlerine çekiliyorlar. Mustafa Kemal, hemen Halide Edip'i araya koyarak çözümlüyor bu konuyu. 'Ayrı gayrı olmamalı' diye." Nezihe Araz, a.g.k., s. 20)]

"Sokakta dolaşanlar veya Meclis yanındaki aşçı dükkânı ile belediye bahçesinde buluşanlar hep aynı kimseler olduğumuzdan selâmlaşmazdık bile! 'Ah bir anonim olmak, kalabalık içine karışıp kaybolmak tadına kavuşabilseydik...' diye hasretlenirdik. Gündüzleri Meclisten başka vakit geçirecek yer yoktu. Akşamları Mustafa Kemal tarafından çağrılmaya can atardık. Eğer davetli değilsek, Meclisin yakınındaki aşçı dükkânının içi içebildiğimiz köşesinde toplanırdık. Men-i Müskirat Kanunu yürürlükte idi. İçkimizi polis müdürünün adamlarından temin ederdik. Bunun bir adı da 'Dilaver suyu' idi. Dilaver, polis müdürü! Bağlarda oturan bazı milletvekillerinin de imbiikleri vardı. Bir akşam böyle bir bağda bize sıcak rakı ikram edildiğini hatırlıyorum. Elektrik yoktu. İki de bir yavaşlayan ve karararak lüks lâmbaları ile didişip dururduk. Neden sonra lokomobilden bazı yerlere elektrik vermişlerdi. Işığı titriye titriye yanardı. O sıralarda 'Hâkimiyet-i Milliye' gazetesinde şöyle ilânlar okurduk: 'Elektrikli odalar kiralıktır! Bu ilân Amerika'da okunsaydı, elektrikle dönen veya elektrik düğmesine basılınca duvar kapakları açılıp, ihtiyaca göre, yatak odası yahut yemek odası vazifesini gören son icat şeyler olduğu sanılacağını söyleyerek gültüydük. Evler de, eşyalar da bir âlemde. (...)

Akşamları masa başında geç vakitlere kadar konuşmaktan, içimizi canlandırmaktan başka eğlenemiz yoktu. Yalnız toplantılar değil, evler, oteller, sokaklar hep kadınsıydı. Amerika'nın ilk göç zamanlarında bile kadın, Ankara'nın ilk kuruluş yıllarında olduğu kadar bulunmazlığı hissettirmiş midir, diye düşünürüm. Bir gün bir milletvekiline İstanbul usulü çarşaf giyen karısı ile Karaoğlan çarşısında rastlanması, Mecliste dedikodu konusu olmuştu.

Geceleri araba olmadığı için, Yakup Kadri ile beraber Kemal'in lokantasından çıkınca sık sık cep fenerlerimizi yakarak, güçlüklerle evimize giderdik. Yol uzun, bitmiyecek gibi gelirdi. Hiç unutmam, bir akşam erken yatmağa karar verdik. Karaoğlanı geçtik. Tam yangın yerine gelince, boş ve ıssız karanlık bizi âdeta geriye doğru itti. Döndük, tekrar içki masasındakilere katıldık. Karşılıklı konuşmalarımızda öyle tükenirdik ki yeni bir İstanbul yolcusu meclislerimize taze bir hava katmazsa ne yapacağımızı bilmezdik..."

Ankara'nın "kadınsızlığı"na Refik Halid Karay da değinir. Karay, 1916 Ankarası'ndan söz eder:

"Velev ki mamur olsa, velev ki bir eser Yunan sitesi de kurulsu sokaklarında kadın dolaşmayan, kaldırımlarında genç kız ayağı sekmeyen bir şehir, insana, gene değişmesi bitmemiş bir tünel kadar manzarasız, renksiz, ışısız gelebilir. (...) O zamanki Ankara sokaklarının başına sanki bir tünel turnikesi konmuştu; geçenlerden bilet sorulmazdı; fakat cinsiyeti muayene olunur, sanki dişiler geri çevrilirdi.

Bir bekâr adam, kadın yüzüne değil, kadın gölgesine, çizgisine bile hasretti. Kadın şekli görmek için kadınlar hamamının önünde nöbet beklemek, kadın sesi duymak için komşunun duvarına kulak dayamak lazımdı.

Enver Paşa'nın kadın çarşafı için ölçü neşrettiği devreydik: Etekler yerden azami beş santim yukarıda olacaktı. Harp cephesindeki muvaffakiyetsizliğe hanımların örtünüşündeki ihmal de bir sebep teşkil ediyordu." (Refik Halid Karay: a.g.k.)

Samet Ağaoğlu ise konuya farklı yaklaşır:

"Tabiatla, canlı, cansız her varlıkla yüz gözdüler. Hayvanlarla, ağaçlarla, dağ, taş, toprak ve suyla konuşuyorlardı. Kadınlar erkeklerden, erkekler kadınlardan korkuyorlardı. Her gün de bir Romeo-Jülyet hikâyesi vardı dillerinde." (Samet Ağaoğlu: a.g.k.)

Daha önce de alıntıldığı gibi, "Nakil vasıtaları yalnız atlı fayton arabaları"dır. Motorlu taşıt sayısı bir elin parmakları sayısını belki aşar, belki aşmaz! Ayrıca:

"Eşek, yerli halkın başlıca nakil vasıtası olmakta devam ediyordu. Sık sık, sokaklarda tellâlar:

- Eşek bulaan... Eşek bulaan... diye haykırarak kaybolmuşları arardı."

Samet Ağaoğlu da, Falih Rifkî Atay gibi, 1923 yılında Ankara'ya ayak basar. O da, anılarında, halkın başlıca taşıtının eşek olduğunu vurgular. Eşek, dönem için önem taşıyan bir hayvan. Hem sahibini taşır, hem de yük. Örneğin, pikniğe gidilirken, "Dik yokuşu inmek kolay, çıkmak zordu. Yaşlılar eşeklere binerlerdi. Ziya (Gökalp) Bey'i, babamı, (Yusuf) Akçura'yı yürümemekte inat eden eşeklerin üstünde görmek kahkahalarla güldürdü bizi" (s.130) Köylüler, ürünlerini pazara eşeklere yükleyerek getirirler. Kızılcahamam, Ayaş ve Güdül köylüleri eşeklerin sırtına yükledikleri odunları satmak üzere Ankara'ya taşır. Dönemin Ankara'sının yollarında motorlu tek taşıt yoktur. Ulaşım, kağnılar, faytonlar, arabalar, yaylılar, atlar ve eşeklerle sağlanmaktadır.

Dönemin yaygın ulaşım araçların fayton. Ankara Bent deresinde. Önde Fikriye Hanım, yanında Salih Bozok ve eşi Dürrüye Hanım. Faytonun başında oturan da Ruşen Eşref Ünaydın'ın eşi. (Atatürk araştırmacısı Eriş Ülger'in arşivinden) (<http://zete.com/cankayanin-ilk-first-ladysi-fikriye-hanimin-olumunde-90-yillik-sir>)

Sözün özü, başkent, henüz kırsal yaşamdan kentsel yaşama geçebilmiş değildir.

[Nezihe Araz, ulaşım açısından 1920 Ankara'sını anlatır: "Şehir dışı bütün yollar toprak, şehir içi yollar da çoğu kameş kumbeş, Arnavut kaldırımlı.

Toplu taşımacılık yok, yani otobüs, minibüs, tramvay gibi nimetler Ankara'ya henüz Ankara'ya girmemiş. Ulaşım aracı olarak şehir dışında kağrı, şehir içinde yaylı, körük ve landon denilen ve bugünün özel otomobil kavramını karşılayan at arabaları, tatar arabaları ya da sadece atlar ve eşeklerle yapılıyor. Dolmuş gibi kullanılan körük ve landon sayısı ise dördü, beşi geçmiyor." (Nezihe Araz: a.g.k., s.27)]

Çarşısı da gelişmemiştir. "Çarşı o kadar iptidai idi ki, küçük bir masanın üstünü aynı çeşit bardak, kadeh ve tabakla donatamazdık. Şu bildiğimiz Beyoğlu, Karaoğlan çarşısından Paris'te bir bulvar gibi görünürdü."

(Karaoğlan Çarşısı, Ulus Meydanı'nda bulunan Taşhan'dan Hükümet Caddesi'ne değin uzanan Anafartalar Caddesi ile sağında kalan birkaç sokağın bulunduğu bölgeyi kapsar.)

(Devamı, Haziran ve Temmuz Solfasol'larında)

Ankara'yı Sarsan Bir Gün: 3 Mayıs 1962 "5 Bin İşçi Meclisi Kuşatmıştı!"

Arif Şentek

Ankara'nın yakın geçmişinde yaşadığı unutulmaması gereken bazı önemli olaylar vardır. Kent, daha sonra Türkiye'de yaşanacakların öncülü durumundaki bu olaylara tanıklık yapmıştır. Ne yazık ki bu konular pek sık hatırlanmaz, bu olaylara ilişkin arşiv belgeleri pek fazla geliştirilmemiştir.

Ankara'yı sarsan ve etkileri Türkiye'yi de sarsacak olan toplumsal olaylardan biri 5.000 işsiz inşaat işçisinin Ulus'tan başlattığı ve Bulvar üzerindeki polis barikatlarını aşarak Meclisi kuşattığı uzun koşudur. Olay 3 Mayıs 1962 günü yaşanmıştır ve bir anlamda daha sonra yaşanacak işçi direnişlerinin ve 15-16 Haziran 1970 ayaklanmasının habercisidir.

27 Mayıs askeri darbesi sonrası, 9 Temmuz 1961 günü yapılan halk oylamasında biraz da zorlanarak, %62 oyla kabul edilen Anayasa, işçi sınıfına ve ilerici hareketlere yeni olanaklar tanıdı. Kitleler bu kazanımları hayata geçirmek istiyorlardı. Daha sonra Türkiye'ye bol geldiği söylenecek olan 1961 Anayasasında şunlar yazılıydı:

"Devlet, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için, sosyal iktisadi ve mali tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler; işsizliği önleyici tedbirleri alır." (Madde 42)

"Herkes, önceden izin almaksızın, silahsız ve saldırsız toplanma veya gösteri yürüyüşü yapma hakkına sahiptir. Bu hak, ancak kamu düzenini korumak için kanunla sınırlanabilir." (Madde 28)

İşçiler Seslerini Yükseltiyor

Anayasada böyle yazılıyordu ama bu temel hak ve özgürlüklerle ilgili yasal düzenlemeler henüz yapılmamıştı. Ancak, askeri darbenin gölgesi altında kurulan hükümetler, darbelercin getirdiği Anayasada yazılanları ciddiye almazlardı. O sırada iktidarda CHP – AP koalisyon hükümeti vardı. İsmet İnönü Başbakanı ve Süleyman Demirel henüz sahneye çıkmamıştı.

Sesini duyurmaya başlayan işçi sınıfı, iktidarı Anayasanın öngördüğü politikaları gerçekleştirmeye, yasaları çıkartmaya zorluyordu. Zamanın Çalışma Bakanının Bülent Ecevit olduğunu da hemen ekleyelim.

31 Aralık 1961 günü İstanbul'da Saraçhanebaşı'nda yapılan miting, işçi sınıfının kitlesel varlığını göstermişti. Bayram havasında geçen o mitingden 4 ay sonra Ankara'da işçilerin Meclisi kuşatması ise sınıfın eylem gücünü kanıtıyordu. İşçileri ne Ankara Valisi Nuri Teoman, ne polis gücü engelleyebilmişti. 5.000 işsiz inşaat işçisi Ulus'tan koşar adımlarla yola çıkmış, Opera'da, Kızılay'da, Bakanlıklar'da polis barikatlarını dağıtarak geçmişler ve Meclisi kuşatmışlardı. Sonunda Meclis ve Senato Başkanları, o günlerde gündemlerinde olan 27 Mayıs'ta iktidardan devrilen DP'lileri nasıl yeniden siyasete döndürebilecekleri tartışmasına ara vererek işçilerle masaya oturmak zorunda kalmıştı.

Polis barikatı diyorsak aklınıza günümüzün robocoplu, tomalı polisleri gelmesin. DP iktidarının son günlerinde ayaklanan gençlerin üzerine saldıran polisler, 27 Mayıs'ta birlikte ortalıktan yok olmuşlardı. Her ne kadar olağanüstü olaylarda "hazır kuvvet" ekipleri görevlendirilse de biraz karışık günlerde iş karakollardan toplanan polisler düşüyordu. Yani toplumsal eylemler açısından oldukça "kibar" bir ortam vardı diyebiliriz.

"Fukara Tahir" ve İsmet Demir

3 Mayıs 1962 sabahı, işsiz inşaat işçileri erken saatlerde Yapı-İşçileri Sendikasının Ulus Rüzgârlı Sokak'taki binasının önünde toplanmaya başlamışlardı. Bu öyle kendiliğinden gelişen bir hareket değildi. Sendika Başkanı "Fukara Tahir" diye tanınan Tahir Öztürk işçiler arasında sevilen bir liderdir. Daha sonraki yıllarda inşaat işçilerinin aktif mücadelesinde önemli bir yeri olan İsmet Demir'in de bu yürüyüşün örgütleyicilerinden biri olduğu bilinir.

İlk görünüşte sendika binasının önünde bir miting gibi başlayan

eylem, sendika yöneticilerinin planladığının ötesine geçmiştir denilebilir. Zira gazetelerin yazdığına göre Başkan Tahir Öztürk, Rüzgârlı Sokaktan "Allahını seven yürüsün" diyerek yürüyüşe geçen işçileri, "Arkadaşlar biz bir imtihan karşındayız, yapmayın, etmeyin" diye durdurmaya çalışmıştır. Büyük bir olasılıkla "Fukara Tahir"ın böyle konuşması, iş yargısına yansıtıldığına sendikanın yasal olmayan bir hareketle suçlanmasını önlemeye yönelikti. Yoksa en azından işçilerin ellerindeki pankartlar eylemin son derece hazırlıklı düzenlendiğini gösteriyor. Bu işlerde deneyimli olanlar, eylemin Rüzgârlı Sokak'la sınırlı kalmayacağını mutlaka biliyorlardı.

15-16 Haziran 1970 tarihli işçi ayaklanması

Pankartlarda yazılanlar da eylemi örgütleyenlerin tedbiri elden bırakmadığını gösteriyor. Örneğin pankartlarda; "Türk işçisi aç ve işsiz olabilir, ancak komünist olamaz"; "Niçin bu sefalet, solculara fırsat için mi?"; "İşçiyi komünistlikle itham edenler, özünden emin olmayanlardır"; "Atatürk her şeyimizdir" deniliyordu. Ceza Kanununda sınıf mücadelesini yasaklayan 141 - 142. maddelerin bütün haşmetiyle yer aldığı ve soğuk savaş koşullarının hala geçerli olduğu o yıllarda böyle bir kalkışma kolayca ağır cezalı bir suç haline alabilirdi. Eylemciler, o dönemin egemen söylemi ile "yanlış anlamayın biz ekme kavgası veriyoruz, komünist değiliz" der gibidirdiler.

"Çalışın, çok çalışın... Nerede?"

27 Mayıs'ın lideri ve sonrasının Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'in, "ulusa sesleniş" türünden yaptığı konuşmalarda söylediği "Çalışın, çok çalışın." sözü ünlüdür. Bu söz 27 Mayısçılar'ın sosyal gerçekler karşısındaki naifliğini yansıtır bir anlamda. Sanki ortalıkta yeteri kadar iş vardır da halkımız tembel olduğundan çalışmıyordur. Meclise koşan inşaat işçileri taşıdıkları "Çalışın, çok çalışın... Nerede?" pankartıyla Cemal Aga'nın o sözüne de yanıt vermektedirler.

İşçilerin Meclise yürümesi kamuoyunda, basında geniş ilgiyle karşılanmıştı. Eylemden, "Açların Yürüyüşü", "Çıplak ayaklarıyla Meclise koştular" diye söz ediliyordu. Bu yönüyle eylem, ülkede

Syriza, Sol-HDP ve Seçimler!

Aydın Şimşek - asimsek68@gmail.com

Yunanistan'da kemer sıkma politikalarına karşı kararlı ideolojik tepkisi ile kamuoyunun desteğini kazandı Syriza. Syriza'nın seçim başarısına bağlı olarak, Türkiye'de Syriza değerlendirmelerinin "kendini anlatma" seanslarına dönüştüğü görülmektedir. Syriza'yı kendi bağlamından ve toplumsal gerçekliğinden kopartan, "kalpsiz dünyanın kalbi", "ruhsuz dünyanın ruhu" olmak yerine, Syriza'nın "en hakiki" partneri olduklarını ilan etmesi, başarı hikâyesine muhtaç, "sol" a örneklik teşkil etmektedir.

Yunan "sol tarihi" ile Türkiye'nin "sol tarihi" farklı. Türkiye de "sol" bir damar var, fakat "toplumdan güç bulmuş" bir sol'un iktidarı söz konusu değil. Sağ ve muhafazakâr bir siyasal iklimin egemenliği söz konusudur. Sol Türkiye'de, Ortodoks dünyanın dışında mevzi elde edemedi, mevzi kaybetti.

Yunanistan'da "toplumdan güç bulmuş sol bir gelenek" var. Syriza sosyal demokrat değil. Soldan beslenen farklı kesimleri bir araya getirmiş bir yapı. Yunanistan'da sol, komünist parti kökenlidir ve Sovyet yanlısıdır. Yunanistan Komünist Partisi'nin, söylemini radikal sol bir alandan kuran Syriza ile görüşmemesinin, bu damar ve farklılıkla ilgisi var.

Yunanistan toplumu "şehirli" dir. Dinle alakalı değildir. Dinsiz de değil, fakat dinsiz başkan seçebiliyor. Öyle görünüyor ki; hayata "kilise" gibi bakmıyor Yunan halkı.

Syriza dünya kamuoyuna seçimlerden sonra "Elpidanikes" yani; "Umut kazandı" diyor. Umudun kazanıp kazanmadığı bahsinde aceleci olmadan; ekonomik kriz ve başka nedenlerle "Bıkmışlar" ın, "İtiraz Edenler" in, "tepkili" oylarını alan Syriza'nın alternatif bir siyaset inşa etmesi ve ütopya üretmesi gerekecek. Yapıp yapamayacağını göreceğiz.

Dünyada hayat değişti. Bu "yeni hayat"a, yeni "ütopya" üretmeli sol. Yeni bir iddia, yeni bir ideoloji, yeni sol'a ihtiyaç var. Bu ise; "yeni sol'un, "yeni yüzyıl"da, "yeni sorunlar" için, üreteceği yeni yanıtlarla yakından ilgili. Syriza, topluma verdiği sözler ile "gerçekler" arasında bir denge oluşturmak zorunda kalabilir.

Seçimler Sol ve HDP

Solu'n çekim merkezi olmadığı bir evrede, HDP'nin seçimlere parti olarak girme kararı, siyasal gündemi belirlemiş görünüyor. HDP, AKP'ye ve monist siyaset anlayışına yol vermemek, "denge ve denetleme"de tutabilmek gerekçeleriyle, defansif olmayan bir kararla seçimlere girme kararını açıkladı.

HDP'nin yüzde on barajına rağmen bağımsızlarla değil de, partiyle seçime girmesini AKP-HDP ittifakına dayandıran yaklaşımlar, HDP'nin bağımsız adaylarla seçime girip, 30 milletvekili çıkararak, AKP'ye tek başına anayasa yapma çoğunluğunu sağlamasını nasıl açıklamaktadırlar?

CHP ve MHP'nin tek başına meclis aritmetiğini etkilemediği ve anayasa yapım sürecinde AKP'yi durduramayacakları gerçeği, HDP'yi "umut" haline getirmiş durumdadır. Özgürlükçü ve çoğulcu bir siyasetin kurucu öznesi olarak HDP, alternatif üretmeyen, kategorik olarak AKP karşıtlığı üzerinden bir yığınak yapan anlayışların aksine, cumhurbaşkanlığı seçiminde kendini ayırtmış görünüyor.

HDP'yi Kürd-i siyaset yapmakla eleştiren ve mesafeli duranların olduğu biliniyor. Varlıklarını ve "özgünlüklerini" Kürdi siyasetle "hemhal olmamak" ve "yan yana görünmemek" üzerine inşa eden yaklaşımların, sol ile ilgisinin olmadığı bilinmelidir. İlgileri, klasik ifade ile söylersek; "sosyal şovenizm" düzeyindedir.

Türkiye hangi koşullarda seçime gidiyor?

Türkiye'nin en büyük sorunu, işsizlik, yolsuzluk, yoksulluk. Vatandaşın cebinde parası azaldı. Emeklilerin yüzde 80'inin borcu var, maaşları yetersiz. Medyaya baskı var. Sigortası olmayanlar, ücretsiz sağlık hizmeti ve ilaç alamayan, elektrik, su, doğalgaz parasını ödeyemeyen insanlar var bu ülkede.

Eğitim sorunları hala çözülmemiş değil. Birçok vatandaş sabah uyandığında çocuklarının İmam Hatip Liselerine kaydedildiğini

gördü. Her yerde polisin olduğu, ama hiçbir yerde "adalet" in olmadığı bir Türkiye söz konusu.

Sol'un Seçim Vizyonu Üzerine

İnsanlar, Türkiye'de bir şeylerin değişebileceği inancını taşıyorlar. Gelecekleri ve bugünü hakkında ciddi karamsarlık içindeler. Sol ve HDP bu seçimlerde bu karamsarlık perdesini aralamalı ve "nasıl olsa bu ülkede bir şey değişmez" ruh halini sarsmalı.

Özelde HDP'nin, genelde sol'un yeni siyaset adına yeni bir ütopya önermesi gerekiyor ki bir umut vaat etsin. Sol ve HDP, gerçekleştirilebilir ekonomik-sosyal ve toplumsal bir program (Seçim Beyanamesi) ile toplum karşısına çıkmalı, "kalpsiz dünyanın kalbi", "ruhsuz dünyanın ruhu" olma iddiasını taşımalı.

Peki kaynağı nereden bulacaksınız?

"Türkiye 2003-2013 yılları arasında 187 milyar 278 milyon tutarında askeri harcama yaptı. Bu Yunanistan'ın yaptığından iki katı bir harcamaya denk geliyor. HDP programını hayata geçirmek için askeri harcamalardan kısıtlama yapacağını açıklayabilir.

- Bir diğer kaynak ise; özelleştirme uygulamalarından elde edilen gelirlerin vatandaşa iade edilmesi olabilir. Özelleştirme uygulamalarından 1986-2014 yılları arasında toplam 56 milyar 174 milyon dolar elde edildi. Elde edilen bu gelirin vatandaşa iadesi gerekiyor.

Bu tesisler vatandaşların ödediği vergilerle yapıldı. Tesislerin kamuda kalacağını düşünerek, vatandaş bu tesislerin yapımına katkıda bulundu. Bu tesisler özelleştirilerek kamu mal varlığı azaltıldı. İşte bu nedenle satış bedellerinin vatandaşa iadesi gerekiyor. Polonya özelleştirilecek 204 şirketin hisse senetlerini 18 yaşını doldurmuş 27 milyon vatandaşa eşit olarak dağıttı.

Türkiye'de elde edilen özelleştirme gelirleri, 18 yaşını doldurmuş vatandaşlara iade olunmalı. Bu durumda özelleştirme geliri karşılığında kişi başına yaklaşık 2 bin 500 lira ödenmeli. Ya da bu para vatandaşın vergi, sosyal güvenlik primi, elektrik, doğalgaz, su, trafik cezası gibi borçlarının mahsubunda kullanılmalı."

gelişen sol toplumsal uyanışın önemli bir parçası olmuştur. Gelişen işçi hareketleri, o tarihlere kadar sol tarafı literatürden izleyen aydınların ve gençlerin önüne gerçekliğini ta kendisini getirip koymuştur.

3 Mayıs 1962 eylemi sendikal mücadeleler açısından önemli bir olaydır. İnşaat işçileri örgütlenmenin en güç olduğu kesimlerden biridir. İnşaat işçisi fabrika işçilerinden farklıdır. Örneğin, fabrikalardaki sürekli çalışma koşullarına karşı inşaatlar kısa sürelidir. İnşaatlarda çalışanların önemli bir bölümü daha köylerinden, tarımdan kopmamışlardır. Öte yandan taşeronluğun en yaygın olduğu iş kolu inşaatlardır. Bütün bu olumsuzluklara karşın Ankara'da 5.000 inşaat işçisinin katıldığı bir eylemin örgütlenmesi, üzerinde ayrıca durulması gereken boyutta bir sosyal olaydır. "Fukara Tahir" ile İsmet Demir ve arkadaşları bunu başarmışlardır.

İnönü, Ecevit ve Ankara Valisi

Başbakan İsmet İnönü'nün ve daha sonra CHP'yi sola çekecek olan Çalışma Bakanı Bülent Ecevit'in bu eylemin oldukça uzağında kalmaları ilgi çekici bir konudur. İktidara yönelttikleri taleplerle Ankara'yı bir günlüğüne de olsa sarsan işçilerin karşısına çıkmaktan adeta kaçınmışlardır. Kendilerini bu konuda muhatap görmemiş, işi koalisyonun sağ kanadından ortaklarına havale etmiş gibidirler. Ecevit yaptığı açıklamada, işçilerin yasal sınırlar içinde kalması gerektiğini hatırlatmış, gerekli çalışmaları yapmakta olduklarını söylemekle yetinmiştir.

Ankara Valisi Nuri Teoman'ın olaylara müdahalesi de ilgi çekicidir. Eylemin başlangıcında işçilerle konuşmaya, onları yatıştırmaya gelen vali, deyim yerindeyse işçileri bir güzel fırçalamıştır. Önce pankartlardan rahatsız olmuş, "Kaldırın şunları gözümün önünden" demiştir. Sonra da "Bu memleketi idare edenler, memleketin dertlerini iyi bilirler. Yürüyüp de elinize ne geçecek? Vazgeçin yürümekten." diye konuşmuştur. Ankara valileri galiba birbirine benziyor. Burada, daha eski valilerden "Size ne oluyor? Bu memleketi komünizm gerekiyorsa onu da biz getiririz" diyen Nevzat

Tandoğan'ı hatırlamamak mümkün mü?

Sonrası... Aliağa, Erdemir ve Muktedirlerin İntikamı

3 Mayıs 1962 Ankara'sında "Açların Yürüyüşü" nün sonrasında neler oldu? Kuşkusuz bu yürüyüş ve Meclis önünde binlerce işçinin toplanması, saman alevi gibi parlayıp sönen bir günlük bir eylem gibi değerlendirilemez. Ankara bir daha böylesine etkili bir işçi eylemine tanıklık etmedi ama Yapı İşçileri Sendikası; Aliağa Rafinerisi, Ereğli ve Iskenderun Demir Çelik gibi büyük ölçekli işyerlerinde etkin oldu, grevler örgütledi. "Fukara Tahir"ın başlattığı hareket, İsmet Demir, Suat Şükrü Kundakçı, üniversiteli gençlik kesiminden gelen Bingöl Erdumlu ve Necmettin Giritlioğlu ile arkadaşları tarafından sürdürüldü.

Bu işin devamı öyle kansız da olmadı. Düzenin muktedirleri bir süreliğine yenik de görülseler ayaklanan asi "fukaralardan" intikamlarını almaya çalışacaklardı. Bunun için 12 Mart'ı, 12 Eylül'ü beklemeye sabırları yoktu. "Fukara" Tahir, Ankara'yı sarsan o yürüyüşten 6 ay sonra 17 Kasım 1962 günü İmrahor Vadisinde, yaptığı yolsuzluklar nedeniyle onur kuruluna verilen sendika genel sekreteri tarafından vurularak öldürülür. Olaya sendika içi bir çatışma süsü verilmeye çalışılır.

Yarım Kalan Bazı Yürüyüşler

Ankara bir daha böyle bir işçi eylemi görmedi dedik. Ancak bu niyetle başlatılan ama tamamlanamayan eylemleri de hatırlayalım. 1991 yılı başında Zonguldak'tan Ankara'ya aileleri ile birlikte yürüyen on binlerce maden işçisi, sendika başkanı Şemsi Denizer'in hükümetle uzlaşması sonucu yarı yolda Mengen'den geri dönmüşlerdi. Denizer'in öyküsü de ilginçtir. Daha sonra kendisine jaguar otomobil almasıyla ünlüdür. Türk-İş'te genel sekreterliğe kadar yükselmiştir ama muktedirler ondan da intikam almayı unutmamışlardır. Denizer 1999'da evinin önünde bir tetikçi tarafından öldürülmüştür.

Eylemden bir gün sonra, 4 Mayıs 1962 tarihli Milliyet Gazetesi'nde yer alan haber

Ölümlü hatırlatmalarla içinizi karartmayalım.

Ankara'da işçi sınıfı mücadelesi içinde teşebbüs halinde kalmış bir başka eylem, gençlik kesiminden gelmiştir. İstanbul'da yaşanan 15-16 Haziran olaylarının ardından 18 Haziran 1970 günü Ankara'nın sol tarafı Meclise yürümek üzere yine Ulus'a yakın bir yerde Sanayi Çarşısında toplanmıştır. Ancak bu kez polis daha hazırlıklıdır ve aralarında İlber Ortaylı'nın da olduğu çok sayıda eylemci gözaltına alınarak yürüyüş daha başlamadan bitirilir. Olay Ankara'nın sol tarihine "Sanayi Çarşısı Bozgunu" olarak kaydedilse yeridir.

Ankara'yı sarsan başka bazı günlerden daha ayrıntılı söz edilebilir. Burada söylediklerimizi, meraklısı için kısaca değinmeler olarak değerlendirelim. Önemli olan, zaman zaman yıldızın parladığı, örneğin işçinin kıt olduğu Ankara'da bile bir şeyler yapılabildiği unutulmasın.

Marksizm Konferansının Ardından...

Melike Gül Demir

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi (DSİP) tarafından 1992 yılından bu yana düzenlenen ve her yıl yaklaşık bir hafta süren "Marksizm" temalı konferans, bu yıl Taksim Hill Otel'de 5 gün boyunca devam eden yoğun bir programın sonunda 12 Nisan Pazar günü DSİP'in eşbaşkanlarının teşekkür konuşmasıyla sonlandı. Toplantılar şeklinde düzenlenen konferans süresince, alternatif, antikapitalist bir solu, kitselleştirmenin; toplumun tüm ezilenlerine ulaştırmanın yolu yordamı arandı. Türkiye'den birçok akademisyen, yazar, gazeteci ve sinema eleştirmenin yanı sıra, İngiltere, Yunanistan, Lübnan'dan gelen katılımcılarla, konferans özü ve biçimi bakımından Türkiye sınırlarını aşarak enternasyonalleşti. Paneller, gerek güncel konularla bağlantılı olarak etrafımızda olup biteni anlaşılır kılması bakımından; gerekse de, bilimsel ve akademik konuların çok bilmiş, kibirli yüzüyle arasına koyduğu mesafesiyle, ağır, uzun süren oturumlara rağmen yormadı, sıkmadı. Dört başı mağmur geniş konu skalasıyla konferans, sosyalizmin gündelik yaşamımıza yön veren faktörleri ile toplumsal durumlarını açıklama, güncel siyasetin içinde gizlenmiş gerçeği su yüzüne çıkarma becerisi ile yaşamın birçok alanına sirayet eden çok katmanlı ezilmişliklere, geçmişten aldığı ilhamla ışık olabileceğini gösterdi. Ortaya çıktığı tarihten bugüne, muhalif tarafta bulunan, varlığını egemenlerle mücadele ederek sürdüren, sosyalizme hakkaniyetli yaklaşan, cesur, gözünü daldan budaktan sakınmayan, sosyalist gıdayla beslenen panelistler, bir yandan kapitalizme, diğer yandan da Türkiye'deki millî, Kemalist, şoven sola eleştirel bakışları ile meşakkatli ama umut dolu bir yolculuğun arefesinde olduğumuzun, geleceği nasıl tahayyül edeceğimizin de habercisi oldu. Ermeni soykırımından başlayarak, fantastik sinema'dan, kentlerdeki direnişe kadar birçok konu ve konuşmacılarıyla zengin bir içerik sunan konferans, Marksizmin iktisadi alanla sınırlı olmadığını; hayatın içindeki gerçek olduğunu; gündelik yaşamla iç içeliğini kanıtladı.

Konferansta, "1915'le Yüzleşmek", "Soykırımın Ekonomik Politikası", "Avrupa'da Solun Yükselişi", "Kürtlerin Özgürlüğü ve Barış Mücadelesi", "İklim İçin Ben de Varım", "Cinsiyetçiliği Nasıl Yenebiliriz?", "Ortadoğuda Devrim ve Karşı Devrim", "Emperyalizmin Çoklu Krizi" Panel başlıkları altında yapılan bütünleyici, kucaklayıcı tartışmalarda (öz)eleştireci, sorgulayıcı bir söylem hakimdi.

Marksizm Konferansı'nın açılışının, Eren Keskin, Ohannes Kılıçdağı, Ufuk Uras, Yıldız Önen'in panelist olarak yer aldığı

"1915'le Yüzleşmek" oturumuyla başlaması, ayrı bir anlam kattı. "Yakın ama uzak komşu", bu toprakların kadim halkı Ermeniler'in, kıyımla yok edilen, talan edilen geçmişine, tarihine dönük; kıyımın boyutlarını örten sis perdesini aralamaya yönelik doyurucu bilgilerle, soykırımın 100. yılında, Cumhuriyetin soykırım üzerinde temellendiği; Ermeni'lerin mallarının gasbedilmesiyle burjuva sınıfının yaratılmaya çalışıldığı; devletin soykırımı kabul etmesinden sonra neler yapılması gerektiği üzerine hararetili, ufuk açıcı tartışmalar yaşandı. 1915'te İdam Edilen Ermeni Sosyalistleri'ne değinen Ragıp Zarakolu, "soykırımcı, terminatör, imhacı devleti anlamının köklerinin 1915'te aranmasının, bu tarih üzerindeki sis perdesinin aydınlatılmasının gerektiğini" vurguladı. Zarakolu, "15-16 Haziran'da Beyazıt'ta Ermeni sosyalistlerinin idam edilmesinin, Ermeni katliamının işaret fişeği olduğunu; ancak diğer Ermeni tarihi gibi bu dönemin izlerinin de silindiğini" ekledi. "Barış sürecinde dikkat edilmesi gerektiğine atıfla, Ermeni katliamına başlamadan Ermenilere söz verildiğini; ancak çok sonra değil, bir yıl sonra kıyıma başladığını unutmamız gerektiğini" söyleyerek konuşmasını bitirdi.

Volkan Akyıldırım ise, Türk milliyetçiliğinin en temel tabusu ve üzerinde yükseldiği tabanın Ermeni düşmanlığı olduğunu; Ermenilerin Ermeniliğini gizlediği, Kürtlerin Kürtçe konuşmadığı dönemlere özlem duyan millî sosyalistler olsa da, bunun basit bir kimlik meselesi olmadığını bilmesi gerektiğinin; ulusal baskının olduğu yerde sosyalizmin olmayacağını altını çizdiği heyecanlı ve çarpıcı konuşmasında Dink cinayetini, yükselen milliyetçiliğe rağmen umut doluydu.

Ermeni tarihine değinen diğer bir oturum ise "Halkların Hapishenesi: Türkiye" idi. Oturumun konuşmacılarından biri olan Ferhat Bakırcıoğlu, "halkların hapishanesinden çok, halkların mezarlığı demenin daha doğru olacağını" belirterek söze başladı. Tiyatro, opera kurucularından, ilk olimpiyatlara katılan iki sporcuyla, İstiklal Marşı'nı orkestraya uyarlayan kişiden, Türk Dil Kurumunun kurucusu, Atatürk imzasını tasarlayan kişiye kadar Ermeni olduğunu; ancak bunların resmi tarih anlatısı çerçevesinde gizlendiğini belirtti. Ermeni düşmanlığı ve inkar üzerine inşa edilen yeni devletin, Ermeni entellektüellerinin de izini silme "başarısı", Ermenileri bu topraklarda yaşamamış sayan politikaları ile paralellik gösteriyor. Şaşırdık mı? Hayır!

Ağır politik konuların konuşulduğu, yoğun gündemli beş

günlük konferansta, "ciddi", "ağır abi" durumundan bizi çıkararak sanatla buluşturan, nefes aldırın "Fantastik Sinema: Gerçeğe Çağrı mı, Maska mı?" oturumunda Bilgi Üniversite'sinden Bülent Somay ile sinema eleştirmeni Kutlukhan Kutlu bizi bilim-kurgunun fantezi dünyasına götürdü. Bilim kurgu sinemasında en temel filmlerinden biri olan Gerçeğe Çağrı filmiyle başlayan oturumda, "iyi metinlerin sırrının iyi kurgulanmış fantezilerinde yattığını; Komünist Manifesto'da da başlangıç cümlesinin "bir hayalet dolaşüyor" ile başlayıp, "işçilerin şakırdayan zincirleri"yle biten sona kadar, fantezi bir dilin hakim olduğunu" söylerken, şaşkınlıkla karışık hayranlık duydum; Game of Thrones rüzgarının bu kadar güçlü esmesinin başka bir açıklamasının olamayacağına inandım. Televizyon, reklamlara geçişin elimizden alındığına, geçişin bu kadar güçlü maskelendiği bir dünyada, geçişin aldatmacısının yoğun saldırılarına maruz kalmışken, çıplak gözle gerçeği göremeyeceğimize, gözlüklerle dünyaya bakmam gerektiğine iman ettim, ikna oldum. "Fantaziyi hafife almamalı; ölümsüzdür; var olmaya devam edecek."

Eş zamanlı oturumlarla devam eden konferansta Ermeniler, Kürtler, Türkler, Çerkezler, Araplar, Aleviler, sosyalistler, kadınlar, dindarlar, LGBT aktivistleri vardı. Renk renk, çeşit çeşitti. Soru cevap bölümünde gerek sorularıyla gerekse katkılarıyla ilgili, dikkatli dinleyiciler de vardı.

Sandıkta HDP, sokakta mücadele şiarıyla 1915 tarihinin karanlığıyla başlayan konferansın sonuç bölümünde konuşan DSİP eş başkanları Meltem Oral ve Şenol Karakaş, kitlesel antikapitalist, özgürlükçü enternasyonalist solun inşası için, toplumun bütün ezilen kesimlerinin, kadınların, LGBT bireylerinin, dindarların dayanışmasına, desteğinin önemine vurgu yaptı. Türkiye'de yükselen devlet baskısına karşı neler yapılmasının elzem olduğunu; yeni bir yol, ittifak ve alternatifleri yaratmanın yolunu bulmamızın şart olduğunu; ezilen, sömürülen alt sınıflarla kurulacak ilişki için gerekirse solun başka bir ad tanımlamasıyla ortaya çıkacağı yeni arayışlarla alternatif solun güçlenmesinin gerektiğini; kapitalist büyümenin bozulduğunu belirtti. Zaman, kapitalizm sonrasını tahayyül etme zamanı...

Zengin içeriğiyle, yaşamın birçok alanına dokunan Marksizm konferansını gelecek yıl kaçırmayın derim. Zira, bende bıraktığı en yoğun duygu, alternatif bir yaşamı birlikte yaratmanın imkan dahilinde olduğuna dair güçlü umuttu.

“Benim Halkım Ot Yer, Ben Nükleer Bomba Yapacağım”*

Fatma Soylu

*General Ziya-ül Hak, Pakistan'ın Eski Cumhurbaşkanı

AKP Hükümeti hız kesmeden bazı çıkar odaklarına ve sermaye gruplarına rant sağlamak için her imkanı değerlendirirken tüm ülkeyi felç eden elektrik kesintisinin yaşandığı gün, sorunu çözmeye kalkışmak bir yana dursun sorunun kaynağını bile araştırmak zahmetine girmeyenler, yaşanan krizi fırsata çevirerek hemen o günün gecesinde Nükleer Santral Kurulması ile ilgili yasayı meclisten geçirdi. Kendi beceriksizliklerini “Yetersiz Enerji Altyapısı” bahanesiyle gizleyerek halkı Nükleere mecbur olduklarını ikna etmeye çalışıyorlar. Oysaki Türkiye'nin mevcut potansiyeli, sadece kayıp kaçakların önüne geçilerek bile yeterli enerjiye ulaşacak seviyede.

Nükleer Karşıtı Platform'un, Nükleer Enerji Santralleri'nin ülkemiz ve dünyamızın başına nasıl büyük bir bela ve geri dönüşü olmaksızın bir hata olduğunu anlatmak için hazırladığı broşürlerden biri olan “Nükleer Masallar ve Gerçekler” en taze nükleer facia olan Fukuşima'yla başlıyor. NKP Ankara ve bileşenleri nükleer feryadını duyurmak için bir araya geliyor.

“Dünyanın dört bir yanında atomu parçalayarak enerji üreten santrallerden biri daha dünyamıza radyasyon kustu. Milyonlarca yıl yok olmayan bu radyasyon, şimdi bir balığın, arının, çiçeğin ve hatta yeni doğmuş bebeğin vücudunda.

Geçtiğimiz Nisan ayının 14'ünde temeli atılan ve yapılacak 3 nükleer santralden biri olan Akkuyu Nükleer Güç Santrali, Türkiye'nin ilk Nükleer Enerji Santrali olma özelliğinin yanında ana müteahhit şirketi Rus kamu şirketi Atomstroyexport olan ve bir ülke sınırları içinde bulunup da sahibinin bir başka ülke olduğu dünyanın ilk nükleer santrali olma özelliğini de taşıyor.

Bu ne ağaç kesmeye ne de parsel parsel bina yapmaya benziyor. Almanya, İtalya gibi birçok ülkede Nükleer Güç Santralleri yapımı referandumla halka danışılırken, ülkemizde ortalama ömrü 75 yıl olan birkaç insanın çıkarının ve sorgulayıp anlamaktan aciz, madalyonun öbür yüzüne bakmak istemeyen bir çoğunluğun, bizlerin ve bizden sonra yaşayacak insanlığın, ağacın, çiçeğin, balığın yaşamını 3.000 yıl boyunca sürecektir kabullenecek olmasını kabullenmek zor. Enerji bakanının “Bekarlık nükleerden daha risklidir” dediği ülkemizde 3 Nükleer Santralin nasıl işletilip kontrol altında tutulabileceğini tahayyül etmek imkansız. Amerika, Almanya gibi ülkelerin uzun yıllardır kullandığı nükleer enerji santrallerinden geriye kalan radyoaktif atıkların nerede nasıl muhafaza edileceği konusunda henüz bir karar verilmiş değil. Teknolojik gelişim, donanım ve kullanımda üst sıralarda yer alan Japonya ve daha birçok ülke Nükleer Santrallerini kapatırken, Uzun Mehmet'in 1829'da kömürü bulmasıyla başlayan kömür madenciliği serüvenimize rağmen 2015 yılında 301 işçimizi kömüre çeviren biz, neredeyse hiçbir nükleer altyapımız olmamasına rağmen 3 nükleer enerji santralinin yapılmasına göz yummayacaksak biraz NKP'yi ve desteklerini esirgemeyenleri tanıyalım.

NKP (Nükleer Karşıtı Platform) nedir?

Nükleer Karşıtı Platform, Türkiye'nin ve dünyanın neresinde olursa olsun nükleer enerji üretimine ve nükleer silahlara karşı çalışmalar yürüten kurum, kuruluş ve kişilerden oluşan bir buluşma zemini. Katılıma açık, tabana dayanan ve demokratik ilkelere bağlı bir örgütlenmedir, Yerel platformların oluşumu yönünde de çalışmalar yürüten platformun geçmişi 1970'lerdeki nükleer karşıtı harekete kadar uzanır.

NKP, nükleer santraller konusunda, kamuoyunu doğru ve zamanında bilgilendirmek, toplumsal bilinç ve refleks yaratmayı amaçlar. Bunun yanında, birlikte davranacak kurum, kuruluş ve kişilerin ortak tavır almasını sağlayıcı çalışmalar yapar ve nükleer karşıtı hukuki süreçleri işletir.

NKP yerel birimleri Ankara, Mersin, Sinop, İstanbul, İzmir gibi birçok ilde oluşturmuş durumda. NKP'nin

“11 Mart 2011 tarihinde Japonya'da yaşanan Fukuşima Nükleer Santral kazası sonucu doğaya karışan radyasyon pasaportla yolculuk etmiyor, sınır tanımıyor, 'Bu da insan evladymış' demiyor. Elektrik üretmek için parçalanan atom şimdi balığı, arıyı, çiçeği parçalıyor yavaş yavaş. Sakat kalanlar, yıllar sonra birer istatistik olacaklar. Bu ilk değildi, geçmiş bize nasıl bir canavar yarattığımızı göstermişti.”

Ankara ayağı iki yıllık bir platform. HDK Ekoloji Meclisi, Başkent Dayanışması, Tarım Orkam-Sen, Nüsed, Birleşik Haziran Hareketi, Tüketici Hakları Derneği, çevre gazetesi Çepeçevre, Metalurji Mühendisleri Odası, Jeoloji Mühendisleri Odası gibi birçok sivil toplum kuruluşuyla dolayısıyla birçok farklı fikirle birlikte insanları nükleer bir yoldan döndürmeye çalışıyor. Siyasi partilerin enerji politikalarını sorguluyor.

Forumlarla, sokak ve salon etkinlikleriyle, fotoğraflarla, broşürlerle, farklı illerdeki etkinliklere destek olarak, reklamlarda çocukların ve dünyanın geleceğini tehdit eden bir enerji türünün çocuklar üzerinden sempatikleştirilmesine karşı çıkarak, ihale toplantılarını bölerek, konuşarak, araştırarak, tartışarak, meydanlarda davul çalarak, NÜKLEERE İNAT YAŞASIN HAYAT diyor. Akdenizin sıcak kumsalları Karadeniz'in serin yaylaları ve en önemlisi buralarda yaşayan tüm canlılar için Nükleer Güç Santralleri ve diğer enerji alternatifleri hakkında bilgi edinmek, etkinliklerden haberdar olmak ve destek vermek için;

www.facebook.com/nkpankara
portal.nukleerkarsitiplatform.org

HAYDİ ANKARA VER ELİNİ! Ezidi çocuklar için giysi topluyoruz!

Savaş mağduru yüz binlerce çocuk, soğuk kış aylarının ağır yükünü topraklarından, evlerinden ve okullarından uzak bir çadır kentte geçirmek zorunda kaldı. Yine binlerce çocuk savaştan habersiz, nasıl bir çocukluğa ve geleceğe doğduklarını bilmeden gözlerini bu çadırkentte açtı. Baharı yaşadığımız bu günlerde onlara destek olabilmek için İstanbul'da Barış için Kadın Girişimi'nin başlattığı kampanya Ankara Feminist Kolektif buradan destek veriyor.

Geçen zorlu kış günlerinin ardından çocukların ihtiyaçlarının devam ettiğini unutmadan ve unutturmadan dayanışmamızı devam ettirmek için Diyarbakır/Fidanlık'da bulunan Ezidi Kampında kalan 0-5 yaş arasındaki çocuklar için giysi toplama kampanyasına destek verebilir ve paylaşmaya ben de varım diyebilirsiniz.

Desteğiniz için hazırlayacağınız paketlerideki tüm giysileri, lütfen;

- Yıkanmış, sökükleri dikilmiş ve yaş gruplarına göre tasnif edilmiş olarak paketleyiniz.

- Her paketin veya kolinin üzerine içinde ne olduğunu yazarsanız dağıtım yapacak kişilerin işini çok kolaylaştırmış olursunuz.

Teslim etmek istediğiniz tüm paket ve kolilerinizi **8 Mayıs 2015'e** kadar İRENE Kültür Evi'ne bırakabilirsiniz.

Adres: İRENE KÜLTÜR EVİ,
Bayındır 2 Sokak, No: 62/A Kızılay / ANKARA

24 Nisan 2013'te Bangladeş'in Başkenti Dakka 'nın dışında uluslararası firmalar için üretim yapan tekstil atölyelerin bulunduğu sekiz katlı Rana Plaza binasının çökmesi yüzde 80'nini kadın işçilerin oluşturduğu 1138 işçi can vermesine neden oldu, yüzlerce işçi yaralandı. Bu olay son yılların en büyük iş cinayeti olarak kayıtlara geçti. Rana Plaza yapı güvenliği olmayan çürük bir bina olmasına rağmen işçilerin bu binada çalışmaya zorlanması, ucuz işgücü ve aşırı kar amacı, güvencesizlik katliama adeta davetiye çıkardı.

Rana Plaza katliamını başından itibaren küresel çapta anma ve protesto kararı alan Dünya Kadın Yürüyüşü (DKY), bu amaçla geçen yıl olduğu gibi bu yıl da katliamın 2. yıldönümünde 24 Nisan 2015 tarihinde dünyanın her yerinde 24 saat küresel eylemler düzenledi. Ankara'da Milli Müdafaa Caddesinde bulunan ve Rana Plaza katliamında ölen kadın işçilerin adına üretim yaptığı firmalardan olan Colin's ve LCW mağazaları önünde ölenlerin yakınlarına ve sakat kalanlara İLO denetiminde oluşturulan fona bu iki şirketin tazminat ödemelerini yapması ve Bangladeş Bina ve Yangın Güvenliği anlaşmasını imzalaması için basın açıklaması yapılarak eylem gerçekleştirildi. DKY kadınlara yönelik küresel ekonomik şiddete dikkat çekerken küresel ekonominin geline nokta insan yaşamını hiçe sayan koşulları "Rana Plaza Her Yerde!" sloganı dile getirildi.

DKY kadına yönelik şiddet ve yoksullukla mücadeleyi hedefine koyan sivil toplum kuruluşları ve örgütlerini bu amaçla bir araya getiren uluslararası feminist bir eylem grubu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. Her beş yılda bir DKY karavanı

bileşenlerinin bulunduğu ülkeleri kat ederek kadın hakları, ataerkil düzen, kapitalizm ve emek sömürsü ve çevre ve doğanın gaspı konularına dikkat çeken eylemler dizisini düzenlemektedir. Bu yıl 4. kez 06 Mart tarihinde Türkiye/Nusaybin'den yola çıkan DKY Avrupa Karavanı tüm Avrupalı ve diğer feministleri birleştirerek, yolculuğunu 18 Ekimde Portekiz'de sona erdirecektir.

Tüm dünyada ve ülkemizde kadınlar işgücü piyasalarında sermaye ve ataerkil düzenin taleplerine uygun olarak, kadın üzerindeki baskı ve sömürsüye devamlılık kazandıracak şekilde esnek ve güvencesiz koşullarda çalışmak zorunda kalmaktadır. Kadınların iş gücüne katılımı artmasına rağmen ekonomik durumlarının kötüleştiği, "kadın yoksulluğunun" büyüdüğü sayısal olarak ortadadır. Tüm dünyada kadınlar istihdamın %40'ını oluşturmalarına rağmen, çalışan yoksulların %60'ını oluşturuyor. (İLO-2004) Kadınlar iş gücü piyasalarına erkeklerle eşit oranda, eşit konumda ve eşit ücretle erişememektedir. İş gücü piyasalarının neoliberal kapitalizmin taleplerine göre yapılması eşitsizliği derinleştirmekte, yoksulluk kadınların kaderi haline gelmektedir. Son 30 yılda gelişmiş ülkelerin iş gücü piyasalarında işçiler aleyhine dikkat çekici gelişmeler yaşanmıştır. En kötü işleri; en düşük ücret, en kötü koşullar, en az ek yardım, en uzun çalışma süreleri, en düşük güvence özelliklerini taşıyan işçiler yani kadınlar, göçmenler ve emekliler üstlenir duruma gelmiştir. Ülkemizde hazır giyim sanayinde çoğunluğu kadın 1,5 milyon kayıtdışı işçi, yasal koruma ve sosyal güvenceden mahrum ağır iş koşulları altında çalıştırılmaktadır. / Nur Yılmazlar

DOSYA: 7 Haziran Seçimlerine Giderken Değişim Elimizde!

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından şimdi de milletvekili seçimlerine gidiyoruz. Ama bu seçimler, önceki seçimlerden hayli farklı. Erdoğan, halk tarafından seçilmiş bir Cumhurbaşkanı olduğunu sıklıkla hatırlatarak, "Türk tipi başkanlık" dayatmasıyla, tarafsızlığını unutup, meydanlara AKP için 400 milletvekili istemeye iniyor! Öncesinde başbakanken, hem de geçerli kanunları, hukuku çiğneyerek yapımını başlattığı Başbakanlık Sarayını, Cumhurbaşkanı olduktan sonra Cumhurbaşkanlığı Sarayına dönüştürüyor. Yolsuzluklara, hırsızlıklara cevaz veren, "Hep bana, Rabbeni tavrı", birlikte yola çıktığı AKP'lileri bile fena halde kızdırıyor. Yolda su kaynatıp, çatlatanlar oluyor.

Ancak seçimlere sayılı günler kala, görünen o ki: AKP'nin bir kez daha, Erdoğan'ı devlet başkanı yapacak kadar zıplaması mümkün değil. Hatta HDP'si, CHP'si ve MHP'si ile atağa kalkan muhalefet, biraz daha çabalarsa, AKP'nin tek başına iktidar olmak için gereken 276 milletvekilini çıkarması bile zora girecek.

Bu mücadele içinde canla başla çalışan partilerden birisi HDP. Antidemokratik %10 barajına karşı, gerçekten dipten gelen bir dalga. "İş, Aş, Özgürlük" nidalarıyla, eşitlik, özgürlük, adalet özlendiklerine karşılık sunma iddiasıyla geliyor. Sol değerlere yeniden anlam katıyor. Her söylediğini, hep ezilenlerin, en alttakilerin sesi olarak dile getiriyor. Küçük boyu ile canavara meydan okuyor!

Bu seçimlerde CHP de çok farklı. Sağdan aday ve politika devşirdiği önceki seçimlerden farklı olarak CHP bu kez sola yakın duruyor. Üstelik milletvekili adaylarının büyük çoğunluğunu ön seçimle belirleyerek diğer partilerden çok daha cesurca ve erkenden indi alanlara. Bu tavrı seçimde de karşılık buluyor.

Bütün muhalefet partilerinin açıkladığı seçim bildirgeleri, geçmişte gördüğümüz negatif siyaset yerine, halka daha fazla refah, daha fazla özgürlük ve AKP tarafından bozulan sosyal adaletin yeniden tesis edilmesiyle ilgili.

Bütün bunlar olurken, Erdoğan'ın sultanı altındaki AKP'nin baskıcı politikalarının geriletilmesi için Ankara'da çaba harcayan, umut tazeleyen CHP'lilerden, HDP'lilere, feministlerden Haziran'cılara, Halkevçilerden 10'dan Sonra'ya sol cemahtaki aktivist ve siyasetçilerle söyleştik.

Bu söyleşileri de umut dolu günler dileyerek sizlerle paylaşıyoruz. Bu sefer, bu ahval ve şeraiti değiştirmek elimizde mi, ne dersiniz?

Kararsız Seçmenin Galaksi Rehberi: #10dan Sonra!

Gözdem Üner Tubay

Seçimlere az kala, benim gibi oyları sürekli oynak bir seçmenin takdirini kazanan bir gruptan bahsedeceğiz: **10'dan sonra Seçim İnisyatifi**. Bizim gibilere **"kararsız seçmen"** diyorlar sanırım. Bi düşününce seçimlerde farklı etiketlere oy vermişim, bazen ayağım sandığa kadar gitse bile elim gitmemiş...Kendim ve **kararsız seçmen** etiketinin birlikteliğini keşfettiğimde hoşuma gitti.Çoğu şeyi belirleyen benim oyummuş gibi bir yanılısama içine girdim; hep derler ya **"kararsız seçmen seçimin kararını belirleyecek"**.

Burada isimlendirmede bir yanlışlık var aslında; bu insanlar kararsız değil, her karar aşamasında parti/aday etiketlerine takılmadan kafalarına göre takılıyorlar.Değişen partiler, adaylar vs oluyor, bizim kafada bi mantık değişikliği yok yani! 10'dan sonra Seçim İnisyatifi'nin takdir ettiğim yanı ise tam da buydu, kafalarına göre takılmaları.Özgürce, açıkça, kararlılıkla! HDP'de siyaset yapmıyoruz ama gidip oyumuzu HDP'ye vereceğiz ve bunu bizim bildiğimiz yollarla yapacağız. Tam gezikafası: akılla, nükteyle, kararlılıkla... Siz de **"kararsız"**sanız bi okuyun derim...10'dan Sonra Seçim İnisyatifi'nden Ahmet Gire'den hikayelerini öğrendik:

Ondan Sonra Ver Elini Adalet

Çok zaman olmadı yolculuğumuza başlayalı. Öyle kadim, kökleri zamanın başlangıcına uzanan inisiyatiflerden falan değiliz. Biz HDP'nin, bizim diğer barajları yıkabilmemiz için adı batasınca seçim barajını yıkmasını isteyen insanlarız. HDP içinde siyaset yapmıyoruz. Kimimiz yerel yapılanmalarında siyaset yapıyor, kimimiz mesleki gruplarında, kimimiz de şimdilik seçimin ateşiyle siyasete angaje olmuş durumda. Ancak şu günlerde hepimiz tek vücut olmuş, yaşamımızdan arttırdığımız enerjimizle HDP için çalışıyoruz. Aramızda seçim sonrası için planları olan arkadaşlarımız da var, sadece seçime odaklanmış dostlarımız da. Ancak bu durum mücadelemizde bir ayrılık doğurmuyor bilakis verimli bir tartışma ortamı yaratıyor. Şu anda hepimizin ortak gayesi yaşanılabilir bir Türkiye için HDP'nin seçim barajını aşması.

Başlarda toplantılarımızı Kadıköy'de yapıyorduk ve çok kalabalık değildik. Emeğinden ve zamanından bir şeyleri feda etmekten gocunmayan birçok insan birlikte bir çağrı yaptık. Çağrımızı duyan insanlarla beraber yavaş yavaş bir olmaya başladık. Önceleri İstanbul'un diğer bölgelerinden bize katılan insanların sesleri kulağımıza çalındı, daha sonrasında ise farklı şehirlerden coşkulu insanların bağırışlarını duyar olduk. Şimdi biz hem İstanbul'da, hem Eskişehir'de, hem Ankara'da, hem de İzmir'deyiz.

HDP içerisinde siyaset yapmıyoruz.

Bir çoğumuz başka başka nedenlerden dolayı HDP'nin barajı aşmasını istiyoruz. Aslında gücümüze güç katan en önemli şey, bu nedenlerin çokluğu. Bu nedenlerin çokluğu bize Türkiye'de birçok alanda adaletsizliğin olduğunu ve mücadelemizin ne derece önemli olduğunu anımsatıyor.

Adil ve özgür yaşam istiyoruz.

Yaşamlarımızın hiç tanımadığımız idari amirler ve siyasi iktidar tarafından kısıtlanmasına ve gasp edilmesine tahammülümüz yok. Devletin kolluk güçleri ya da sermaye tarafından katledilen insanların katillerinin adalet önünde hesap vermesini istiyoruz.

Meydanlarımızın, parklarımızın ve garlarımızın onları inşa eden bizlerin alanları olduklarını düşünüyoruz. AKP iktidarının ve Tayyip Erdoğan'ın ekonomik rant için şehrimizin her santimetrekaresini gasp etmesini kabul etmiyoruz. Bir şehrin ekonomik rant için değil, insanların sağlıklı yaşayabilmesi için o insanlar tarafından düzenlenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

"Biz sadece kendimiz için değil bütün ekosistem için özgürlük istiyoruz."

Mahallemizde, iş yerlerimizde, okullarımızda ya da köylerimizde karar hakkının bizlere ait olduğuna inanıyoruz. Her alanın yönetiminin o alanda yaşayan ve o alanda sorumluluğu bulunan insanların hakkı olduğunu düşünüyoruz. Bu mekanlarda bir gün bile yaşamayacak olan insanların, okulumuzdaki kedilerin, parkımızdaki ağaçların ya da iş yerlerimizdeki molaların üzerinde karar hakkı olduğunu kabul etmiyoruz.

Enerji ve üretim talebinin çevrenin katledilmesine bahane kılınmasını istemiyoruz. Enerji talebinin açlıktan değil oburluktan kaynaklandığını biliyoruz ve üretimin ülkenin gelirinin %54'üne sahip olan %1'lik kesiminin karnını doyurmak için yapıldığının farkındayız. Bu ülkenin yoksul insanların, hayvanlarının ve bitkilerinin, toprağının ve suyunun gasp edilmesine göz yummayacağız. Biz sadece kendimiz için değil bütün ekosistem için özgürlük istiyoruz.

"Bu ülkenin ve bu coğrafyanın insanların savaşlarda ölmesini değil, barış içinde yaşamasını istiyoruz."

Biz HDP içinde siyaset yapmayan, ancak onun savunduğu ilkeleri değerli bulan insanlarız. Nefes almakta zorlandığımız bugünlerde 'Yeni Yaşam' çağrısını ve seçim barajının yıkılabilme ihtimalini, herkes için olduğu gibi, kendimiz ve parçası olduğumuz mücadeleler için de bir umut olarak görüyoruz.

Bugünlerde dünyanın en kanlı savaşlarının yaşandığı coğrafyası Ortadoğu'da barışın uzak bir ihtimal olduğunu değil, inşa edilmesi gereken bir gerçeklik olduğunu düşünüyoruz. Bu ülkenin ve bu coğrafyanın insanların savaşlarda ölmesini değil, barış içinde yaşamasını istiyoruz. İnançlarımızın ya da etnik aidiyetlerimizin savaşmamız için neden olmadığını düşünüyoruz. Gerçek barışın homojenleştirilmiş bir toplum inşası ile değil, farklılıkların beraber yaşadığı ülkelerle mümkün olabileceğini biliyoruz.

Özgecan Aslan'ın katledilmesinin sapık bir cinayetten çok fazlası olduğunu biliyoruz. Nevin Yıldırım'ın müebbet hapisle mahkum edilmesinin sıradan bir hukuk körlüğü olmadığını farkındayız. AKP iktidarının mevcut ataerkil eşitsizliğe karşı yetersiz mücadele ettiğini falan düşünüyoruz. Basbayağı bu ataerkil düzeni desteklediğini ve bu ataerkil düzenden beslendiğini biliyoruz. Milletvekili adaylarının %48'ini kadınların oluşturduğu bir parti olan HDP'nin erkek egemen sistemin yıkılmasında etkin olacağını düşünüyoruz.

İnsanların cinselliklerinin onların katledilmesine yol açmayacağı bir ülkenin mümkün olduğunu biliyoruz. LGBTİ arkadaşlarımızın kaygılarının HDP tarafından meclise taşınabilmesini mümkün olduğuna inanıyoruz. Homofobinin her gün onlarca insanı katletmesinin ya da insanları intihara sürüklemesinin bir zorunluluk olmadığını bilincindeyiz.

Kamusal hizmetlerin sunulduğu alanların turnikelerle bölünmesinin ve kamusal hakların ticarileştirilmesinin hak gasbı anlamına geldiğini biliyoruz. İnsanların sağlıklı yaşayabilmesi için gereken düzenlemelerin 'kaynak' geyiğine kurban edilmesini haksızlık olarak görüyoruz. Kamusal hizmetlerin bedelsiz olarak halka sunulmasının bir lüks olduğunu düşünmüyoruz, adaletli bir yaşamın olmazsa olmazı olduğunu biliyoruz.

Soma ve Ermenek'de yaşanan iş cinayetlerinin iş kazaları olmadığını biliyoruz. Yaşananların sermayenin AKP iktidarı ile beraber gücüne güç kattığını ve işçi sınıfını daha da hoyratça sövmeye başladığını biliyoruz. Emekçilerin örgütlenme haklarının gasp edildiğini ve taşeron çalıştırma ile ücretli kölelik sisteminin tesis edildiğini kendi yaşamlarımızdan görüyoruz. Sermayenin çıkarları etrafında fır dönecek bir meclisin bizim yaşamlarımızı daha da cehenneme çevireceğinin farkındayız. Bu seçimlerle şekillenecek meclisin işçi sınıfının çıkarlarını da gözetebilecek temsiliyete sahip olmasını ülkenin yaşanabilir bir yer olması bakımından olmazsa olmaz görüyoruz.

"HDP barajı paramparça edebilsin, Tayyip Erdoğan sarayına uzaktan yaşlı gözlerle bakabilsin ve AKP iktidarı tarihin sayfalarında hatırlandıkça yüzlerin ekşitileceği bir anı olarak kalabilsin diye HDP'yi destekliyoruz."

İlk önce, Haydarpaşa'dan uzunca bir zamandır kalkmayan o trenin düdüğünü çalarak seslendik insanlara. Şimdilerde birçok kentteyiz. Birçok kentin sokaklarından su topluyoruz. HDP barajı paramparça edebilsin, Tayyip Erdoğan sarayına uzaktan yaşlı gözlerle bakabilsin ve AKP iktidarı tarihin sayfalarında hatırlandıkça yüzlerin ekşitileceği bir anı olarak kalabilsin diye HDP'yi destekliyoruz. Sorumluluğumuzun sandıktan büyük olduğunu biliyoruz. Yeni yaşamın ancak hepimizin ortak elleriyle inşa edilebileceğine inanıyoruz. 10'dan Sonra'sını özgürlük, adalet ve hayatta örmeye çalışıyoruz.

#OBarajYıkılacak

#10danSonra Nefes Almak için #OylarHDPye

Tüm bunlar yetmezmiş gibi, şimdi de başkanlık sistemi adı altında, zaten yarım yamalak olan demokrasinin ve özgürlükler namına elimizde ne kaldıysa, onun sıfırlanmasının zeminini hazırlıyorlar. Seçimi bunun fırsatı sayıyorlar. Bu fırsatı önlerine altın topside sunan ise dünyada eşi benzeri olmayan, darbe icadı %10'luk seçim barajı.

Birleşik Haziran Hareketi'nden Serpil Güvenç: "Gelin, Haziran'da bir araya gelelim!"

Söyleşi: Aydın Bodur, Can Mengilibörü

"2013 Haziranı'nda sokakları dolduran tüm insanların küllenmiş gibi görünen isyanlarını ve taleplerini, sokaklarda, meclislerde ve forumlarda bir araya gelerek yeniden gündeme taşımak ve gerçekleştirmek istiyoruz."

Birleşik Haziran Hareketinin içindeki isimlerden Serpil Çelenk Güvenç'le solu, AKP'yi, CHP'yi, HDP'yi Haziran seçimlerini konuştuk.

Solfasol: Birleşik Haziran Hareketi (BHH) olarak Ankara'da solda ittifak çalışmaları için çok değerli çabalarınız oldu, başlangıçta özellikle laik-demokratik eğitim taleplerinin dillendirilmesi Ankara'da çok önemli yankı buldu. Gezi'de yan yana durabilmiş soldan insanların, bir kez daha ittifak çalışması önemliydi. Üstelik bu kez, süreç meclisler/forumlar biçiminde yürüdü, bireysel katılımlara da açıldı. Aslında bu süreç, Gezi direnişinden sonra mahalle forumları/meclisleri ile yaygınlaşmıştı değil mi?

Serpil Güvenç: Öncelikle, Birleşik Haziran Hareketi'nin (Haziran'ın) görüşlerini sizlerle ve Solfasol okuyucularıyla paylaşma olanağını bize tanıdığınız için teşekkür etmek istiyorum. Sizin de belirttiğiniz gibi, Haziran, Gezi'de yan yana durabilmiş insanların ve örgütlerin, dinci/mezhepçi bir zorbalığı her geçen gün biraz daha yaşamımızın parçası haline getiren; faşist, gerici, piyasa yanlısı, emperyalizme bağımlı bir siyasal iktidarın, AKP iktidarının karşısına örgütlü bir biçimde çıkarak onu yerinden etme amacıyla kuruldu. 2013 Haziran'ında ülkemiz kentlerinin sokaklarını dolduran kadın, erkek, genç, yaşlı tüm insanların küllenmiş gibi görünen isyanlarını ve taleplerini, hep birlikte, sokaklarda, meclislerde ve forumlarda bir araya gelerek ve kararlar alarak yeniden gündeme taşımak ve gerçekleştirmek istiyoruz. Ülkenin hemen hemen her bölgesinde yerel meclisler halinde örgütlendik, örgütleniyoruz.

Haziran'ın Türkiye Meclisi'nde binlerce temsilcinin aldığı kararları hayata geçirme çalışmalarının en önemlilerinden birisi laik ve bilimsel eğitim talebi çerçevesinde 13 Şubat'ta ana babalar ve eğitimcilerle birlikte gerçekleştirdiğimiz uyarı boykotu oldu. Hepimizin bildiği gibi, AKP, milli eğitimde yapageldiği değişikliklerle, sorgulamayan ve eleştirmeyen nesillerin yetiştirilmesini planlamakta. Körpe beyinleri dinsel doğmalarla doldurulan, sömürüyü ve düzeni sorgulamak yerine bir yazgı olarak gören, özgür yurttaşlar olarak değil ama 'dindar ve kindar' cahiller olarak yetişen çocuklar istiyor siyasal iktidar. Özellikle de 4+4+4 uygulaması sonucunda, itaatkar ucuz emek olarak sermayeye sunulacak bu gençler. Kız çocuklarının durumu daha da kötü. Onlar, sermayenin gereksindiği kadar ucuz emek olmanın yanı sıra, eskiden beri bir ölçüde süren, çocuk gelin olmak, ev işleriyle uğraşmak, evde

yaşlı ve engellilere bakmak gibi koşullara bu kez devlet zoruyla, AKP'nin yasa ve uygulamalarıyla mahkum edilmekte. Bu yönleriyle düşündüğümüzde, laik ve bilimsel eğitimin aslında bir emek sorunu olduğunu açıkça görmekteyiz. Bu nedenle, bugünlerde zorunlu din dersine karşı bir imza kampanyasıyla sürdürdüğümüz bilimsel ve laik eğitim çalışmalarımızı uzun erimli bir hedef olarak gündemimize aldık.

Yapılan çalışmalarda ve örgütlenme sürecinde, Haziran'ın ülkemizde yakıcı bir gereksinime karşılık geldiğini ve insanların 2013'ten bu yana bir şeyleri mutlaka değiştirmek konusundaki kararlılıklarının azalmadığına tanık olmaktadır. Bu durum geleceğe dair umutlarımızı güçlendiriyor.

Doğrudan emek gündemli çalışmalarımız da sürmekte. Soma'da, Ermenek'te arkadaşlarımız yoğun bir şekilde çalışıyorlar. Haziran 1 Mayıs'ta da ülkenin her yerinde bayrağımız yükelecek.

"Haziran'ın ülkemizde yakıcı bir gereksinime karşılık geldiğini ve insanların 2013'ten bu yana bir şeyleri mutlaka değiştirmek konusundaki kararlılıklarının azalmadığına tanık olmaktadır."

S: BHH'nin ilk kuruluşunda önce Halkevleri(HE) ile de temas vardı ama HE sürecin dışında kaldı. Sonrasında da HE, HDP'yi destekleme kararı verdi. BHH içinde HDP'yi destekleme konusunda İstanbul'da bazı kesimler de kişisel olarak desteklerini açıkladılar, Ankara'da da böyle bir eğilim var mı?

S. G.: Halkevleri'ndeki arkadaşlarımız 'Vişnelik Süreci'nde* ayrılma kararı aldılar. Bizim seçim açıklamamızı izleyen günlerde de HDP'yi desteklediklerini açıkladılar. Bazı konularda farklı düşünebiliriz ama aynı büyük cephenin içinde olduğumuzu düşünüyorum.

Sorunuzun ikinci bölümüne gelince; Haziran, yukarıda da değindiğim gibi, içine girdiği yoğun örgütlenme ve eylemlilik ortamında, seçimleri de değerlendirmeye almak üzere iken, destek talepleriyle karşı karşıya kaldı. Konu tüm yerel meclislerimizde tartışmaya açıldı ve onların kararları doğrultusunda bir açıklama yapıldı Yürütme Kurulumuz tarafından. Açıklamada, özetle, Haziran'ın ikili bir ittifaka girmeyeceği, AKP iktidarını yerinden edecek ve Türkiye'yi yeniden inşa edecek bir kurucu iradenin gerekli olduğu, bu görevin Haziran'a düştüğü, konunun ise seçimin ötesine taşığı vurgulandı. Ayrıca, bu süreçte, Haziran'ın, kendi ilkelerini benimseyen tüm siyasal güçlerle dayanışabileceği de belirtildi. Açıklamada oy verme yönünde bir işaret bulunmamaktaydı.

Bazı arkadaşlarımız HDP'ye aktif destek gibi bir tercihte bulundular ve ötesine geçerek bir imza kampanyası açtılar ve seçime yönelik örgütlü çalışmalara girdiler. Daha sonra Komünist Parti (KP) de seçime girme kararı aldı. Haziran, daha önce de belirttiğimiz gibi, sandığa sığacak ya da bu çerçevede çalışmak için örgütlenen bir hareket değildir. Daha da ötesi, parlamento ya da parlamentoya girecek üye sayısı sınırlı bir tutum aslında Haziran'ın ve Gezi'nin ruhuyla da tamamen terstir. Hareket, sınırları darbe hukukuyla iyice daraltılmış bir seçim gündemine, seçim pazarlıklarına hiç ama hiç hapsedilemez. Biz, içinde bulunduğumuz bu aşamada, sistemi ve AKP'yi deşifre etme mücadelemizi sürdürmeye, örgütlenmemizi genişletmeye, kararlarımızı yaşama geçirmeye çalışıyoruz.

"Haziran, sandığa sığacak ya da bu çerçevede çalışmak için örgütlenen bir hareket değildir. Daha da ötesi, Parlamento ya da Parlamento'ya girecek üye sayısı sınırlı bir tutum aslında Haziran'ın ve Gezi'nin ruhuyla da tamamen terstir."

S: AKP'ye yandaş olmayan medyada bir HDP rüzgarı estiriliyor. Ama solda bazı kesimler HDP'nin desteklenmesinden de öte HDP'den söz edilmesine bile çok katlanamıyorlar sanki? BHH'de böyle bir sıkıntı içine mi düştü de BHH süreci kısmen yavaşladı?

Serpil (Çelenk) Güvenç kimdir, Birleşik Haziran Hareketi nedir: Kimya yüksek mühendisi ve siyaset bilimci. 1968'li. Dev-Genç'li. 12 Mart'la birlikte Yıldırım Bölge'de mahpusluk yaptı. "1960'larda TİP Deneyi: Dış Politikada Sosyalist Perspektifler" kitabı, aynı zamanda tez çalışmasıdır. Eşi TMMOB eski başkanlarından Kaya Güvenç ile birlikte **Birleşik Haziran Hareketi'nin** Ankara örgütlenmesinde yoğun çaba harcadılar. Birleşik Haziran Hareketi, solda ittifak çalışmaları için aralarında ÖDP, HTKP, KP, TKP-1920, EHP gibi sol örgütlerin ve kimi solcu aydınların da içinde olduğu bir muhalif bir ittifak çabası olarak doğdu.

S.G.: HDP'nin medya dahil olmak üzere, kendi dışında bazı AKP karşıtı kesimlerce desteklediği tespitine katılıyorum. Karşı olanlar da var elbette. İçinde farklı çevreden gelen örgüt ve kişileri barındıran Haziran Hareketi'nde de bu konuda iki akımı da destekleyen eğilimlerin var olması son derece doğal.

Haziran sürecinin yavaşlaması görüntüsünün ise, daha ziyade medyanın ilgisinin seçimlere odaklanmasından kaynaklandığını düşünüyorum.

S.: HDP ve BHH gibi sol kesimin örgütlü olması, daha önce sağa yönelen CHP'yi de bu kez daha sola çekti sanki, katılır mısınız?

"Haziran İsyanı'na rağmen, yerel seçimlerde ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinde sağ ile ittifakı ve sağcı adayları tercih eden CHP, bu stratejinin işlevsiz olduğunu gördü."

S.G.: 1960'lı yıllarda, sendikacıların kurduğu, sosyalist bir parti olan Türkiye İşçi Partisi'nin yükselişi ve CHP'nin gençlik kesiminin bu partiye kayması üzerine 'ortanın solu' sloganı kullanılmaya ve TİP'in bazı ilkelerine sahip çıkılmaya başlanmıştır. Türkiye'nin ve dünyanın içinde bulunduğu koşulların da etkilediği, ilkesel olmayan pragmatik bir tavırdı bence. Haziran İsyanı'na rağmen, yerel seçimlerde ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinde sağ ile ittifakı ve sağcı adayları tercih eden CHP, bu stratejinin işlevsiz olduğunu gördü. 7 Haziran seçimleri için, önceki seçimlerde olduğu gibi, sağcı adaylara fazla itibar etmemesinin arkasında Haziran İsyanı'nın estirdiği sol rüzgarı yeniden anımsamasının ve bir ölçüde de Haziran'ın toplumsal etkisinin yattığını düşünüyorum.

Haziran ayaklanmasının, tereddütlü yaklaşımına ve yer yer karşı çıkışlarına rağmen, HDP'yi de etkilediği açık. Demirtaş'ın özellikle cumhurbaşkanlığı seçimlerinde etnik vurguları bir kenara bırakarak sol/emek ağırlıklı bir söylemi seçmesi ve 7 Haziran'da sol adayların listelerdeki varlığı, bu etkinin başka bir örneği.

"Haziran ayaklanmasının, tereddütlü yaklaşımına ve yer yer karşı çıkışlarına rağmen, HDP'yi de etkilediği açık."

S.: Aslında bırakın HDP içinde olmayı, HDP ile isminin bile anılmasını istemeyen, önemli bir sol çoğunluk da var... bazıları kerhen CHP'yi destekliyor... bazıları ise Vatan Partisi gibi daha sert bir çizgide siyaset yapıyor... solun tüm renklerinin bir arada durabilmesi mümkün mü?

S.G.: Haziran olarak bağımsız, sol-sosyalist bir çizgiyi temsil etmeye çalışıyoruz. Gelin, Haziran'da bir araya gelelim ve birlikte insanlık onuruna yakışır bir ülke kuralım.

* Vişnelik Süreci: BHH, ODTÜ Vişnelik tesislerinde gerçekleştirilen üç büyük toplantı ile kuruluş sürecini tamamlamıştır. İlk toplantı 30 Ağustos 2014'te, ikincisi 21 Eylül 2014'te, kuruluş kararının alındığı üçüncü toplantı ise 19 Ekim 2014'te gerçekleştirilmiştir.

CHP Ankara Milletvekili ve Ankara 1. Bölge Milletvekili Adayı Aylin Nazlıaka: “Kadın gibi siyaset yapıyorum!”

Söyleşi: Mehmet Onur Yılmaz, Enver Arcak - **Söyleşi Fotoğrafları:** Deniz Kaşık - **Deşifre:** Tuğba Dirican

Solfasol: Sizinle görüşmek için program yapmaya çalışırken ne kadar yoğun olduğunuzu görmüş olduk. Bu yoğunlukta plan ve projelerinizi hayata geçirmeye, üretmeye, başladığınız işleri sonuçlandırmaya nazıl zaman buluyorsunuz?

Aylin Nazlıaka : Siyaset o kadar hızlı akan bir alan ki pedal çevirmeyi durdurduğunuzda düşüyorsunuz. Dolayısıyla pedal çevirirken bir yandan da zihinde bir takım tasarımlar yapmak ve o tasarımlarla da pedal çeviriş biçiminizi, sapacağınız yolları belirlemeniz gerekiyor. Günün her saatini değerlendirmeye çalışıyorum. Mesela yiyecek yemek bulduğumda aç mıyım tok muyum diye bakmadan yiyor, uyuyacak zaman bulduğumda da uyuyorum. Tabi bu aralar ön seçim çalışmalarını çok büyük bir enerji verdi, hem bana hem partiye.

S.: CHP'nin bu aralar en çok övgü aldığı şey herhalde ön seçim yapmış olması... Siz de kontanjan peşinde koşmak yerine ön seçime girmeyi tercih eden vekillerden birisi oldunuz, kutlarız. Ortaya çıkan bu enerjiyi nasıl değerlendiriyorsunuz? CHP'deki bu dinamizmin sebebi nedir?

A.N.: Ön seçim gerçekten çok tempolu geçen bir süreçti. Ankara'da sayısını bilemediğim kadar çok köy derneği olduğunu daha belirgin bir şekilde öğrenmiş oldum. Bu bir aylık süreç içerisinde 300'ün üzerinde köy derneğiyle birebir toplantı yaptım. Demokratik Kitle Örgütleriyle olan ilişkilerimi daha da kuvvetlendirdim. Yine ön seçim sayesinde partideki birçok üyemizi yakından tanıdım, onların partiyle ilgili beklentilerini daha iyi anlamamı sağladı bu süreç. Dile getirilen talepleri ve eleştirileri rapor haline getirip Genel Merkeze sundum. Tabandan aldığım güçle adaylaştırmak çok başka bir duygu.

Partiye etkisine gelince; parti olarak biz çok avantajlı olarak başladık, seçim çalışmalarına. Diğer partiler yeni yeni sivil toplum örgütlerini ziyarete başlarken biz zaten sahadaydık. Bu süreçte AKP seçmeninde ciddi bir kırılma olduğunu gördük. Kırsalda önceleri AKP'ye oy vermiş olan vatandaşlarımız, "artık AKP'ye oy vermeyeceğim" demeye başladılar. Henüz bir kısmına "CHP'ye oy vereceğim" cümlesini kurduramıyoruz ama siz baskıya girene kadar (seçim bildirgesi açıklanınca) o da olacaktır diye umut ediyorum! Seçim bildirimizde gerçekten de halka dokunan projelerimiz var. Halkın temel sorunlarına yani ekonomiye, işsizliğe, gelir dağılımındaki adaletsizliğe dokunan projeler...

S.: Peki AKP'den vazgeçenlerin gerekçeleri neler?

A.N.: İki tarz seçmen var: Birinci grup ideolojik seçmen; belli değerler üzerinden hep aynı partiye oy vermeye devam ediyor. İkinci grup ise ekonomiye bakan seçmenler: bu kişiler cebine, yaşam biçimine, hayat standartlarına bakarak karar veriyor. Hayat standartlarında düzelme olan seçmen için bile artık AKP'nin bir karşılığı kalmamış görünüyor. Halkta gerçekten 17- 25 Aralık operasyonlarıyla ortaya çıkan yolsuzluk süreci konusunda farkındalık yeni yeni oluşuyor. Bir esnaf ziyaretinde; "Ben hırsız mıyım ki onlara oy vereyim?" dedi bir amcam. Kaçak sarayı ve altın varaklı kadehleri anlatamadılar, tepki çok. Saray sonlarını getiriyor...

S.: Bu alanda CHP'nin rakibi MHP midir? Önceki seçimlere baktığımızda Ankara için kırsalda, daha çok MHP seçmeniyle AKP arasında geçiş olduğunu görüyoruz. Ne dersiniz?

A.N.: A ya da B partisi üzerinde konuşmak yerine biz ne yapmak istiyoruz; onun üzerinden yol almak gerekir. Ankara'da kesinlikle birinci parti çıkma kararlılığımızdayız.

Her ilçe için ayrı projeler hazırladık. Mesela Polatlı da gitmediğimiz köy kalmadı ve her birinin sorunları çok iyi biliyoruz. İktidara geldiğimizde biz bu sorunları çözeceğiz. Polatlı örneğinden gidecek olursak, şu an tarıma elverişli arazilerin sadece %14'ü sulanıyor ve ekonomisi tarıma dayalı bu ilçede halk geçim zorluğu çekiyor. Sulama sorununu çözecek olan Gökpinar barajı projesi vaatlere rağmen tamamlanmadı. CHP iktidarında Polatlı'daki Gökpinar Barajı iki yıl içerisinde su tutmaya

“Tabandan aldığım güçle adaylaştırmak çok başka bir duygu.”

başlanacak. Polatlı'da organik tarım enstitüsü kuracağız. Orayı yeniden üretim üssüne dönüştüreceğiz. Örneğin Türkiye'de 600 bin ton şeker pancarı üretiliyor, bunun 280 bin tonunu Polatlı üretiyor. Kuru soğanın dörtte birini yine Polatlı sağlıyor. 25 bin kişi tarımdan gelir elde ediyor ve baktığımızda un var, yağ var, şeker var ama bir türlü helva yok. Çünkü araziler sulanmıyor. Elektrik, mazot, zirai ilaç, gübre pahalı... Her ilçe için buna benzer projelerimiz var.

“Bazı partiler var ki AKP ile mücadele etmek daha zor olduğu için CHP tabanından oy koparmaya çalışıyorlar. Asıl bunu AKP'ye hizmet etmek olarak görüyorum.”

S.: Biz Ankaralıların en çok şikayetçi olduğu işlerden bir tanesi şehrin milletvekilleri kendilerini Ankara'nın değil Türkiye'nin milletvekili olarak görürler ve Ankara ile pek ilgilenmezler. Sizin dört yıllık vekillik sürecinizde fark olarak gördüğümüz özelliğiniz Ankara'yla ilgilenen bir vekil olmanızdır. Ankara'nın eylemlerinde, sorunlarında bulunmanız gereken yerlerde sizi görebildik. Şimdi bize Polatlı'dan bahsediyorsunuz. Aslında Ankara'da pek de olmayan şeyler bunlar. Bu durum sizin siyaset anlayışınızda nereye oturuyor? Bundan sonraki adımlar neler? Yani sizce seçimin gündemi Ankara için mi Türkiye için mi yürütülecek? Bu ikisinin ayrımını nasıl yapıyorsunuz?

A.N.: Aslında ikisini birbirinden çok ayırmıyorum. Ama Ankara milletvekili olduğum için Ankara'nın sorunlarını tek tek ele almanın sorumluluğunu da üzerimde hissediyorum. Ben gerçekten bir Ankara sevdalısıyım, bu şehre karşı büyük bir tutkum var. Burada doğup, büyüdüm, okudum, evlendim, burada anne olup, işimi kurdum, siyasete burada girdim, buranın vekili olmanın gururunu yaşadım. Onun için benim Ankara'ya bir vefa duygum var, bu şehirle aramdaki aidiyet bağları çok kuvvetli. Hatta birlikte eğitim gördüğüm ve şu an başka şehirlere yerleşmiş olan arkadaşlarıma da "Ankara inşallah sizin tekrar geri dönmek isteyeceğiniz bir şehre dönüşecek" diyorum çünkü Melih Gökçek olduğu süreçte Ankara'dan kaçan nüfus her geçen gün artıyor.

S.: Bu söylediğiniz şey gerçekten vekillik anlamında farklı bir yere oturuyor, peki bu sizin önümüzdeki dönem başka planlarınızla da ilgili mi? Yani sizin adınız yerel seçimlerde belediye başkan adayı olarak geçti, konuşuldu. Bir dahaki seçimlerde biz bunu tekrar konuşacak mıyız?

A.N.: 2011'de milletvekilli seçilmemden ardından, hakikaten bu işin hakkını vermeye çabaladım. Ve her yerde olmaya çalıştım. Gezi Direnişinde, gözaltı odalarında, emniyette, hastanelerde... Vekilliğin ne büyük bir sorumluluk olduğunu her an hissettim. Her akşam yatağa yattığımda "bugün bu görevin hakkını verecek ne yaptım" diye soruyorum kendime. Önemli olan insanların içinde bulunduğu süreçlerde görevlerini ve sorumluluklarını tam olarak yerine getirmesi... Halkı değil kendini bir yere taşımak için yapılan siyaset zaten başarılı olamaz. Çünkü o zaman içinde samimiyeti barındırmıyor.

Çok net bir siyasi hedefim var. Bu ülkeyi AKP'nin gerici ve faşizan zihniyetinden kurtarmak. Bunun için de Ankara ve Türkiye'de bu zihniyetle mücadele etme konusunda çok net bir duruşum var. Her geçen gün insan hakları ihlallerinin yaşandığı, emeğin en yüce değer olduğunun unutulduğu, kadına yönelik şiddetin arttığı, sokağa çıkan çocuk ve gençlerimizin öldürüldüğü, eğitim gören gençlerin geleceğe umutla bakamadığı bir ülke olmaktan Türkiye'yi kurtarmak istiyorum.

S.: Her seçim öncesinde olduğu gibi solda ittifak mevzusu bu seçim öncesinde de konuşuldu. AKP'nin geriletilmesi ve bu faşizan düzenin ortadan kaldırılmasına ilişkin Türkiye'de belli işbirliklerinin kurulmasının şart olduğu, buna ortam hazırlanması gerektiği beklentisi var. Aynı hedefe yürüyen, iktidar partisini geriletmek ve özellikle belli bir yönden geriletmeyi hedef koyan partiler var. HDP ile partiniz arasında görüşmeler oldu ve bunlar olumsuz sonuçlandı. CHP, HDP dışındaki başka işbirliklerine de kapısını kapattı. Sizce AKP'nin işine yarayabilir mi bu durum?

A.N.: Biz aslında kimseye kapılarımızı kapatmadık. Gelin, ana muhalefet partisi, yani iktidar olma en yakın olan parti olan CHP şemsiyesi altında birleşelim dedik. DSP örneğinde olduğu gibi, partiyi kapatıp CHP içinde bütünleşebilirlerdi. Ancak bizim çatımız altında olmak isteyen partiler haricinde kimseyle şu an ittifak yapmayız, çünkü iddialıyız ve zaten o iddianın da bizi iktidara taşıyacağını düşünüyoruz. Bazı partiler var ki bunlar AKP ile mücadele etmek daha zor olduğu için CHP tabanından oy koparmaya çalışıyorlar. Asıl bunu AKP'ye hizmet etmek olarak görüyoruz. Umut ediyorum ki seçmen de bunun farkına varacak.

S.: Seçim bölgenizde karşınızdaki adaylardan bir tanesi, belki de benzer misyonu bir dönem üstlendiğiniz, Gezi döneminde İstanbul'da öne çıkan Sırrı Süreyya Önder. Ankara'da da sizi alanlarda gördük. Şimdi aynı seçim bölgesinde yarışyorsunuz. Bu açılardan bakınca % 10 seçim barajı ve HDP'nin meclise girip girmemesiyle ilgili ne düşünüyorsunuz?

A.N.: Bizim baraj ile ilgili yaklaşımımız çok net. Biliyorsunuz bu güne kadar 13 kanun teklifi verdik, baraj sıfırlansın dedik kabul etmediler, % 3 olsun dedik kabul etmediler, %5 olsun, %7 olsun dedik ve yine kabul etmediler. Demokrasiye inanan bir parti olarak

“Sırrı (Süreyya Önder) neden Ankara’dan aday oldu anlamadım (gülüyor). O Ankara’yı bilmez. Ama isterse gelsin çikalım bir televizyon kanalına, kendisine köy köy anlatayım Ankara’nın sorunlarını.”

HDP'nin meclis dışında kalmasını istememiz gibi bir şey söz konusu olamaz. Tabi ki Mecliste temsil edilmesi gerektiğine inanıyoruz. Ama burada HDP'nin de aynı şekilde CHP'nin tabanına gözünü dikmemesini umut ederiz. Çünkü dediğim gibi asıl rakip bahsettiğim zihniyettir. O zihniyeti bu ülkeden bir an evvel göndermek muhalefetteki her siyasetçinin ana misyonu olmalıdır.

Sırrı'ya gelince. Neden Ankara'dan aday oldu anlamadım. (gülüyor) O Ankara'yı bilmez. Ama isterse gelsin çikalım bir televizyon kanalına, kendisine köy köy anlatayım Ankara'nın sorunlarını.

S.: HDP Meclise girdiği taktirde bu Meclisteki sol ittifaklara, birlikte çalışmalara ortam sağlayabilir mi, ne dersiniz?

A.N.: Açık söylemek gerekirse biz CHP olarak iki şeyi yapmamak konusunda çok özenli davranıyoruz. Biri din, diğeri de etnik köken temelli siyaset yapmak. Temel uzlaştığımız değerlerde yani güçler ayrılığı, yargı bağımsızlığı, medya bağımsızlığı, insan hakları ihlallerinin olmadığı seküler bir Türkiye'yi kucaklamak gibi değerlerde uzlaşabildiğimiz sürece ve bahsettiğim gibi bu kimlik siyaseti yapılmadıkça Meclis'te zaten olumlu bir ortam olacaktır.

S.: Yine kent gündemine döneceğim. Gökçek'in size özellikle saldırdığını ve bunu bir siyaset metodu olarak kullandığını görüyoruz. Bunu neye bağlıyorsunuz? Bununla nasıl baş ediyorsunuz?

A.N.: Ankara siyasetini Ankaralıların temel haklarını savunmak amacıyla yapıyorum. Dolayısıyla kişiler üzerinden yürüttüğüm bir siyaset anlayışım yok. Ancak bahsettiğiniz malum zihniyet, soruna odaklanmak yerine sorunu dile getiren kişiye odaklanarak hep yeni bir gündem oluşturmak derdinde. Hal böyle olunca da kendisiyle siyaset konuşulmuyor. Ama onun bu üslupta olması ve bu sorunları dile getirdiğim için her seferinde bana saldırıyor olması beni Ankaralıların hakkını savunmaktan vazgeçirmiyor.. Gökçek'i kulaklarından yakaladım ama koparmak Arınç'a nasip oldu maalesef...

“Gökçek devri artık yavaş yavaş kapanıyor. Yaptığı kötülükler kendi ayağına dolanıyor... Ankara'yı adeta derebeyi gibi yöneten anlayışının, halktaki olumsuz karşılığı daha da yaygınlaşacak ve bir sonraki seçimde Gökçek siyasetten silinecek.”

Ben şunu savunuyorum; bugün Ankara'nın birçok sorunu var. Ankara denizi olmadığı halde alt geçitlerinde yağmur yağdığına balık adamların görüldüğü bir şehir halini aldı. Otobanların şehrin merkezinden geçtiği, ulaşımın pahalı, erişilebilirliğinin olmadığı ve ancak sınırlı saatlerde olduğu bir şehre dönüştü Ankara. Sadece geçen sene, hava kirliliği sınırı 297 kez aşıldı. Havası kirli, suyu kirli ve giderek tarihsel hafızası yok edilen bir kent oldu.. Bana sorsanız Ankara'nın tek bir temel sorunu vardır: o da Gökçek'tir. Ama Gökçek devri artık yavaş yavaş kapanıyor. Bu genel seçimlerde Ankara adaylarının belirlenmesi sürecinde de ne kadar itildiği ortada. Oğlunu adaylaştırmak için çok uğraştı; olmadı. Kendisine yakın olan isimlerin de sıralamada çok altlarda yer aldığını görüyoruz.. Yaptığı kötülükler kendi ayağına dolanıyor.

“Gökçek'i kulaklarından yakaladım ama koparmak Arınç'a nasip oldu, maalesef...”

Bir dönem beni su kaçakçısı diye tanıtmaya çalışmıştı biliyorsunuz. Şimdi açtığı davalardan bir tanesi ile ilgili takipsizlik kararı çıktı. Yani süreç içerisinde Gökçek'in bu hukuksuzluklarının, Ankara'yı adeta derebeyi gibi yöneten anlayışının halktaki olumsuz karşılığı daha da yaygınlaşacak ve bir sonraki seçimde Gökçek siyasetten silinecek.

Gerçeklerin er ya da geç ortaya çıkmak gibi bir kötü huyu vardır. Bugün bir takım şeylerin üzerini örtse de, hükümet sözcüsü 7 Haziran'a kadar susma kararı almış olsa da, eninde sonunda gerçekler ortaya çıkacaktır. Bence şu anda Gökçek'i parsel parsel korku sarmıştır.

S.: Mecliste, kadın, evli ve iki çocuk annesi olarak siyaset yapmakla ilgili nasıl bir zorluk çekiyorsunuz? Önümüzdeki dönemde daha fazla kadın meclise girecek gibi görünüyor. Önümüzdeki dönem, Mecliste kadın siyaseti nasıl olacak?

A.N.: Bir kadın olarak Mecliste “kadın kadının kurdudur” lafını “kadın kadının dostudur”a dönüştürmek için ciddi bir çaba harcıyorum. Kadın mevzularında bunun partiler üstü bir yaklaşımla ortaklaşa çözülmesi için zaman zaman bazı kanun tekliflerini diğer partilerin kadın temsilcileriyle ve grup başkan vekilleriyle paylaşmış onların da bizim önerelerimize destek vermesini istediğimiz zamanlar oldu ve bu desteği de bir parti(AKP) hariç, alabildik.

Bana gelince, 2 tane çocuğum var biri 7 diğeri yakında 15 yaşına girecek. Parlametoda çalışma saatlerinin çok uzun olması benim açımdan çok kolay olmuyor. Mesela akşam bir saatlik ara verildiğinde erkek vekiller yemek yiyip biraz sohbet edip rahatlarlarken ben o sırada eve gidip büyük oğlumun ödevleri ve küçük oğlumun yatma saatiyle ilgileniyorum. Eşimle bir iki dakika görüşebilirsek görüşüp tekrar Meclis'e dönüyorum.

Siyaset, kadınlar açısından hem çalışma saatlerinin uzunluğu ve gecelere de taşıyor olması nedeniyle hem de çok erkek egemen bir yapı içinde var olmaya çalışmak nedeniyle zorlayıcı. Ben kadın gibi kadın olarak siyaset yapmak istiyorum, yapıyorum. Kimi kadın arkadaşlarımız da o dünyanın içerisinde var olabilmek için erkek gibi davranma zorunluluğunu hissediyorlar. Merhametli, vicdanlı ve barışçıl halimizle insan haklarını savunmaya devam etmeliyiz diye düşünüyorum.

“Türkiye emeklilere ikramiye vermek için fakir ama kaçak saraylara, örtülü ödeneklere gelince zengin bir ülke. Biz bunu değiştirmek istiyoruz.”

S.: Son olarak şunu soralım. CHP'nin vaatlerinden emeklilere verilecek iki bayram ikramiyesi çok ses getirdi... Karşılığında AKP emeklilere seyyanen 100 TL zam verdi....

A.N.: Kamuoyu pek bilmez ama aslında her ikisi de benim kanun teklifimdi. Birini Şubat 2013'te vermiştim. Bu tür durumlarda sorumlu Bakanla gidip görüşmemiz gerekebiliyor. Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'le görüştüm. Böyle bir ödenek için ülkenin geliri olmadığını söyledi. Türkiye emeklilere ikramiye vermeye gelince fakir ama kaçak saraylara, örtülü ödeneklere gelince zengin bir ülke. Biz bunu değiştirmek istiyoruz.

S.: Son olarak ne söylemek istersiniz?

A.N.: Türkiye'nin yeniden eşit, adil, özgür bir ülke olabilmesini istiyoruz ve bunu yapmakta kararlıyız. Bunun için de yeterli donanım kadrolarımız ve uygun projelerimiz var. İktidara gelip bu projeleri hayata geçirmek istiyoruz. Kendimize güveniyoruz, sizler de bize güvenin!

HDP Ankara 2. Bölge Milletvekili Adayı Mahmut Memduh Uyan: “Önemli olan, bütün anlamların ötesinde dayanışma isteği ve çabasıdır.”

Söyleşi: Aydın Bodur, Mehmet Onur Yılmaz

Mahmut Memduh Uyan, kendisini siyasetçi olarak değil, “devrimci” olarak tanımlıyor. Uyan, “Devrimci Yol” hareketini bilenler için tanıdık bir isim. 12 Eylül sonrası, silahlı direniş ve ardından uzun süreli işkencelerde geçen bir mahpusluk yaşamı oldu. Uyan, 1995 yılında cezaevinden çıktı. 2003 yılında 4. Kongrede ÖDP'ye katıldı. ÖDP içinde partinin toplumsallaştırılabilmesi için çeşitli tartışmalar yürüten Uyan ve arkadaşları, 2011 yılında başlayan tartışmalarla birlikte 6. Kongre sonrasında ÖDP ile yollarını ayırdılar ve Toplumsal Dayanışma Hareketi ismiyle devrimci bir siyasetin oluşturulması için çaba harcadılar. Toplumsal Dayanışma'nın seçim sürecinde HDP'yi destekleme çağrısı HDP'den Uyan'a milletvekilliği adaylığı önerisi biçiminde somutlanmıştır. Mahmut Memduh Uyan 7 Haziran'da yapılacak seçimlerde HDP'den Ankara 2. Bölge milletvekili adaydır.

Solfasol: Söyleşimize HDP dışında kalan solu değerlendirerek başlamak istiyoruz. CHP ve Vatan Partisi dışında kalıp da HDP'yi doğrudan desteklemekten kaçınan bir sol kesim var Türkiye'de. ÖDP'nin, EHP ve KP'lerin de içinde bulunduğu Birleşik Haziran Hareketi, CHP'nin ve HDP'nin de içinde bulunduğu geniş bir sol birliktelik için çabaladı. Ancak bu ittifak çabası sonuç vermedi. Eksik olan neydi? Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Mahmut Memduh Uyan: Açıkçası bu konuda kamuoyuna yansıyan genel bilgilerin ötesinde bir bilgim yok. Dolayısıyla özel olarak bu sürece dair bir şeyler söylemeyi doğru bulmuyorum. Ancak genel birkaç şey söyleyebilirim. Bir takım sol yapılar ve dergilerin varlığı benim anladığım sol devrimci bir siyasetin eksikliğini ortadan kaldırmıyor. Birlik, ittifak vb. olarak da yıllardır denenen girişimler, genelde varolan kişilerin, yapıların biraraya gelip daha da yıpranarak kendilerini tüketmelerine yol açıyor. Toplumsal, sınıfsal mücadeleler içinde henüz devrimci bir siyasetin bütünsel gelişiminin her düzeydeki sorunları aşılamadı. İdeolojik, politik olarak da toplumsal bir gerçeklik olarak da bu sorun önümüzde duruyor.

S: Aynı süreçte son birkaç seçimdir sağ oyları devşirmeye çalışan CHP'nin uzun zamandır ilk defa sola açıldığını, ön seçim yaptığını, demokratik ve özgürlükçü yolları hatırladığını gördük. Bu süreçte, solun, HDP'nin bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz?

M.M.U.: Önce şunu söyleyeyim. CHP'nin sola açılması her durumda iyidir. Ancak hem gösterdiği adaylarla hem de parti programıyla ve seçim bildirgesiyle CHP'nin sola yaklaşımını söylemek mümkün görünmüyor. Dolayısıyla bu düzeyde bir tartışmayı gerektirecek bir durum da yok.

S: Türkiye devrimci sol hareketinin sembol isimlerinden birisi olarak HDP'den adaylığınızın anlamı nedir? Sizi HDP'den aday olmaya iten nedir?

M.M.U.: “Ortadoğu’da, bölgede ve ülkemizde hepimizi doğrudan etkileyen olaylar yaşanıyor. Kürt halkı tarihsel olarak yaşadığı haksızlıklar, ezilmişlikler sonrası güçlü bir mücadele geliştirdi. Kısa vadede olmasa da orta vadede daha tanımlı bir pozisyon geliştirme imkanı var. Ülkede mevcut koşullarda bir siyasal tikanıklık da yaşanıyor.

“HDP'nin seçimlerde %10 barajını geçmesi siyasal alanda AKP'nin gerilemesi, çözülmesi doğrultusunda önemli sonuçlar da yaratacaktır.”

“Sınıf siyasetinin önemi, asla unutulmamalıdır.”

HDP'nin seçimlere parti olarak ve demokratik bir programla girmesi ciddi bir açılım sunuyor. Devrimci toplumsal bir hareketin alternatif olarak ortaya çıkamadığı bir dönemde HDP'nin bir karşılık beklemeksizin desteklenmesi, dayanışma ilişkisi içinde olunması gerekmektedir. Bu somut durumda HDP'nin seçimlerde %10 barajını geçmesi siyasal alanda AKP'nin gerilemesi, çözülmesi doğrultusunda önemli sonuçlar da yaratacaktır.

Ülkede birlikte, barış, kardeşlik, eşitlik içinde yaşamın yolu birbirini anlamadan, dayanışmadan geçmektedir. Yükselen şovenizme karşı da güçlü bir dayanışma içinde olmamız gerekir. Şu ana kadar sınırlı olan davranışımız bile çok olumlu tepkiler ortaya çıkarmıştır. Sonrasını da zaman gösterir... Bizim açımızdan önemli olan, bütün anlamların ötesinde dayanışma isteği ve çabasıdır.”

S.: Sizin gibi sembol isimlerin HDP'deki varlığı bazı kesimlerce “Türkiye solunun Kürtlerin peşine takılması” olarak eleştirildi. Oysa HDP kendisini bir ittifak hareketi ve bir Türkiye projesi olarak sunuyor. Siz kritik konumunuzu da dikkate alarak bu konuda ne düşünüyorsunuz?

M.M.U.: Bu değerlendirme HDP'nin ne olduğu, kendisini nasıl tanımladığından öte sosyalistlerin kendisini nasıl tanımladığı ile ilgili bence. Kestirmeden şunu söyleyeyim. Biz HDP ile barajın aşılması noktasında mümkün en verimli sonucun alınabileceği bir dayanışma ilişkisi arayışı ve tanımı üzerinden aday olduk. Aday olmasak da bütün olanaklarımızla dayanışma ilişkisini sürdürecektik. Dolayısıyla bizim bu süreçteki ilişki tanımımız ittifak değil, dayanışmadır.

Sınıf siyasetinin önemine sürekli olarak vurgu yapan bir siyasetçisiniz. Kimlikler üzerinden de siyasete açık bir hareketin vekil adayları oldunuz. Özgürlüklerin kimlikler üzerinden de tanımlandığı HDP'de, örneğin çocuklar için oluşturulmasını düşündüğünüz politikanın çerçevesi nedir: mesela sola açık bazı kesimler, çocukların sosyal bir sınıf olduğunu da söylüyor?

M.M.U.: “Öncelikle kendimizi siyasetçi değil; devrimci olarak tanımlıyoruz. Özgürlükleri kimliklerle sınırlamak eksik olur. Özgürlükleri sınıfsal, toplumsal zeminler üzerinden Marksist bir yaklaşım içinde ele alıyoruz. Bu bağlamda çocukların ana dillerinde eğitilmeleri, kendi kültürlerini yaşayıp yeniden üretirken evrensel kültürle buluşup kaynaşmaları elbette çok önemlidir. Ancak bence asla unutulmaması gereken nokta: çocukların dünyasının aynı zamanda büyüklerin dünyası olduğudur. Yani sabahın beşinde kalkıp tarlaya giden yedi yaşındaki bir çocuğun konuştuğu anadil ile Diyarbakır'ın ya da Ankara'nın bir yerinde, özel araçla kolejlere giden yedi yaşında bir çocuğun konuştuğu ana dilin ses özelliklerinin aynı olması, aynı dili konuştukları anlamına gelmez. Çocukların sınıf olarak görüldüğü değerlendirmeler ise bana bir parça uç geliyor.

S.: Ankara'nın milletvekilleri genellikle şehrin değil ülkenin vekili gibi siyaset yaparlar. Siz bir Ankaralı olarak vekil olursanız siyasetiniz içinde Ankara'nın yeri ve önemi ne olacak? Sizin gündeminizde Ankara'nın ve Ankaralıların öne çıkacak derdi nedir? Seçilirsanız bu konuda ne yapacaksınız?

M.M.U.: “Öncelikle hedef HDP'nin seçim barajını geçmesidir. Bununla birlikte benim için önemli olan kapitalizme karşı, bugünkü neo liberal düzene karşı her düzeyde yürütülecek bir mücadelenin oluşturulmasıdır. Bu, ekolojist, feminist, eşitlikçi, özgürlükçü, insani, toplumsal yaşamın ve kentleşmenin oluşması için her alanda mücadele demektir. Düşüncelerimiz ve hayallerimiz bugünkü Ankara ve egemenlerin kentleşmesiyle örtüşmemektedir. Kentsel yıkım, rant, her tarafta yükselen beton bloklar, gereksiz ışıklandırılmalar... Yani estetikten yoksun bir heyulaya dönüştü Ankara. Ankara'ya üçüncü sınıf bir kent estetiği hakim bugün. Kentin aynı zamanda beşeri bir şey olduğunu hatırlatacak bir şeyler yapmak gerekir. (Fotoğraflar: Orhan Azapçı, Mehmet Onur Yılmaz)

HDP Ankara 2. Bölge Milletvekili Adayı Gülsen Ülker: “Bu kez, TBMM’ye içeriden bir hamle için adayım!”

Söyleşi: Şahika D.

Solfasol: Bir kişi kendini ve tarihini konuya göre farklı şekillerde ilişkilendirerek anlatabilir. Sizi hiç tanımayanlara HDP’den adaylığınızla ilgili olarak kendinizi nasıl tanıtmak istersiniz?

Gülsen Ülker: Uzun yıllardır kadın kurtuluş hareketi içinde yer almaktayım. Özel olarak da kadına yönelik şiddetle mücadeleyle feminist politika perspektifinden yürütmeye çalışıyorum. Daha genel anlamda ise hepimiz için şiddetsiz, kendimizi özgürce ifade edebileceğimiz bir yaşam arzulamaktayım. “Siyaset” maceram, zaten yürütmekte olduğum bu mücadelenin, bu kez farklı bir mecrada devam etmesi anlamına geliyor. Bu mecrayı yani TBMM’yi, birçok konuda harekete geçirmek için uğraştığımız bir aygıt olarak tanımlıyorum. Bu kez içeriden bir hamle diye bakıyorum.

S: Size adaylık teklif edildiğinde ne tür tereddütleriniz oldu?

G.Ü.: Hem zor bir süreç olacağı için hem de böyle bir temsiliyeti hakkıyla yerine getirebilmek açısından “yapabilir miyim” diye düşündüm önce. Ancak HDP’nin bu konudaki cesaretlendirici tavrı çok önemli oldu, kabul etmemde.

S.: Daha önce başka partilere oy vermiş hangi grupların bu seçimde HDP’ye oy verme şansı var, siz kimlere ulaşip onları ikna edebilirsiniz diye düşünüyorsunuz? Politik olarak size yakın çevreler zaten sizi destekleyecektir. Siz çalışmanız ile ne değiştirebilirsiniz sizce?

“.. hükümetin “kendinden” saymadığı insanlara, özellikle de kadınlara biçtiği rol çok tehdit edici. En küçük bir özgürlük talebi gitgide daha sert biçimlerde bastırılıyor.”

G.Ü.: Dört bir yandan sıkıştırılmış, hayatına el konulmuş gibi hisseden milyonlarca insan var. “İstikrar” adı altında, iki ayrı blok haline getirilmiş bir Türkiye var karşımızda. Üstelik bu bloğun içinde birbirinden çok farklı zihin dünyalarına sahip insanlar bulunuyor. En çok da mevcut muhalefet etme tarzını sorunlu ve etkisiz bulan farklı kesimlerden insanlar. Mecliste yürüttüğü muhalefet ile HDP, en çok bu kesimlerin ilgisini çekmiş bulunuyor. Bunun oy verme davranışında etkili olacağını düşünüyorum. Bunun yanı sıra mevcut hükümetin “kendinden” saymadığı insanlara, özellikle de kadınlara biçtiği rol çok tehdit edici. En küçük bir özgürlük talebi gitgide daha sert biçimlerde bastırılıyor. Bu baskıya girişimleri daha çok dini, hatta dinin bir tek mezhebini referans alan bir çerçevede gerçekleştiriyor. Bütün toplumun Sünni İslam şartlarına göre yaşamasını dayatan bir yapılanma her alanda etkisini hissettiriyor. HDP olarak özgürlükleri esas alan politikaları daha etkili bir şekilde anlatmamız gerekir diye düşünüyorum. Kadınlar için her biri büyük mücadeleler ile elde edilmiş kazanımlara sahip çıkmak ve özgürlük alanlarını genişleten politikalar geliştirmek önem taşıyor. Aynı husus gençler için de geçerli.

Bir başka husus ise HDP’nin çözüm sürecine sahip çıkması. Bunun toplumda bir karşılığı olduğuna inanıyorum. Hükümetin bütün provokasyonlarına rağmen sürdürülen çatışmasızlık halinin ne kadar kıymetli olduğunu görüyoruz.

Bugüne kadar AKP’ye oy vermiş dindar Kürtlerin Rojava ve Kobane’ye karşı hükümetin aldığı zalim tutumun çok farkında olduklarını düşünüyorum.

Bu genel çerçevenin ama en çok da kadınların yaşamlarına sahip çıkabilme olanağını vurgulu biçimde anlatmak gerekiyor. Mevcut politikalarla kadınların hayatına nasıl kastedildiğini anlatmanın etkili olacağına inanıyorum.

“Dört bir yandan sıkıştırılmış, hayatına el konulmuş gibi hisseden milyonlarca insan var. “İstikrar” adı altında, iki ayrı blok haline getirilmiş bir Türkiye var karşımızda.”

S.: Feminist politika içinde olmak ile meclis politikası içinde seçime hazırlanmak arasında kısa da olsa geçen bu vakitte gördüğünüz en temel farklar nelerdir?

G.Ü.: Karma (kadınlı erkekli) bir yapı içinde politika yapmak farklılıkların başında geliyor. Bütün hengamesine rağmen kadınlarla çalışmanın aslında nasıl rahatlatıcı olduğunu bir kez daha anladım diyebilirim. Bunun yanı sıra daha sınırlanmış bir alan burası. Genel olarak politika ve söylemlerine sahip çıksanız bile, bir “üst belirleyen” in çizdiği sınırlar mevcut. Ancak HDP’nin kadın sözüne ve mücadelesine açtığı alan belirli bir rahatlamayı sağlıyor. Tabi aynı zamanda kadın mücadelesinin, parti yapısı içinde sürdürülmesi gerekliliğini ve bunun önemini kavırıyorsunuz.

S: Teorik olarak milletvekilleri sadece onlara oy verenleri değil oy vermeyen ama kendi bölgelerinde yaşayanları da temsil eder. Bu feminist olmayanlar, dünya görüşü size tamamen ters düşen kişiler de demek olacaktır. Seçilirsanız bu konuda ne yapmayı düşünürsünüz?

G.Ü.: Bu konuda kendimi oldukça avantajlı görüyorum doğrusu. Kendimi var ettiğim zemini, inandığım değerleri ve zihin dünyamın anlam çerçevesini evrensel insan hakları değerleri oluşturuyor. Kelime olarak çok bilinen ama uygulamaları ile ne yazık ki, anlamının yitirilmesine yol açılan “özgürlük”, “adalet”, “eşitlik” gibi kavramların gücüne ve bu kapsayıcı evren içinde farklılıkların önem taşımadığına inanıyorum. Farklılıkların kendini var edeceği bir yaşam alanı oluşturmanın temel koşulları bunlar ve benim politikam da bu temel koşullar üzerinde oldu her zaman.

Kadınların feminist olmalarını tabi isterim ancak kadınların hayat hakkı, kendilerini var etmeleri, cinsiyetlerinden dolayı ayrımcılık yaşamamaları, şiddet görmemeleri, bütün kaynaklara erişebilmeleri için çalışmanın kendisi feminist olan, olmayan ayrımdan öte bir şey. Bu aslında benim de, genel olarak kadın hareketinin de şimdiye kadar çalıştığı alan için geçerli. Yeni bir şey değil bizim için.

S.: Uzun yıllar erkek şiddeti ile mücadeleye emek vermiş birisiniz. Bugün gelinen noktayı nasıl değerlendiriyorsunuz? Gelecek nasıl değişebilir?

“AKP iktidarının ve sözcülerinin çok açık biçimde dile getirdiği kadın tanımı; itaat eden, verildiği kadarıyla yetinen, hak ve özgürlüklerinden vaz geçmiş bir özneyi işaret ediyor.”

G.Ü.: Özel olarak kadına yönelik şiddet ile mücadelede, genel olarak da kadın hakları mücadelesinde elde ettiğimiz kazanımların zorla elimizden alınmaya çalışıldığı bir dönemdeyiz. AKP iktidarının ve sözcülerinin çok açık biçimde dile getirdiği kadın tanımı; itaat eden, verildiği kadarıyla yetinen, hak ve özgürlüklerinden vaz geçmiş bir özneyi işaret ediyor. Böyle bir kadın algısı, başta kavramların yeniden tanımlanması olmak üzere birçok yöntemle tahkim ediliyor. “Toplumsal cinsiyet eşitliği” yerine konmaya çalışılan “toplumsal cinsiyet adaleti” örneğin, eşitlik fikrini ortadan kaldırmaya yönelik bir girişim. Recep Tayyip Erdoğan’ın başbakanlığı döneminde, 2010 yılında sarf ettiği, “Kadın erkek eşitliğine inanmıyorum” sözünün altı doldurulmaya çalışılıyor.

Bir başka alan ise aslında birer sosyal hak olan sosyal harcamaların kadınlar üzerinden, onların mevcut durumunu eve bağımlılığını güçlendiren politikalar olarak ortaya konması. Hasta, engelli, yaşlı bakımı ücretlendirilerek kadınlık rolleri pekiştiriliyor.

Öte yandan, biraz önce sözünü ettiğim “kadın erkek eşitliğine inanmıyorum” söylemi, ağırlıklı olarak iktidar partisinin tabanında ama onu da aşan, daha yaygın erkek kitlesi üzerinde dalga etkisi yarattı. Bu dalganın artan kadın cinayetleri ile ilgili olduğunu düşünüyorum. Yaratılan “kabal” ün dışına çıkmak isteyen kadınlar bunun bedelini canları ile öder oldular. Bu söylem, aynı zamanda bir bütün olarak kamu yönetiminde de etkili oldu. Bunu özellikle şiddet nedeniyle kamu kurumlarına başvuran kadınların deneyiminden biliyoruz. Hizmet vermekle yükümlü olanların nasıl görmezden geldiğini, dışlayıcı ve yok sayan tutumlar sergilediğini biliyoruz.

AKP’nin kadınlara müdahale eden baskıcı politikalarını kürtajın yasaklanması girişiminde, kız ve erkeklerin aynı evlerde yaşamalarına karşı söylenenlerde, kız ve oğlan çocukların eğitimini kesintiye uğratan 4+4+4 uygulamasında, okulların cinsiyete göre ayrıştırılması girişimlerinde de görüyoruz. Bütün bu alanlar bizim mücadele alanımız oldu; değiştirene kadar da olmaya devam edecek.

CHP Ankara 1. Bölge Milletvekili Adayı Ali Haydar Hakverdi: “Sokağın Sesi Mecliste Yankılanacak”

Solfasol

Solfasol: Sizi tanımayanlar için Ali Haydar Hakverdi'yi nasıl tanıtırınız?

Ali Haydar Hakverdi: Ali Haydar Hakverdi kısaca, memleket meselelerini kendi meselesi olarak gören, hayatı boyunca ezilenlerin yanında durmuş ve durmaya devam edecek olan, özgürlüklerden yana, emeği en yüce değer olarak gören bir kardeşiniz. 1979 yılında Çorum'da doğdum. 1985 yılında Ankara'ya göç etmiş, yıllarca Tuzluca'yı'da esnaflık yapmış bir ailenin dört çocuğundan ikincisiyim. Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunuyum, Ankara'da serbest avukatlık yapan evli ve bir çocuk babasıyım.

S: Bu seçim sürecinde CHP'yi daha canlı, daha dinamik görüyorsunuz? Önceki seçimlere devşirme ve sağdan adaylar bulmaya yoğunlaşan CHP, bu seçimlerde bu arayışa girmedi... Uzun zamandır unuttuğu önseçimleri hatırladı. Siz dahil birçok aday, kontenjan talep etmek yerine önseçimi tercih etti. CHP'deki bu dinamizmin nedenleri nelerdir?

“Ön seçimle birlikte artık halkta, CHP bu ülkeyi yönetmeye talip ve bunu başarabilecek kadrolara sahip olgusu oturmuştur. Tek yapacağımız daha fazla çalışmak; seçimden önce de, sonra da...”

A.H.H.: Öncelikle ön seçim kararı alan başta genel başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'na, MYK'mız ve Parti Meclisimize teşekkür etmek isterim. Bir teşekkür de bu kararın alınması yönünde tabandan tavana irade koyan örgütlerimize, aday adaylarımıza ve katkı koyan herkese gelsin. Aslında cevap sorunun içinde gizli. CHP daha dinamik çünkü aylar öncesinden seçim çalışmalarına başladık. Aday adayları olarak bizler, birkaç aydır bir yandan kendi çalışmalarımızı yaparken, bir yandan da hem görsel anlamda hem hareketlilik anlamında partimizin çalışmasını yapmış olduk. Başta üyelerimiz olmak üzere neredeyse tüm seçmenlere bir politik hava estirdik; bu tatlı yarış tüm Türkiye'de sorunsuz ve bizlere yakışır şekilde 29 Mart'ta Demokrasi Şölenine çevirdiğimizde herkesin gözlerinde

mutluluk ve umudu görebildim. Partimiz kılcal damarları olan üyelerine kadar kan vermeye başlamış ve bu canlanma ile iktidar olma yolunda ilerlemektedir. Ön seçimin buna çok katkısı olmuştur. 7 Haziran akşamında bunun meyvelerini hep birlikte göreceğiz. Artık halkta CHP bu ülkeyi yönetmeye talip ve bunu başarabilecek kadrolara sahip olgusu oturmuştur. Tek yapacağımız daha fazla çalışmak; seçimden önce de, sonra da...

S.: Her seçim öncesinde olduğu gibi uzunca bir süre CHP'nin CHP dışı sol ile ittifakı konuşuldu. HDP ile ittifak, görüşme konusu bile yapılmadan reddedildi. Birleşik Haziran Hareketi'nin çabaları da Vatan Partisi, DSP gibi diğer unsurlarla ittifak olanakları da CHP yönetiminden ilgi görmedi. Neden?

A.H.H.: CHP tek başına iktidarı hedefleyen bir kitle partisidir. Saydığımız diğer partilerde siyaset yapan, o partilere gönül vermiş birçok tanıdığımız ve arkadaşlarımız var. Bu konuda yapılan görüşmeleri kısmen takip ettim. Sonuç olarak bu güne gelindiğinde bu konuda söylenecek çok da bir şey kalmadı. Ben AKP'yi durduracak ve iktidar olabilecek en büyük örgütlü gücün CHP olduğunu düşünüyorum ve biliyorum. İttifaklar konusunda tabii ki süreç içerisinde benim de bazı düşüncelerim vardı, bir başka söyleşimizde onları da konuşuruz. Şimdi AKP iktidarının yerini CHP iktidarına bırakması için yapılacak çalışmalara odaklanmak gerekli diye düşünüyorum.

“Eğer HDP barajı geçmek istiyorsa özellikle Doğu ve Güneydoğu da AKP'ye kaptırdığı oyların peşine düşmelidir. CHP seçmeninin partisi dışında başka bir arayışa girmeyeceğini düşünüyorum.”

S.: Geldiğimiz noktada HDP'nin %10 barajını aşmaya yoğunlaşan kampanyası AKP kadar CHP'nin tabanını da hedef alıyor. Bu durum önemli sayıda seçmeni de CHP ile HDP arasında bırakıyor. Barajın antidemokratik olduğunu düşünün CHP, ittifak taleplerini neden bu kadar kolay kenara itti? Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinden başlayarak CHP - HDP ittifakı düzleminde bir fırsat kaçırıldığını düşünüyor musunuz?

“HDP Gezi Direnişinde sınıfta kalmıştır ve süreç içerisinde AKP ile girdiği dirsek teması gözlerden kaçmamıştır.”

A.H.H.: Sorularınızın HDP ve CHP ittifakı ya da karşıtlığı üzerinden geliyor olmasından ziyade, CHP'nin iktidar olduğunda neler yapılacağına sorulması tercihimdi. Eğer

HDP barajı geçmek istiyorsa özellikle Doğu ve Güneydoğu da AKP'ye kaptırdığı oyların peşine düşmelidir. CHP seçmeninin partisi dışında başka bir arayışa girmeyeceğini düşünüyorum. Çünkü iktidara yürüdüğümüzü artık tabanımız da, diğer seçmenler de görüyor. HDP Gezi direnişinde sınıfta kalmıştır ve süreç içerisinde AKP ile girdiği dirsek teması gözlerden kaçmamıştır. Ama yine söylüyorum; gün bunları konuşma günü değil, halkın iktidarının nasıl kurulacağını konuşulacağı gündür. Ve biz bunu başaracağız.

“Omuzlarımda ağır bir yük var, bunu da biliyorum. Ama bu yükü onurlu bir şekilde taşıyacağımdan kimsenin şüphesi olmasın.”

S: Peki neden adaysınız? Vekili olacağınız bölgenin sizce öne çıkan sorunları nelerdir?

A.H.H.: Aday adaylığım döneminde aslında neden aday olduğumu belirten bir slogan kullanmıştım; “Sokağın Sesi Mecliste Yankılanacak”. Tam da bu anlamda adaylığımın nedeni, halkın iktidarını kurmak için bu sese ses katmak ve bu değişimin mimarlarından biri olmaktır. Omuzlarımda ağır bir yük var, bunu da biliyorum. Ama bu yükü onurlu bir şekilde taşıyacağımdan kimsenin şüphesi olmasın.

Bölgenin sorunları ülkemizin sorunlarından farklı değil. Aday olduğum Ankara 1. Bölgede 12 ilçe var ve her bir ilçemizin birbirinden farklı, fakat öncelik sırası değişen sorunları var. Her biri üzerinde titizlikle araştırmalarımı yaptım ve bir rapor haline getirerek masamın üzerine koydum. 8 Haziran sabahı kuracağımız iktidarla birlikte, hızlı bir şekilde hem bölgem, hem tüm ülkemizin sorunlarını sorun olmaktan çıkarmak için mücadelemi sürdüreceğim.

CHP, Ankara Dahil 41 İlde Adaylarını Ön Seçimle Belirledi Koca Çınarın Can Suyu: Demokrasi

Berna Bütüner

29 Mart 2015 tarihinde, belki de en son bir bayramda varlığına tanıklık ettiğimiz çok güzel ve umutlu bir kalabalık Ankara'nın farklı ilçelerinde oy kullanmak için bir araya geldi. Oy kullanılan okullardan Atatürk Lisesi'nin bahçesi adeta üniversitelerin bahar festivallerini andırıyordu.. Balonlar, aday adaylarının tanıtım afişleri, stantları vardı. Stantların başında aday adayları ve onları destekleyenler yan yanaydılar..

Akıllarda canlanan CHP anlayışına tamamen zıt bir tablo vardı ortada. Öncelikle, koyu takım elbiseli adamlar, süper fazla makyajlı yaşlı teyzeler yerine civil civil kadınlar ve gençler her yerdeydi; evlerde yapılan börekler, çaylar gelenin kim olduğuna bakılmaksızın herkese ikram ediliyordu. Bütün aday adaylarının, onları destekleyenlerin ve oy kullananların aralarındaki sosyo-ekonomik farklılıkların “0”a indiği bir ortamda, kanımca “yoldaşlık” hissinden doğan saygı ve sevgi, neredeyse gözle görülebilecek kadar açıktı. Geçen yıl OccupyCHP hareketine kadar sadece oy

vermekten öteye gitmeyen CHP maceranın, ilk forumdan sonra üye olarak bu festival tadındaki seçim ortamında bulunabilmeme fırsat tanyacak şekilde ilerlemesi dolayısıyla kendimi şanslı ve ayrıcalıklı hissettim.

Seçim gününün tüm güzelliğine rağmen ön seçim kampanyaları süresince beni en çok kaygılandıran konulardan birisi adaylar arasındaki fırsat eşitsizliğiydi. Kimileri otel salonlarında yemekler verirken, kimileri ise ekibiyle birlikte kapı kapı geziyordu. İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan durumu sosyal medya hesabından dile getirip kendi bölgesindeki tüm aday adaylarını kendi seçim ofisini kullanmaları için davet etmişti. Aynı Ankara'da da şimdi milletvekili olup önümüzdeki seçimler için önseçime giren vekiller tarafından yapılsa çok şık olurdu; belki de gelecek seçimler için bu eşitsizliği ortadan kaldırmak adına il teşkilatları bir tane seçim ofisi hazırlayabilirler aday adayları için. Gözlemleyebildiğim kadarıyla, Ankara'yı bir baştan bir başa afişler, bayraklarla donatanlar, Aylın

Nazlıaka hariç, yatırımlarının karşılığını alamadılar. Sürekli halkla beraber olanlar, kapı kapı gidip kendilerini anlatanlar ise akşam kutlamalarını davulla zurnayla Tuzluca'yı'da seçmenleriyle halay çekerek yaptılar; tıpkı mahallenin çocuğu Ali Haydar Hakverdi gibi.

Ne zaman birden fazla CHP seçmeni bir araya gelse hep kötü gidişattan şikayet ederler ve konu dönüp dolaşıp değişime olan ihtiyaca gelirdi. Ön seçimin yarattığı heyecanın yanı sıra, sonuçları da ayrıca mutlu etti CHP'lileri, özellikle de gençleri. Çokça eleştirilen Kemal Kılıçdaroğlu sayesinde değişim rüzgarları başlamıştı. 92 yıllık kurumaya başladı diye düşünülen koca çınarın 29 Mart tarihinde dallarında yeni tomurcuklar açmaya başladı. Bunlar 'Gezi'de kesilen ağaçları korumaya çalışan insanların tüketilemeyen umutlarının tomurcuklarıydı. 29 Mart'tan sonra CHP seçmeni için şikayet edecek hiçbir şey kalmadı, değişim başladı. Mamak Tuzluca'yı'da çalınan davulların zurnaların sesleri CHP'yi elitist bir parti olmakla suçlayanlara en güzel cevap oldu.

HDP Ankara 1. Bölge Milletvekili Adayı Gülistan Sarıca (Aydoğdu)*: "Birlikte bir cephe yaratmalıyız!"

Söyleşi: Aydın Bodur - **Fotoğraflar:** Orhan Azapçı

O bir emekli. Kendi tabiriyle "açlık sınırının altında bir maaşa" talim ediyor. Solfasol'un 2012 Aralık sayısında yazdığı üzere: "Ege'de oturuyor". Şarkıda söylendiği gibi, "güzel mi güzel değil onun yaşadığı gecekondlu evleri", kışları zehir soluyorlar, beyaz yakalıların ayak işlerini yaparak geçiniyor, komşuları... Ege Mahallesi, nam-ı diğer: Natoyolu. Lanetli yada cezalı bir mahalle, onun Egesi...

Kendisini tanıtmasını istediğimizde söze, "Tuzluçayırılım" diyerek başlıyor. Bize bir kere daha Tuzluçayırır'ı anlatıyor:

"Tuzluçayır, Ankara'da bir semt. Bilmeyenler için: 12 Eylül öncesi adı: 'Küçük Moskova'ydı Tuzluçayırılı olup da siyasetten uzak olunmaz", diyor. Evet doğum yeri değil belki ama burada büyüyüp burada öğrendim her şeyi, isyanı, mücadeleyi, siyaseti ve tabii örgütleri...

12 Mart faşist darbesini hatırlıyorum mesela. Sonra 1975'lerde güçlenen sol mücadeleyi... Sonra solun kendi içindeki bölünmeleri hatırlıyorum, ama oralara girmeyeceğim, diyor, geçmişini anlatırken.

Kendisini feminist olarak tanımlıyor:

"Feministler olarak" diyor, "kendini anlatırken cümleye doğum yeri, tarihi, iş, meslek, eğitim durumu, medeni hali gibi sosyal statü belirten cümleler kurmaktan olabildiği kadar uzak durmak istiyoruz. Bu bilgiler hiyerarşik olmanın yanı sıra olanaklar, ulaşılabilirlik, yani fırsat meselesidir. Bir de kadının kendini evli olarak tanımlaması da sıkıntılı. Evlenmek istemeyen, çocuk doğurmayan kadınları dışlayan durum bilgisidir. Hem seçmeni de çok ilgilendirdiğini düşünmüyorum açıkçası," diyor.

Feminist olduğu kadar, hep solcu olarak tanıdığımızı da hatırlatıyoruz, kendisine:

"Kendimi bildim bileli sol hareketin içinde oldum", diye onaylıyor. Bu durum 12 Eylül ile kesintiye uğrasa da (o zamanda başka mücadele alanları buluyor insan) diyor. 12 Eylül pek çokları gibi beni de işsiz bıraktı. Bir sürü değişik işte çalıştım şimdi hatırlayamıyorum bile çoğunu", diye anlatmaya devam ediyor.

"Sosyalist bir insandım. Fakat evlilikle birlikte kadın olmak bende bir sıçrama yarattı. Sorgulamaya ve araştırmaya başladım ardından da pek çok kadın örgütü ve kadın platformlarında hem birbirimizden öğrenerek hem birbirimizi güçlendirerek mücadeleye devam ettik. Toplumsal cinsiyet sorunu ve "norm"lar üzerine çalışırken Kaos GL, yani Gey, Lezbiyen, Trans, Biseksüel, İnterseks, yani kısacası eşcinsellerle karşılaşmak benim kendi devrimim oldu, diyor. Bütün bildiklerim, bana öğretilenler önce bir yerle yeksan oldu. Bocaladım. Sonra eşcinsellerle ve translarla birlikte öğrenmeye, tanımaya, sorgulamaya başlayıp 'kadın sorunu ile LGBTİ'lerin sorunlarının birbirinden ayrılmaz bir biçimde iç içe olduğunu gördüm" diyor.

Muhabirlikle ilgili geçmişini soruyoruz:

"Kaos GL Derneğinin her yıl düzenlediği muhabirlik eğitimine katıldım. Önce Birgün gazetesinde kısa bir süre muhabirlik ardından Kaosgl.org'da habercilik ve dergiye yazılar... Ardından Bianet ve Solfasol Gazetesi geldi", diye anlatıyor.

"Kendilerini saraylara ve hilafete layık görenler vatandaşı duymuyor, görmüyor."

*Aynı zamanda hepimizin tanıdığı bir Solfasol gönüllüsü, sokak eylemlerinden arkadaşımız, yoldaşımız.

"Başka partilerin görünmez saydığı birçok farklı grup HDP'de bir araya geldi."

"Yasaklı, cezalı, yoksul, muhalif bir mahallede yaşamak, yazmak için çok malzeme demektir," diyor.

Önce Çatı Partisi Girişimi, sonra HDK-HDP'yle ilgili çalışmalarını anlatmasını istiyoruz:

"Şimdi" diyor, "solun ayrık durması hep benim sorunum oldu. Çünkü hep darbe yedik ve bir türlü toplumsallaşamadık. ÖDP kurulduğunda koşarak gitmişim. Olmadı, bu ülkede Kürtler yoksul bir eksik başlıyor mücadele. Bu nedenle HDK-HDP kurulduğunda ben kendimi buldum. Kadın, lgbt, ekolojist, emekçi, yoksul, demokrat, alevi... daha ne olsun ki. MYK üyeliği ardından Ankara il eş sözcülüğü, ardından meclis üyeliği ve adaylık..."

"Şu anda karşıımızdaki devlet yapılanması ve iktidar olan AKP'yi gördükten sonra bir arada olmaktan başka seçenek var mı diye düşünüyorum. Öngörü sahibi olan ve safını belirlemiş herkes gelen tehlikeyi görüyor. Birlikte bir cephe yaratamazsak bu darbenin eskilerden daha köklü olma olasılığını görmemek için politik cehaletin göbeğine saplanmak lazım" diyor.

HDP'nin seçim bildirisinden konuşuyoruz, biraz da: açıklanan bildiri gerçekten de Gülistan'ın anlattıklarını doğruluyor, kadın hakları, LGBT bireyler, asgari ücretin 1800 TL'ye yükseltilmesi, internet kullanımının herkese açılması, gençlere 200 TL'lik ulaşım yardımı, kimsenin olumsuzlayamayacağı Kopenhag Kriterlerine uygun bir demokrasi isteği vb. vb... HDP, bir Kürt Partisi değil artık. Türkiyelileşmiş. Başka partilerin görünmez saydığı birçok farklı grubu, insanı bir araya getirmiş. Azlar çoğalmış, çok olmuş.

Gülistan anlatmaya devam ediyor: "biliyor musun, ben bu sene kışı soğukta geçirdim. Yani doğalgaz o kadar pahalı ki kombiyi yakamadım. Ben açlık sınırının altında emekli maaşı alıyorum. Durum böyle iken Tayyip'e neden örtülü ödenek ayrıldığını anlayamıyorum. Tansu Çiller'in hala örtülü ödenek ile kimleri katlettiğinin hesabı verilmemişken, toplumsal olarak yaşanan yozlaşmanın ahlaki olarak çöküntüye neden olacağı endişesi taşıyorum. Hırsızlık, yolsuzluk, rüşvet, adam kayırma, çalma, çırpma, talan, rant... Yani her türlü kirli para kazanma yöntemleri normalleşiyor. Bunun karşısında hergün işçiler, kadınlar katlediliyor. Kendilerini saraylara ve hilafete layık görenler vatandaşı duymuyor, görmüyor. Ekmek parasını zor bulur hale geldik," diyor.

"HDP diyor ki", diye anlatmaya devam ediyor: "su, elektrik bedava, kadınlar ölmesin, çocuklar gaz fişekleriyle öldürülmek yerine süt içebilsin. İşçiler, emekliler, insan onuruna yakışır biçimde, gelire sahip olsun. Devlet vatandaşlarına karşı görevlerini yerine getirsin," diyor. Bazılarına iktidar olmak, çoluğunu çocuğunu bizim çocuklarımızın hakkını yiyerek ihya etmek yetmiyor; daha çok talan, daha çok rant, daha çok saltanat giderek 'HEİL HİTLER' vaziyetleri işte", diyerek şakayla karışık faşizan eğilimlere işaret ediyor...

Son söz olarak şöyle bitiriyor: "bir tarafta gericilik, kentlerin talanı, her şeyin rant ve para olarak görüldüğü; savaş, kan, ölüm, yoksulluk; doğanın, işçinin, kadının katliamı, nefret cinayetleri, ayrımcılık ya da bu tarafta eşitlik, adalet, özgürlük, demokrasi, barış, birlikte bir arada insanca güzel bir yaşam !

Son soruyu da o soruyor: HANGİSİ SİZİN İSTEDİĞİNİZ?

Çinçin Bağları Hikayesi YOLUNDA A.Ş. 1 MAYIS'TA SİNEMALARDA!

Muhabbete katılanlar:

Yolunda A.Ş. Ekibi: Bahadır Çalı, Emre Budak, Erdağ Yenel, Evliya Aykan, Hasan Göktaş, Hüseyin Elmalıpınar

Solfasol Ekibi: Aydın Bodur, Burcu Cura, Ezgi Keskin, Mehmet Onur Yılmaz, Onur Mat, Tuğba Dirican, Vedat Gün

Deşifre: Tuğba Dirican

Fotoğraflar: Elif Koca, Yolunda A.Ş.

Yolunda A.Ş. ekibini daha önce sevgili Mahir Ünsal Eriş'in yaptığı söyleşi ile sayfalarımıza konuk etmiştik. Bu sefer de 1 Mayıs'ta vizyona girecek filmleri şerefine ağırlıyoruz. Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi Solfasol ile Çinçin Bağları Hikayesi Yolunda A.Ş.'nin söyleşisi sıradan bir söyleşi olamayacağından duruma uygun olarak, güzel bir bahar akşamında, Sıhhiye İlk Sokak'taki Güzel Karadeniz Lokantası'nda, Macit Abi'nin, Şakacı Ali Baba'nın mutfağına ve Akif Abi'nin ellerine bıraktık kendimizi. Söyleşi bahane, muhabbet şahaneydi. 'Yedinci büyüğe' kalmadan diller çözüldü...

MEHMET ONUR Y.: Çinçin'de böylesi bir çalışma yapma fikri nereden çıktı? Hikaye nasıl başladı, merak ediyoruz.

HASAN GÖKTAŞ: Biz Ankara'da 1999-2000'li yıllardan beri tiyatroyla amatör olarak uğraşıyoruz. Toplumcu-gerçekçi sanat yapıyoruz. O zamanlar Tiyatro Tiyatro vardı sonraları da Ve Sanat Atölyesi çatısı altında toplandık. Şu anda da aslında bu projelerin hepsi, Ve Sanat'ın üretimi diyebiliriz.

2008 yılında Çankaya Belediyesi Şehir Tiyatroları biraz olaylı şekilde kapatılmıştı. Bahadır orada oyuncuydu. Her ikimiz de hala belediye işçisiyiz. (Not etmeden geçmeyelim Hasan kadrolu, Bahadır ise taşeron işçi olarak çalışıyor./ Solfasol) O zaman 'ODTÜ Gerçeküstü Sanat Topluluğu' vardı ama daha sonraları kendilerini lağvederek Ve Sanat'a dahil oldular. Troya Sanat da vardı bunların içerisinde. Tüm bu topluluklar bir araya gelerek Ve Sanat Atölyesini oluşturdukları aslında.

Bu birliktelik ardından üretime geçtiğimizde mahalle üzerine de yoğunlaştık. Çinçin üzerine yazılmış öykülerimiz vardı. Bu öykülerden ziyade yine Bahadır'ın senaryosunu yazdığı ve tamamıyla kolektif üretim olan Hepyek isminde bir kısa film projemiz vardı ve onu hayata geçirmiştik. Bu süreçte mahalleyle olan diyaloglar gelişmeye başladı. Zaten biz mahalleye gidip geliyorduk, hem de yavaş yavaş tiyatroyun dışında da bir şeyler üretilmeye başladığını kolektif olarak görmeye başladık. Bu süreçte 2010-2011 döneminde yönetmenliğimizi de yapan Emre (Budak) arkadaşımızla birlikte Çinçin üzerine bir sinema filmi projesi ortaya çıktı.

MEHMET ONUR Y.: Başta da sinema filmi olacağı belli miydi?

HASAN GÖKTAŞ: Belliydi. Ama sinema filmi yapmanın koşulları çok net ve çok ağır olduğu için hazırlıklı değildik. Hemen hepimiz tiyatro kökenliyiz ve sinemaya geçiş döneminde eksikliklerimiz de çok fazlaydı. Destek almak için projemizi Kültür Bakanlığı ve başka yerlere sunduk ama hiçbir yerden Çinçin'i anlatan bir filme destek çıkmadı. Aslında biz de beklemiyorduk ama en azından "keşke deneseydiniz kesin verirdilerdi" demesinler diye denedik. Vermediler (gülüyor).

AYDIN BODUR: Mahallede film çekilirken mahallelinin, özellikle de mahallenin yaşlılarının tepkisi nasıl oldu?

HASAN GÖKTAŞ: Kamera ile internet üzerinden bir şeyler yapacağımızı söylediğimizde yaşlısı genci başta çok tedirgin oldular. Sebep de, bizden bir ay önce filmci-belgeselci kılığında gelen polisler film çekiyoruz diye insanlarla iletişim kurup belirli bir dayanışma ortamı oluşturmuş, insanlar ekmeklerini, sofralarını ve sırlarını da açmışlar gelenlere. Daha sonra film ekibinin gitmesinden bir ay sonra oraya helikopter destekli operasyonlar olmuş. İlk dönemde bu sebepten dolayı biraz zorlandık. Ama internetteki dizinin fragmanının mahallede izlenmesinden sonra, yani somut bir şey görmeye başladıklarında her şey değişti.

O zamana kadar mahallede, haklı olarak, taciz vardı. Sadece mahalleliden değil devletten de taciz vardı. Cinayet şubeden

gelip, "siz ne yapıyorsunuz lan burada?" deyip duruyorlardı.

MEHMET ONUR Y.: Cinayet şube ne alaka?

BAHADIR ÇALI: Bizim çekim yaptığımız merdivende bir gün önce biri ölmüş ve biz de kamerayla oradayız. "Siz ne ayaksınız lan" diyorlardı sürekli. Dizinin ikinci fragmanı da yayınladıktan sonra emniyetteki durum da değişmişti ve rahat bırakmaya başladılar. Tabi dizi sürecinde bile giremediğimiz belirli bölgeler vardı. Film sürecinde mahalle bize destek olmak için o bölgeleri de açmaya başladı. Aslında bu sayede dizide kullanamayacağımız yerler filmde belgelenmiş oldu. Film sürecinde, dizinin güveniyle mahalle bize açıldı.

AYDIN BODUR: Aslında eskilerin sinemayla farklı bir ilişkisi, sinema sevgisi olduğunu düşündüğümünden sordum yaşlıların tepkisini...

HASAN GÖKTAŞ: Haklısın. Çinçin'in Yılmaz Güney'e karşı çok büyük sempatisi var. Hemen hemen iki evden birinde Yılmaz Güney'in ya portresi ya da filmlerinden birinin afişi mutlaka asılıdır. Buradan hareketle film ve dizi sürecinde de yaptığımız işin gerçeklikle bağlantısı sürekli sorgulandı mahallede. Tamamen hayal ürünü olan bir şey olsa bu kadar destek göremezdik. Dizinin ikinci bölümü yayınlanana kadar mahallenin yaşlılarının soru işaretleri vardı. Yılmaz Güney'in estetik değerleriyle sorguladılar yaptığımız işi. Ama daha sonra bu sorgulayan insanlar filmde ve dizide de oynamaya başladılar. Yani sınavı geçtik.

MEHMET ONUR Y.: Mesela kimler var?

BAHADIR ÇALI: Mesela Malkoç Dayı'mız var filmde, Erdal'ın babasını oynayan. Onlar Yeşilçam zamanında Çinçin'den İstanbul'a gitmişler. Birçok filmde de figüran olarak oynamışlar. Çekimler sırasında biz hataya düştük ama Malkoç Dayı düşmedi. Oynadı çıktı.

VEDAT GÜN: Sanırım orada en son Kemal Sunal'ın Düttürü Dünya filmi çekilmiş. Daha sonra herhangi bir şey var mı bildiğiniz?

HASAN GÖKTAŞ: Bildiğimiz başka film yok ama Yılmaz Güney'in mahalleyi sıkça ziyaret ettiği, suçla itilen çocuklarla ilgili olarak da, yazdığı senaryolar ile ilgili olarak da geldiği biliniyor.

BAHADIR ÇALI: Soba, Pencere Camı ve İki Ekmek İstiyoruz, diye bir romanı var Yılmaz Güney'in. Ulucanlar'da hapiste birlikte yattığı Çinçinliler'den dinledikleri üzerine bir hikaye. Duvar filminde de bahsi geçen Çinçinli insanlar var.

MEHMET ONUR Y.: Mahallede bir özel gösterim yapmayı düşünüyor musunuz?

BAHADIR ÇALI: O işleri bizim İbo (İbrahim Aymergen) düzenliyor. Mahallede açık hava sineması yok maalesef. Ama mahalleliyi galaya davet etmeyi düşünüyoruz. Sonrası için başka olanakları da konuşuyoruz.

(Tam burada filmin Mamak Dostlar Mahallesi'ndeki açık hava sinemasında gösterimini organize etmek üzerine konuştuk. O iş bizde. Bunun üzerine çalışmaya devam edeceğiz. / Solfasol)

VEDAT GÜN: Gişede bir hedef var mı?

BAHADIR ÇALI: Bizim hedefimiz ikinci film için gerekli kaynağı sağlamak. O da 200 bin seyirciyi geçtiğimizde mümkün olacak.

MEHMET ONUR Y.: İkincisi bir devam filmi mi olacak?

HASAN GÖKTAŞ: Yok devam filmi düşünmüyoruz. Bambaşka mekanlarda geçen bambaşka bir hikaye olacak.

(Bu arada devam filmlerinin çekilmesinin önemli bir sebebi, filmin vergilerinden muaf olunuyor olmasıymış. İkinci filmi çektiğinizde tekrar vergi ödemiyorsunuz./ Solfasol)

ONUR MAT: Ne kadarlık bir bütçeden bahsediyoruz film için? Sponsorunuz var mıydı?

BAHADIR ÇALI: Piyasaya göre düşük ama bize göre çok büyük maliyetle, 600-700 bin lira gibi bir paraya çekildi film. Dizi ise beyaz peynir, zeytin, ekmekle çekildi. Film sırasında bizim için tek büyük maliyet İstanbul'dan gelen 30-35 kişilik çekim ekibi ve teknik ekipman kirasıydı. Ankara'dan çözdüğümüz işler ise neredeyse bedavaya geldi. Yani, Ankara bedava!

Sponsor ise bulamadık. Mekan Çinçin, konu da kentsel dönüşüm olunca sponsorların ilgisini çekemedik (gülüyor).

MEHMET ONUR Y.: Peki ya belediyelerden destek olan olmadı mı?

BAHADIR ÇALI: Destek olan belediye olmadı ama köstek olan oldu. Çankaya Belediyesi Şehir Tiyatrosu kapatıldıktan sonra gece bekçiliğine sürüldük, asfalt döktük. Şimdi "ben muhalefet ediyorum" diye, güya Gökçek'in karşısına dikilen ve şu anda oda başkanı da olan bir kişi müdürümüzüzdü. Oradan oraya sürdü bizi. Altı ayda 11 kez sürgün yedik.

MEHMET ONUR Y.: Bu tavırla ilgili olarak Çankaya'da, Bülent Tanık dönemi ile Alper Taşdelen dönemi arasında fark oldu mu?

HASAN GÖKTAŞ: Seçim öncesinde vaat olarak Çankaya Belediyesi'nin bir tiyatrosu olacağı söylendi. Ama seçimden sonra henüz lafı bile edilmedi. Bizim dışımızda başka işlerde de oyunculuk yapan arkadaşlara da bize olduğu gibi çok kötü muamele edildi, ediliyor. Diğer yandan taşeron işçi sorunu da çözülemedi bir türlü. Mesela ben kadroluyum ama Bahadır taşeron işçi. Aynı işi yapıyoruz ama o yansı kadar maaş alıyor.

MEHMET ONUR Y.: Peki diğer belediyeler... Altındağ ya da Büyükşehir'in tavrı nasıldı?

ERDAĞ YENEL: Biz onlardan hiçbir şekilde destek istemedik ama onlardan talep geldi. Büyükşehir Belediyesi'nde şu başkan yardımcısına, şu başkana ve benzeri giderseniz mutlaka size yardım edeceklerdir dediler. Ama biz gitmedik.

ONUR MAT: İnternette yayınlanan bir dizi 'peynir ekmeği' çıkartıyor muydu? Yani bir geliri var mıydı internette yayınlanan dizinizin?

ERDAĞ YENEL: Aslında vardı ama onu da alamadık. İstanbullu kurnazlar işe çökmeye çalıştı. "Bu olanağı size ben sağladım, bir sürü şeyinize yardım ettim" diyerek çalmaya çalıştılar. Biz de engelledik. Bunun üzerine davalık olduk. Neyse ki süreç bitmek üzere.

EZGİ KESKİN: Film için yapım desteğini nasıl buldunuz?

ERDAĞ YENEL: Bu proje sayesinde büyük sinema yapımcılarıyla oturduk konuştuk, ama hepsinin kendine göre bir talebi oldu. Mesela bir tanesi kentsel dönüşümle ilgili vurguyu ve yeri değiştirmemiz şartıyla filme her türlü para harcayabileceğini söyledi. Direttik. Hatta sözleşmeler imzaladık ama yine de kentsel dönüşümü değiştirmemizi isteyince vazgeçtik.

TUĞBA DIRICAN: Basının desteği nasıl? İstedığınız desteği bulabiliyor musunuz? Örneğin Kanal D sizi, sizin istediğiniz gibi anlatıyor mu?

HASAN GÖKTAŞ: Biz bir yolda yürüyoruz ve gelen herkese söyleyeceğimizi söylüyoruz. Kanal D ise yapabileceği kadarının haberini yapıyor. Bir magazin haberinde çıkmışız mesela, "Ankara'da fenomen haline gelen internet dizisi sinema filmi oldu" diye bahsediyor, ama bizim politik dünyamızdan söz etmiyor.

Diğer yandan BBC Trending'in Hindistan bürosundan kalkıp geldiler bizimle görüşmeye ama Hürriyet Ankara'yı on dakikalık mesafeden getiremedik mahalleye (gülüyor).

Yani bize geleni hiçbir şekilde geri çevirmiyoruz. Bu seyirciye de yansıyor. Mesela internetteki yorumlarda, "sizin görüşünüz ne olursa olsun sizi seyretmeye geleceğiz" diyenler, "1 Mayıs'ta çalışıyoruz ama 2 Mayıs'ta kesin seyredeceğiz" diye yazan Çevik Kuvvet polisi var (acı acı gülüyorlar).

(Tam burada üçüncü büyük bitti ve Solfasol'un da doğum günü olan 1 Mayıs'ta söyleşinin de yer alacağı sayımızı, 1 Mayıs alanında film ekibiyle birlikte dağıtmak konusunda anlaştık./ Solfasol)

“Ankara’da ilişki kurduğumuz herkes bir ucundan tutuyor işin... Ankara’da bu işler daha kolay çözülüyor. İnsanlar para peşinde değil, işe inanınca elinden geleni yapıyorlar. İstanbul farklı.”

TUĞBA DİRİCAN: Filmin bütçesinden bahsederken “Ankara bedava” dediniz? Ne tür bir ‘bedava’ bu?

HASAN GÖKTAŞ: İstisnaları saymazsak Ankara’da ilişki kurduğumuz herkes bir ucundan tutuyor işin. Bunda projenin insanların hayatına dokunan, toplumcu-gerçekçi duruşunun da etkisi var. Ama kesin olan şu, Ankara’da bu işler daha kolay çözülüyor. İnsanlar para peşinde değil, işe inanınca elinden geleni yapıyorlar. İstanbul farklı.

EZGİ KESKİN: Yaptığınız işi anlatırken toplumcu-gerçekçi sanat anlayışınızdan bahsediyorsunuz. Bunu biraz açabilir misiniz?

“Ve Sanat’la tanışınca hangi sınıftayız, hangi sınıfa hizmet ediyoruz, nasıl ilerliyoruz sorularını düşünmeye başladık.”

EVLİYA AYKAN: Konservatuvarda öğretilen sanat, toplumdaki çok uzak, kopuk ve hayalperest bir sanat. Dolayısıyla bunun peşine takıldığınız zaman hayata herhangi bir müdahalede bulunamıyorsunuz. Hasan Abi, Erdağ ve Ve Sanat ekibiyle tanıştıktan sonra sanata bakış açım değişti. Yaşadığımız, gerçek bir hayat var ama onun dışında bambaşka bir sanat biçimi var.

Bu sanat biçimi sizi hayatın dışına çok başka yerlere sürüklüyor. Okulda bize öğretilen ise biçimsel bir eğitim ama içerik olarak bomboş. Ve Sanat’la tanışınca hangi sınıftayız, hangi sınıfa hizmet ediyoruz, nasıl ilerliyoruz sorularını düşünmeye başladım. Benimle birlikte konservatuvarda olan arkadaşlarımla Ve Sanat’ı beraber geliştirmeye ve bu yolda ilerlemeye, güne dair refleks geliştirip sanat üreten bir topluluk olmaya başladık. Bu anlamda Ve Sanat Atölyesi bize bir kapı açtı ve biz de hep birlikte bu yolda devam ediyoruz.

“Bu toplumun değişip dönüşeceğine ve günün birinde devrim olacağına inanıyoruz. O zaman geldiğinde geriye dönüp bizlere ve yaptıklarımıza baktıklarında hakkını vermiş olmak istiyoruz.”

HASAN GÖKTAŞ: Güçlü müdahalelerle bu sınıfsal ayrımcılığın değişebileceğine inanan insanlarız. Bunun da öncülüğünü yapabilecek insanların az çok işçi sınıfı olabileceğine inanıyoruz. Bugün olmasa da bir gün, bu toplum başka bir topluma dönüşecek. Geçmişte de iyi kötü bir sürü şey oldu; bunu teşhir eden, iz bırakan toplumcu-gerçekçi insanlar o günlerde de vardı. Bu toplumun değişip dönüşeceğine ve günün birinde devrim olacağına inanıyoruz. O zaman geldiğinde geriye dönüp bizlere ve yaptıklarımıza baktıklarında hakkını vermiş olmak istiyoruz. Bundan belki yüz belki üç yüz yıl sonra, insanların kenarda köşede okuyacağı, izleyeceği eserler olarak... Küçük bir cümle olarak kalsak bile değer.

EMRE BUDAK: Zaten Yolunda A.Ş.’nin bu kadar sevilmesinin nedenlerinden biri de o, insanların günlük yaşantısını anlatıyor olması. Medyada gösterilen şaşalı yaşamlar, hayal edilen ama ulaşılamayan tarzdaki yaşamlardan ziyade kendi yaşantısını, çevresindeki karakterleri, tek kat Memed Abi gibi örneğin, kendi yaşadığı, hayatta gördüğü, tanık olduğu durumları anlatıyor olmamız. Bu da toplumcu-gerçekçi anlayışımızın yansıması.

BAHADIR ÇALI: Ercü’nün elektrik faturasının gecikondaki kirasını geçmesi ve bu yüzden kaçak elektrik bağlama peşine düşmesi gibi durumlardan daha gerçekçi ne olabilir?

ELİF KOCA: Oysa kaçak elektrik meselesi her zaman bir çok insan için çok farklı değerlendirilmiştir. Hırsızlık olarak görülür, mesela.

BAHADIR ÇALI: Hatta bu durum insanları komşusunu ihbar etmeye teşvik edecek kadar ileri gider. Ama hayat öyle değil işte. Yaşamak için o elektriğe ihtiyaç varsa o haklır.

MEHMET ONUR Y.: Dizinin her bir bölümünde işlenmiş çok gerçekçi, abartısız, inkar edilemez, izleyenin içten içe onayladığı bir adalet duygusu var. Çünkü ihtiyaç zaten böyle bir adalet. Öyle değil mi?

EVLİYA AYKAN: İnsanların kendi yaşamlarını içeren projeler çoğu zaman daha fazla karşılık buluyor izleyiciden. Kendi projemizde de gördük. Kendi hayatlarıyla çok fazla bağdaşmayan, alakasız hikayelere belli bir mesafe koyuyor insanlar da. Yaptığımız işin kendi yaşamları kadar doğal, sıradan ama bir o kadar önemli olduğunu gören kitle bizi kendilerine yakın görüyor. En basit şekilde böyle aslında.

EMRE BUDAK: Böyle olunca da seyirci destek veriyor. Hatta sahipleniyor. Mesela internetteki yorumlarda sahiplenilen çok fazla insan var. Eleştirileri üzerlerine alınıp, savunuyorlar.

HÜSEYİN ELMALIPINAR: Geçtiğimiz günlerde iki kişi Erdağ ile fotoğraf çekirmek istedi. Bir sürü fotoğraf çektiler. Erdağ’ı öyle çevirdiler olmadı, böyle çektiler olmadı. En son Erdağ’a dönüp, “biz özel hareketçiyiz” dediler. Erdağ öylece kaldı. Bizim konuyu sınıfsal olarak ele almamızın bir sonucu bu. Yoksul ailelerin çocuğu, zar zor okumuş adam. Tarih bölümünü bitirmiş ama tarih anlatarak ekmeğini kazanabileceği bir ortam bulamadığı zaman polislik sınavlarına girmiş. Sonra istemese de özel harekate girmiş... Yani mevzu çok daha kitlesel ve çok daha sınıfsal diye düşünüyoruz. Aynı gün Vestel Manisa Fabrikası’ndan aradılar. Özel gösterim istiyorlar. Vestel Fabrikası’nda 40 bine yakın işçi çalışıyor.

MEHMET ONUR Y.: Şimdi film sinemalarda gösterilecek ve bir sürü insan gidip filme bakacak, işiniz popülerlik kazanacak. Bu sizi zorlayacak mı?

HASAN GÖKTAŞ: Geriden gelen birikim çok fazla olduğu için zorlanacağımızı düşünmüyoruz. Çünkü bizim önceliğimiz Yolunda A.Ş. değildi. Önceliğimiz olan bir sürü işten biriydi Yolunda A.Ş., daha şimdiden hedefine ulaştı. Bir tane daha film çekebilirsek çok daha güzel olacak. Bir şeyler tam olarak rayına oturacak ve daha sağlam devam ettirebileceğiz.

EMRE BUDAK: Kendisini orada görüp özeleştiriyeye gitmesinden, ben böyle miyim, değil miyim dedirtmesinden, insanların orada kendilerini görmesinden çekinmiyoruz. Ulus Baker, Yılmaz Güney’in sinemasını anlattığı, Şok ve Beyin başlıklı makalesinde bundan bahsediyor. İnsan kendi gerçekliğiyle karşılaştığında bir şokun içine girer ve beyin bu şokun devamlılığını talep eder. Belki tam da bizim durumumuzu anlatıyordu bu.

HASAN GÖKTAŞ: Mesela, Ve Sanat Atölyesi’nin genel sanat yönetmeni Kazım diye bir arkadaşımız. Ressamdır kendisi. Bir

dönem Kültür Üniveritesi’nde hocalık yaptı. Ama orada Haziran Direnişi ve Greif Direnişi ile ilgili çalışmalarına işveren (okul sahibi) tarafından sansür uygulandığı için şu anda Bahadır’ın evini boyuyor (gülüyorlar).

“Bizim karakterlerimizin söylediği cümleler İzmir Kadifekale’de, İstanbul Tarlabası’nda, Sulukule’de, Ankara Çiçin’de ve herhangi bir kentsel dönüşüm mahallesinde bulunabilir.”

BURCU CURA: İlk bakışta mahallenin ekonomisini döndüren şey uyuşturucu diye geliyor benim aklıma. Dizide bundan hiç bahsedilmiyor olması garip değil mi?

HASAN GÖKTAŞ: Mahallenin bir bölümü uyuşturucu ile para sağlıyor olabilir ama bu hayatın kendisi değil sadece bir parçası ve aynı zamanda da bir sonuç. Yapanlar bunu mecburiyetten yapıyor. Diğer yandan hiç bulaşmayan da var. Biz uyuşturucu piyasasının dayatılan ekonomik bir piyasa olduğunu reddedip, bunun sanki insanların inisiyatifinde ve tercih ettikleri bir piyasa olduğunu düşündüğümüz anda hata yapmış oluruz. Biz hayatın popüler yanını değil, gerçekliğini anlatmanın peşine düştük.

“Rıfat Ilgaz ‘mizacımızdan gelen bir çeşni’ diyor kara mizah için. Biz kara mizahı öğrenmeye çalışıyoruz işin aslı.”

BURCU CURA: Hayatları o kadar ironik mi?

HASAN GÖKTAŞ: Benim annem 35 yıl Çiçin’de yaşamış bir kadın, babam da 1962 yılında Çiçin’e gelip, 1992 yılına kadar orada yaşamış. Gerçekten ironik mi yoksa gerçekçi mi bunu annem ve babam benden daha iyi bilir. Ama örneğin benim Çiçin’de yaşadığım dönemde uyuşturucu yoktu. Çiçin’de uyuşturucu bu ülkenin ekonomik istikrarsızlığının ve gelir adaletsizliğinin belirlediği bir mesele. Biz şunu sorduk kendimize, “meseleyi hangi sınıfsal gerçeklikte ele alacağız?” Asıl mesele de bu. Bizim işleyeceğimiz, söylemek istediğimiz, İzmir’de Kadifekale ya da İstanbul Tarlabası’nda bir insanın bir repliği mi yoksa insanı görmeden uyuşturucu dünyasını anlatan bir replik mi olacaktı... Bizim karakterlerimizin söylediği cümleler ister istemez sınıfsal bir zemine dayanıyor. Bu böyle olduğu için İzmir Kadifekale’de, İstanbul Tarlabası’nda, Sulukule’de, Ankara Çiçin’de ve herhangi bir kentsel dönüşüm mahallesinde bulunabilir. Bizim konumuz uyuşturucu değil, uyuşturucuyu satmak zorunda kalan insanların durumudur. Yani, toplumun büyük kısmı gerçekliği aramak peşinde değil. Biz ise gerçekliğin peşindeyiz.

Rıfat Ilgaz ‘mizacımızdan gelen bir çeşni’ diyor kara mizah için. Biz kara mizahı öğrenmeye çalışıyoruz işin aslı.

Artık Hiçbi' şii Eskisi Gibi Olmayacak! Sil Gözyaşlarını! / MEK'AN

Özgür Ceren Can

Şamil Yılmaz'ın yazdığı, Cansu Yumuşak'ın yönettiği ve Ahmet Melih Yılmaz'ın oynadığı "Artık Hiçbi' şii Eskisi Gibi Olmayacak! Sil Gözyaşlarını!" oyununu, Mek'an Sahne'deki son suarelerinden birinde izledim. Oyunu izlemeden önce kısa tanıtım metninde oyunun Gezi Direnişi'ni bir sokak çocuğunun gözünden anlattığını okudum. Aklıma Erdem Akan'ın "Gezi'nin bizzat kendisi bir sanat eseri. Onunla ilgili, onun üzerinden tekrar bir şey yapmaya çalışmak, Mona Lisa'ya bıyık ekleyerek sanat eseri üretmeye benzer!" sözleri geldi hemen. O akşam bıyıklı bir iş mi izleyecektim yoksa?

"Gezi Direnişi'ni bir sokak çocuğunun gözünden anlatmak": Bunca katmanlı bir oyunu tanımlamak için ne kadar kifayetsiz bir ifadeymiş meğer! Oyun bir Gezi Direnişi reproduksiyonu değil. Belki de bir insanlık drenajı... Her şeyden önce diğer işlerinde de göze çarpan bir becerisi var Şamil Yılmaz'ın: başkalarının yalınkat izlenim kolajları ile bir örnekleştirdiği "ötekiler", onun kalemiyle hayat sıvıları ile ıslanan ışıltılı antikahramanlara dönüşüyor.

"Artık Hiçbi' şii Eskisi Gibi Olmayacak! Sil Gözyaşlarını!" oyunu süerken bir sokak çocuğunun gözlerinden yalnız direnişin değil, kentin tüm sakinlerini eşitleyen sokağın ruhunun dehlizlerini de keşfe çıkıyorsunuz. Hikâyedeki Avzer/Mustafa, annesinin üç yaşında yetiştirme yurduna bıraktığı bir çocuk. Büyüdüğünde yurttan kaçıp sokaklarda yaşamaya başlıyor. Sakarya'da o zamanlar tadilatla olan belediye binasında yatıp kalkarken bir sabah uyanıp Gezi Direnişi'nin kaydettiği bir Kızılay'la karşılaşılıyor. Yönetmen Cansu Yumuşak sahnede tek bir sandalye ve bir içimlik tütün ile oldukça yalın bir atmosfer yaratmış. O boş alan sanki seyirciyi kendi direnişi ile hesaplaşması için bırakılmış. Ahmet Melih Yılmaz'ın oyun gücü görünmez bir ok gibi daha ilk andan bedenimize saplandığından, oyun süresince Ankara'nın üzerinde yaralı bir kuş gibi düşe kalka uçuyorsunuz. Avzer anlattıkça şehir kanatlarınızın altında kuzguni bir mahlûkata dönüşüyor. O ağzını öfkeyle açtığı anda içinden fıskıran ve uysallaştığında teninin gözeneklerinden ince ince sızan efsun etrafınızı sarıyor. Oyunun yazarı Şamil Yılmaz'ın ilkin yaralayıcı sonra sağaltan bir ezgisi olan, tılsımlı hikâyesini alelade bir klavyenin tuşlarına vura vura yazdığına inanmam mümkün değil...

İki sene önce "Gezi ruhu" diye bir kavram girdi dağarcığımıza ve "Haziran" sözcüğünün anlamı genişledi. Değiştik, dönüştük. Toplu taşıma araçlarında önüne bakan insanlarken birbirimizin gözlerine bakmaya başladık. Kim bu insanlar diye sorduk? Ve o gün sokaktakiler kimdi? Bizi birbirimizden ayıran kırmızı ince hatları kim çiziyor? Direniş duvara çarptı ama şimdi ne olacak?

"Sesin çarpar duvara, büyür geri gelir sana..."

İşte Mek'an Sahne "Artık Hiçbi' şii Eskisi Gibi Olmayacak! Sil Gözyaşlarını!" oyunuyla bu soruları, altunü toz zerrecikleri ile boşluğa yazıyor. Üfleyip uzaklaştırmak ya da derin derin solumak kararı sizlere kalmış...

Artık Mek'an Eski Yerinde Olmayacak! Takip et! (@mekansahne)

Bir yıl süreyle Konur 2 Sokak'ta ikamet etmiş olan Mek'an Sahne Ankara'da Farabi Sahnesi'ne (Farabi Sokak, No:17/A), İstanbul'da ise Kadıköy Theatron'a taşınıyor. Mek'an Sahne'den Pelin Temur ile sahneden sahneye nakliyat üzerine konuştuk:

Özgür Ceren Can: Sanatçıların yönetiminde işleyen sanat mekânlarının ömrünün pek uzun olmaması aslında sıkça rastlanan bir durum. Sistemin içinde alternatif bir duruş sergilemenin zorlukları ile birlikte kişisel çatışmaların da bu tip biraradallıkları sona erdirdiğini görüyoruz. Mek'an Sahne'nin kendi yerini kapatarak başka bir platformun çatısı altında yoluna devam etme kararının da benzer sebepleri var mı?

Pelin Temur: Aslında her şey iyi gidiyordu ve bir kırgınlıkla ayrılmıyoruz buradan. Seyircimiz de vardı. Merkezde olduğumuz için yeni seyircimiz de oldu. Yani seyirci sahip çıktık aslında. Ama burada hem yazıp hem yönetip hem de oynayan insanlar olarak Mek'an'ın işletmesi ile ilgilenmemiz gerekince kendi işlerimize

vaktimiz kalmamaya başladı. Daha çok üretebilmek için Mek'an Sahne'yi kapatma kararı aldık. Ankara'da alternatif diyebileceğimiz bir sahne zaten var: Farabi Sahnesi. Onlarla konuştuk, memnuniyetle kabul ettiler. Artık oyunlarımızı Farabi Sahnesi'nde oynayacağız. Eski oyunlar devam edecek. Yeni oyunlar da çalışmaya başladık, onlar çıkacak. Ahmet Melih Yılmaz İstanbul'a gidiyor. Orada yine ağırlıklı olarak Kadıköy Theatron'da oynayacak oyunları, buraya da gelecek.

Ceren: Mek'an ekibine yeni isimler eklenecek mi bu süreçte?

Pelin: Şimdiden net bir şey söylemek zor. Yeni oyunların kadrosunda yeni oyuncularla var elbette. Ama kim ne kadar vakit ayırmak ister şimdiden kestiremiyoruz. Kendiliğinden gelişen bir süreç biraz. Ama uzun vadede muhakkak olacaktır. Kapalı bir ekip değiliz.

Ceren: Burada ağırlıklı olarak kendi oyunlarınızı oynadınız. Bu durumda bir değişiklik olacak mı?

Pelin: Olmayacak herhalde. Klasikleri uyarlıyoruz zaten, burada Bernarda Alba'nın Evi'ni uyarlamıştık. Şimdi Macbeth'i çalışmaya başladık. Ben uyarladım yine, Ahmet Melih Yılmaz yönetecek. Hikâyeyi üç cadının ağzından anlatacağız. Otel oyunlarının ikincisi çıkacak. Şamil Yılmaz yazıyor yine. Bu kez pavyonda çalışan iki insanın, Seher ve Ali'nin, hikâyesini anlatıyoruz. Yine Şamil'in ve benim başka oyunlarımız olacak.

Ceren: Mek'an Sahne'nin tiyatro üslubu daha çok oyunculuk ve hikâye üzerine olduğundan kendi mekânınızdan ayrılmak ve başka mekânlara uyum sağlamak konusunda ne düşünüyorsunuz?

Pelin: Bir bavulla birçok oyunumuzu istediğimiz yere taşıyoruz. Kadınlar Aşlar Şarkılar bir bavulla istediği yere gider. Avzer'in (Artık Hiçbi' şii Eskisi Gibi Olmayacak! Sil Gözyaşlarını!) bavula bile ihtiyacı yok sırt çantası ile gider. Oyun atmosferini yaratacak asgari koşullar varsa bizim için yeterli oluyor.

Ceren: Sponsorluk arayışına neden girmediniz?

Pelin: Çok o tip bağlantıları kurabilecek insanlar değiliz, peşine de düşmedik açıkçası.

Ceren: Biraz içine mi kapanık bu Mek'an Sahne?

Pelin: Bilmiyorum. Aslında işin özü şu bu tip bağlantıları kuracak vaktimiz yok. Önceliğimiz de oyun izlemek, okumak ve yazmak üzerine.

Ceren: Gelecekte tekrar kendi mekânınız olabilir mi?

Pelin: Ekibe bir işletmeci dâhil olup bizim yerimize o işleri yürütürse neden olmasın?

Ceren: Üzülünüz mü? Burada çiçek ekip çay demliyordunuz, burası evinizdi.

Pelin: Elbette. Her gün toplanıp vakit geçirdiğimiz yerd. Burada çiçek ekmeyi, çay demlemeyi, yer silmeyi seviyorduk. Hele bir elektrik süpürgemiz vardı... Mutlaka özleyeceğiz ve arayacağız ama doğru kararı verdiğimizizi düşünüyoruz. Zaten hepimiz yakın arkadaşız, yine birlikteyiz. Herkes elinden gelen her şeyi yaptı. Bir yıl boyunca denedik. Bize göre olmadığına karar verdik.

Ceren: Kendi mekânınız olmayınca genç tiyatrocularla ilişkiniz de bir aksama olacak mı sence?

Pelin: Sanmıyorum. Oyunlar devam ettiği sürece ilişkimiz de devam eder. Mesela Cansu şu an Mek'an Sahne'nin en önemli çalışanlarından biri. İlk olarak EskiYeni'de gelmişti oyuna. Merve ile aynı şekilde oyunlarda tanıştık. Engin'i okuldan tanıyorduk. Kapıyı çalıp gelenler de oldu elbette ama mekân değişince düşecek kadar yoğun bir geliş gidiş olmadı o anlamda zaten. Asıl bağlantı hep oyunlarla kuruluyor. Kurduğumuz dili kendine yakın hisseden insanlar bir şekilde bizi buluyor. İzlemek ya da birlikte üretmek için.

“Ankara'nın Ölüdoğası” AsiKeçi Sanat ve Tasarım Günleri

23 Mayıs -30 Mayıs 2015

www.asikeci.com

Ankara'da “**AsiKeçi Sanat ve Tasarım Günleri 2015**” kapsamında, “**Ankara'nın Ölüdoğası**” teması çerçevesinde, 23-30 Mayıs tarihleri arasında KuğuluPark ve dolaylarında, bir dizi sanat etkinliği düzenlenmektedir. AsiKeçi Sanat İnisiyatifi ile bir araya gelme çağrısına karşılık vermiş olan katılımcılar, etkinliğe kamusal alanlara yerleştirilecek olan işleri ve bu alanlarda gerçekleştirilecek olan performansları ile katılmaktadırlar. Tüm etkinliklere girişlerin ücretsiz ve zahmetsiz olacağı. **AsiKeçi Sanat ve Tasarım Günleri**'ne tüm Ankaralılar davetlidir.

AsiKeçi, *Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi*: *Solfasol* içinden çıkmış bir grup insanın, kentnin öteki/karşı/sokak bienali potansiyelini keşfetmeyi hedefleyerek yan yana geldiği ve açık paylaşım süreçlerini deneyimlediği bir biraradalıktır. “*Ankara'nın*

Ölüdoğası” temalı sanat ve tasarım günleri etkinliği bağımsız, direnişçi, aykırı ve ayrıksı nitelikte; her türlü eyleminde yöntem olarak dayanışmayı seçmiş olan bir zincirdir. *AsiKeçi Sanat ve Tasarım Günleri*'ne katılım ve paylaşım için kente bir açık çağrı yapılmış olmakla birlikte; AsiKeçi sanat alanında tahakküm meraklısı olan güç odaklarına ve sponsorlara karşı mesafeli bir duruş içerisinde. Ne mutlu ki yalnız değildir! Ortaya çıkışından bu yana **Gazete Solfasol**, **Kavaklıderem Derneği**, **Tunalı Yeniden İnisiyatifi**, **Mimarlar Derneği**, **Çankaya Belediyesi**, **Tayfa Kitapkafe** ile kafadengi akademisyenler, öğrenciler, esnaflar, bağımsız sanatçılar ve sanat inisiyatifleri tarafından desteklenmektedir. Tüm bu örgütlenmenin ortak amacı: sanatı, kentte yerleştiği korunaklı ve yalıtılmış alanlardan

kurtarmak ve sanatın kültürel bir değer olarak, kentin geleceğinin biçimlendirilmesi için güçlü bir diyalog ve etkileşim aracı olmasını sağlamaktır. Teması “*Ankara'nın Ölüdoğası*” olan sanat etkinliğinde, bağımsız sanatçı ve tasarımcılar ile ilk kez bu alanda eyleme geçmiş olan kentli katılımcılar; Ankara'ya yeniden bakmakta ve kenti bir ölüdoğa (natürmort) olarak yeniden okumaktadırlar. Tema çerçevesinde üretilen tüm “disiplinlerarası işler” kentin hafızasını yoklamayı, kaynaklarını deşifre etmeyi ve geleceğinin yeniden yapılandırılmasına katkı sunmayı hedeflemektedirler.

Asi Keçi Sanat ve Tasarım Günleri etkinlik takvimi, ilerleyen günlerde <http://www.asikeci.com/> adresinden ve sokakta bırakıldığı her yerden temin edilebilir. ”

İmkânsız İkâmet Sergisi / AsiKeçi

Özgür Ceren Can Fotoğraflar: Can Mengilibörü

AsiKeçi, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinin çağrısıyla, 1. Hukuk Festivali kapsamında ilk sergisi “**İmkânsız İkâmet**”i, fakültenin son galeri katında, cam tavanın altında kurdu. Festivalin teması “**Göç, Kent ve Yoksulluk**” olarak belirlenmişti ve öğrencilerin aktif olduğu bir ekiple birlikte bu tema ile sergiyi tasarlamaya başladık. Öğrenciler, Latife Tekin okumuşlardı. Onun romanlarını didiklemiş, festival temasını da bu romanlardan bulup çıkarmışlardı. AsiKeçi olarak onları sergiye kendi yerleştirmeleri ile katılmaları için yönlendirmemizle; ortaklaşa çalışarak “**Göç Kurusu**”, “**Anı Turususu**” ve “**Hatıra Olsun**” isimli işleri hazırladılar. Bu süreçte, memleketin taşrayı hep otantik bir gözlelikle okuyan ve yoksulluğu romantik bir biçimde güzelleştiren sanatından devşirdikleri bakış açısından kurtulamadılar. Bakır ibrik, duvar halısı, bez bebek, yün çorap ya da eski pasaport fotoğrafları gibi özlemli titreşimleri yüksek objelere sarıldılar.

AsiKeçi ise sergiye biraz daha antrenmanlı çıktı. Fahri Aksirt ve Mustafa Sarı'nın hali hazırda Yenimahalle/Şentepe bölgesindeki kentsel dönüşüme odaklandığı fotoğraflarını bir süredir elimizde evirip çevirmekteydik. O fotoğraflar, olanca yalnızlıkları ile hepimizi tesir altına almışlardı ve tüm serginin çıkış noktası oldular diyebilirim. Mahallenin canının çekilişinin ve mummyleşiminin tanıklığını içeren bu fotoğraflar; yüklü bir eşya ve anı birikiminin kopuk imgelerini içeriyorlardı: tuğlalar, kelimeler, cam kırıkları, yıpranmış döşemelikler, insan bekleyişleri, kaybolan topraklar ve lanetli bir salgın gibi betonlaşma...

Gülşah Aykaç, tüm bu yıkım ve yeniden inşaa sürecinin serin gerilimini; bir tür indigemeci strüktür anlayışı ile tek bir tuğla üzerinde sabitledi. Gülşah'ın “**Bir Başka Tuğla Duvarı**” adını verdiği, mavi ışıklı tek bir tuğladan oluşan işiyle karşılaşmak adeta kentin kayıp cevherine rastlamak gibiydi. Tuğla, sokakla ev arasında bir örgü sistemi olan duvarın saklı niyetlerini sorgularken; kentin vaat ettiği paylaşım, üretim ve etkileşim imkânları ile dayattığı imkânsızlıkların da tartışılmasını sağladı: eşitsizlik, huzursuzluk, karamsarlık... Nihayetinde kırk kuruşluk kırmızı tuğlanın hazır betonlar karşısındaki şairane mavi umursamazlığı, hepimiz için umut ışığı oldu.

“**Sırça Fanus**” isimli yerleştirmemizin çıkış noktası,

temayı duyar duymaz Sylvia Plath'ın, zihninin dehlizlerinden çıkıp gözlerimin önüne diziliveren roman cümlesiydi: “**...Kent ışıldayarak, göz kırparak bir afiş gibi yamyassı duruyordu pencereimde. Bana hiçbir yararı dokunmadığına göre, orada olmasa da olurdu.**” Yerleştirme, bir-örnekletirilmiş yaşantı yığınlarının baş tedarikçisi olan bir mağazalar zincirinden satın alınan ucuz, kara mobilyalarla kurulmuş bir yaşam alanı olarak tasarlandı. Fahri'nin çektiği bir viran pencere fotoğrafı, Bora ve Vedat'ın müdahalesi ile “pencere-afiş”e dönüştürüldü. Bir araya getirilmiş bu ölgün objeler bütünü'nün kalbi ise meşhur marmelatlı İsveç köftesi oldu: ucuz, uzak ve ecnebi...

“**Halil İbrahim Sofrası**” isimli seramik sergim, 2008 yılında; beton, demir, hırs ve duyarlı kapılar yığını olan metropollerin, bencil, kentsoyul ve düzmece değerlerine bir karşı duruş olarak taşrada kurulmuştu. Birlik, paylaşım, hoşgörü, hürmet, dostluk, güvenç, sadakat gibi insanlık içeriklerini temsil eden, Gülşah'ın tabiri ile “**patolojik çanaklar**”dan oluşuyordu. Onları sergiye dâhil etmemizi Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğrencilerinden Ülkü Şahin istedi. Hatta bu konuda ısrar etti. Ben de onun bu küratöryel müdahalesine boyun eğip çanaklardan küçük bir yer sofrası kurdum.

Sergi süresince Özlem Mengilibörü, Can Mengilibörü ve Orhun Bora Çetin'in kısa filmleri, merdiven sahanlığının büyük beyaz duvarında dönüp durdu. “**Ankara Nox**” çoktan şöret olmuş bir Ankara filmiydi. Festivallerdeki başarısının yanı sıra izleyicisiyle buluşabilmiş bir işti. Özlem için bu film, bir güzelleme değil kente dair bir yorumdu. Bana kalırsa da onu fenomen haline getiren şey: çirkin olana karşı her zaman nazik olduğu söylenen Baudelaire'in fragman estetiğini yakalayabilmiş olmasıydı. Bir diğer film: Can'ın Altın Portakal Jüri Özel Ödülü ve Ankara Film Festivali En İyi Deneysel Film ödülü sahibi kısa filmi “**Infantil Amnezi**”ydi. Yıllar sonra doğduğu evi arayıp bulan birinin hafızasını oluşturma çabasını anlatan film; canlandırma, cep telefonu videosu, fotoğraflar ve ses yerleştirmelerinden oluşan, imkânsız ikâmet ve sürdürülebilir göç üzerine çok katmanlı bir kolaj niteliğindedir. Proje tasarımı Orhun Bora Çetin'e ait olan ancak kolektif bir çalışması ile gerçekleştirilmiş bir başkaldırı deşifresi, “**1 Mayıs**” filmi ise dev bir geçim kapısı

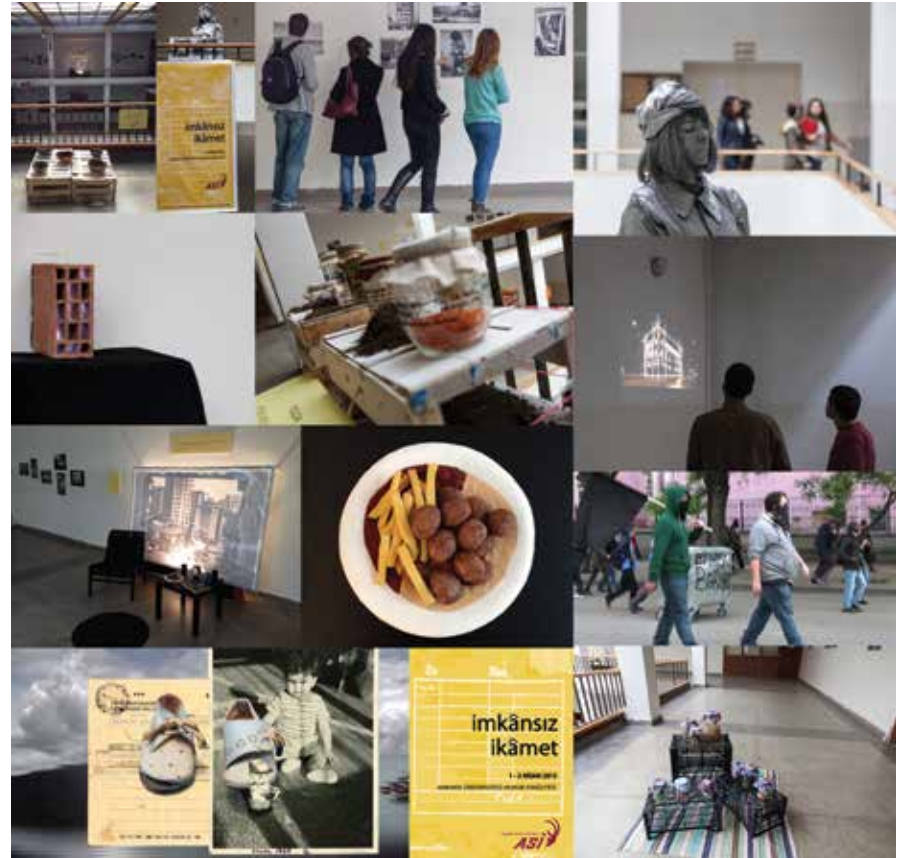
olan kentin geçimsiz karakterini su yüzüne çıkartan bir işti. Sergi kapsamında, bu üç kısa filmi biraradalığından doğan ve öğrencilerin payına düşen çoktan seçmeli soru ise şu oldu: Kent ne içindir? a) ikamet b) inşa c) idame d) isyan e) hepsi

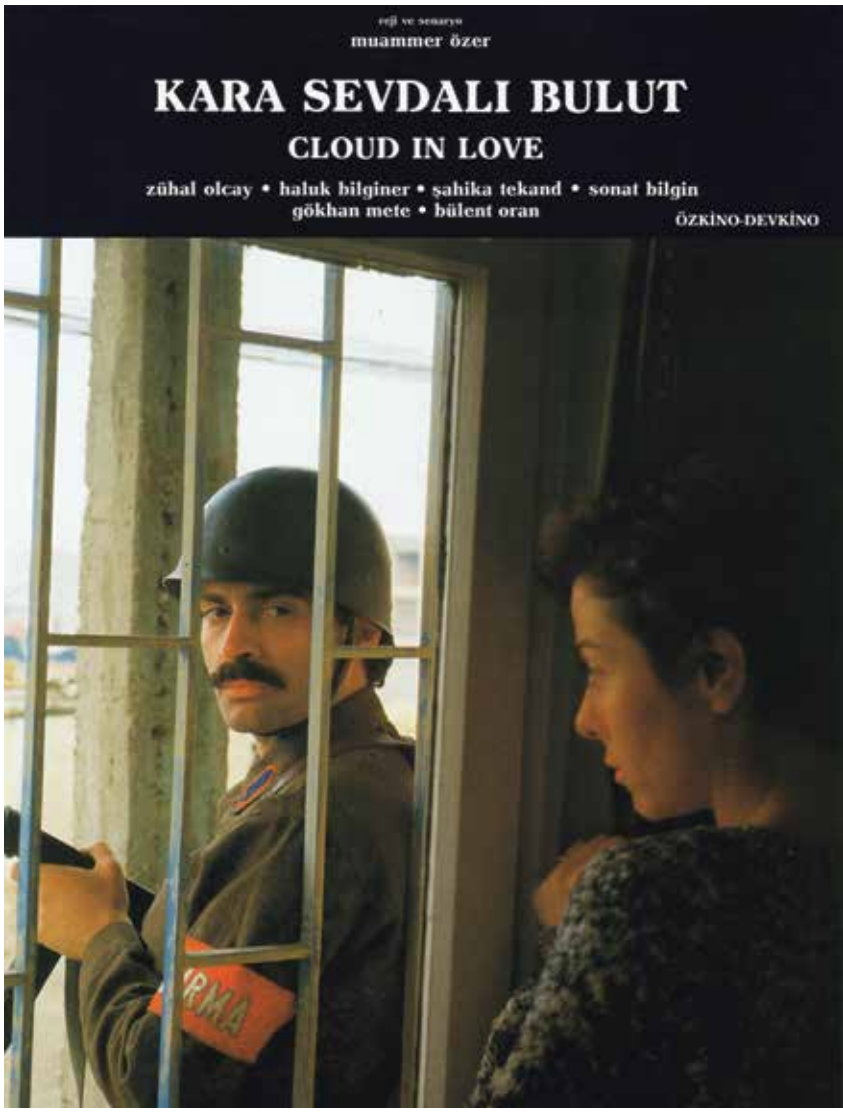
Açık Atölye Ankara sergiye “**Yolda**” isimli yerleştirmeleri ile katıldı. Topraktan toprağa giden, göçe düşmüş altı karakterin; varış öncesi, varış esnası ve varış sonrası farklı duygularını anlatan kavanozlarını toprakla denk ettiler. Her bir kavanoz, temsili bir karakterdi ve içlerinde memleket hafızası tatlar ile yola saçmak istediği sözcükler yer alıyordu.

Sergiye kurduktan sonra yorgun argın evlerimize döndük. Sosyal ağların başına oturup olan biteni dışardan izlemeye başladık. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Festival ekibi ile sürekli mesajlaşıyorduk. Heyecan içindeydik: “Latife Tekin, ne dedi?”, “Onur Caymaz, serginin fotoğraflarını mı çekiyor?”, “Hocalar, gezdi mi?”, “Ülkücü öğrenciler, 1 Mayıs filmine atarlandı mı?” merak ediyorduk.

ATDA oyuncularından Hakime Akyol ilk gün, Veli Kurt ise ikinci gün Hukuk Fakültesi sakinleri ile birebir temasa geçtiler. “**İmkânsız İkâmet**” konulu canlı heykel performansları çok ilgi gördü. Öğle tatilinde elinde taşıdığı “**bavul-ev**” ile koridorlarda gezen gümüş insan ile karşılaşmak öğrenciler için fantastikti. Hakime ve Veli, okulun rutinini bozdular. Artık sergiye kayıtsız kalmak ve “**Şu gümüş insan nerden gelip nereye gidiyor, aç mıdır acaba?**” diye düşünmeksizin yemekhane sırasında beklemek imkânsızdı.

İmkânsız İkâmet Sergisi, 1 ve 2 Nisan tarihlerinde açık kaldı. Öncesinde geçen iki haftalık hazırlık süresi ile birlikte Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Festival ekibi ile deneyimlediğimiz sergi süreci bizim için hem çok keyifli ve hem de çok mühimdi. Yeni arkadaşlarımız oldu. Bu süreçte anladık ki: ikâmet imkânsızdı, ancak irtibat mümkündü. Festivali ve sergiyi destekleyen Türkiye Barolar Birliği'ne, hukuk öğrencilerine ve genç akademisyenlere çok teşekkür ediyoruz.

“İşimiz Gücümüz Yaşamak” İşçi Filmleri Festivali

Özgür Ceren Can

Bu seneki teması “İşimiz Gücümüz Yaşamak” olan, 10. Uluslararası İşçi Filmleri Festivali, 1-10 Mayıs tarihleri arasında İstanbul, Ankara, İzmir ve Diyarbakır’da eş zamanlı olarak izleyicilerle buluşuyor. Festivalin açılış filmi ise, sinemacıların sansür mücadelesini anlatan “Yollara Düştük” belgeseli. Festival, dört şehirdeki gösterimlerden bir süre sonra birçok kenti kapsayan uzun bir yolculuğa çıkacak ve gösterimler, her yılki gibi ücretsiz olacak. Türkiye’den ve dünyanın dört bir yanından emekçilerin yaşamlarını ve mücadele deneyimlerini izleyicilerle buluşturmayı ve ülkemizde işçi filmi üretimini özendirme amaçlayan festival, DİSK / Sine-Sen, DİSK / DEV SAĞLIK-İŞ, DİSK / Birleşik Metal-İŞ, DİSK / Basın-İŞ, Türk-İŞ / Petrol-İŞ, Türk-İŞ / Tek Gıda-İŞ, Türk-İŞ / Kristal-İŞ, KESK / SES, TTB, Halkevleri, Sendika.Org ve ÇapulTV tarafından düzenleniyor.

Festival süresince yirmi ikisi uluslararası, elli üçü Türkiye’den olmak üzere toplam yetmiş beş tane uzun ve kısa kurmaca, belgesel film seyirciyle buluşacak. Yerli ve yabancı kurmaca filmlerin yanı sıra; Çin’de akıllı telefon fabrikalarındaki işçilerin koşullarını anlatan “Apple’ın Tutulmayan Sözleri”, “Cebimde Kan var”, “Utaç İmparatorluğu” isimli belgeseller, Rainbow Collective tarafından üretilen ve Bangladeşli 8 yaşında bir çocuk işçinin yaşam mücadelesini anlatan “Mass a Bhat” ve “Kumaştaki Gözyaşları” gibi işçi belgeselleri, Ankara İşçi Filmleri Atölyesi tarafından üretilen bizzat işçilerin kendilerinin filmlerini çektiği 5 adet belgesel, “Soma: Bir Avuç Kömür için Ömür Verenlere”, “Vedat Türkali”, “Kobane’den Sabaha Doğru (Berroj)”, “Yırcı’da Zeytinlik Direnişi”, sinema emekçilerini anlatan “Motör” ve bir çok belgesel izleyiciyle buluşacak.

10. Uluslararası İşçi Filmleri Festivali düzenleme komitesi, Muammer Özer’in Türkiye’de sansür nedeni ile yıllarca izleyici karşısına çıkamamış olan *Kara Sevdalı Bulut* filmi izleyicisi ile buluşturacak.

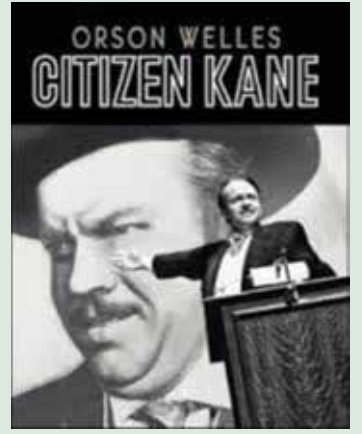
1977 yılından itibaren İsveç’te yaşayan Muammer Özer, İstanbul’da filmin gösterimi öncesi bir söyleşi de gerçekleştirecek.

Festival Ankara’da; Çağdaş Sanatlar Merkezi, Nazım Hikmet Kültür Merkezi, Sinetopya, Batıkent Halkevi, Dikmen Ahmed Arif Parkı ve Mamak Feyzullah Çınar Parkı’nda takip edilebilir. Ayrıca işçi Filmleri Festivali’nde bu yıl ikinci defa ‘İnternet Sinema Salonu’ uygulaması gerçekleştirilecek. Festival filmlerinden seçilen onaltı film, 1-10 Mayıs 2015 tarihlerinde, sadece 22:00-00:30 saatleri arasında her gün www.capul.tv adresinde gösterilecek. Festival programı www.iff.org.tr adresinden takip edilebilir.

Klasik Sinema Kuşağından Mayıs Ayında Yeniden Yurttaş Kane İzlemek

Günseli Bilgen - pisinefil@gmail.com,
pisinefil.blogspot.com.tr

Orson Welles; Mayıs ayının, sinema dünyasına armağanlarından biridir. Mayıs ayında doğan ünlü yönetmen, Amerikan sinema endüstrisinden komünistlikle suçlanıp dışlanan dahi bir çocuktur aslında. 1941 yılında *Yurttaş Kane* filmi çektikten sonra filmin içeriğini beğenmeyen, oyunları ortaya çıkarılan bütün muktedirler gibi Amerikan medya ve sinema endüstrisi muktedirleri de, bu yaramaz çocuğu/adamı etraflarında görmek istemediler ve Avrupa’ya sürgüne gönderdiler.

Film kocaman bir malikanenin tel örgülerle çevrelenmiş ve *Girmek Yasaktır (NO TRESPASSING)* tabelası ile karşılar bizi. Elindeki kar tanelerinin aktığı cam küreyi yere düşürerek ölen adamın son sözü ROSEBUD olmuştur. Film boyunca gazeteciler, bu sözcüğün anlamının peşine düşerken; ünlü ve güçlü medya devi Charles Foster Kane’nin yaşam öyküsüne de tanıklık ederler.

Orson Welles, belki de çok küçük yaşta kaybettiği anne ve babasının yokluğundan bildiği ailesiz yaşamın yalnızlığını ve kaybolmuşluğunu; Charles’ı da çok küçük yaşta annesinin pansiyonunda kalan bir müşterisinin oda parasını ödeyemeyince verdiği ve sonradan değerlenen maden ocağı’nı bir bankaya işletmeye vererek iyi bir eğitim ve 25 yaş itibarıyla büyük bir servet sahibi olmasını sağlayarak anlatır. Yalnız yaşamış bir çocukluğun getirdiği derin yalnızlık duygusu, sürekli görünür ve sevilir olma isteği, 25 yaşına geldiğinde bankadan büyük şirketlerinin yönetimini değil, küçük bir gazeteyi istemesine yol açar.

The Newyork Daily Inguier Gazetesinin yönetimini devir almaya, çok yakın arkadaşı Leleand ve Genel Müdürü olacak olan Bernstein ile birlikte gelir. *Haber, 24 saat sürer* der eski genel yayın yönetmenine ve kendine yayıncılık ilkeleri belirler. Bunlar;

1. Hiç kimse ya da herhangi bir gurup gerçeğin önüne geçemez,

2. Halka hem YURTTAŞ hem de İNSAN olarak haklarının yorulmaz bir savunucusu olacağına dair söz veren bir metni gazetenin ilk sayfasında yayınlar.

Kendi şirketi bile olsa yolsuzlukları yazmaktan çekinmez. Okuyucu sayısı artarken, sermaye guruplarının tepkisini çeker. Komünist olmakla suçlanır. Aldırma; gerekirse bütün servetini bu gazeteyi ayakta tutmak için feda etmekten kaçınmayacağını söyler.

Ancak şışede durduğu gibi durmaz, şöhret . İster istemez baş döndürür. İdealist gazeteci; diğer gazeteleri ve hatta radyo istasyonlarını da satın alınca artık bir *medya patronu* olmuş ve gücün tadını almıştır. Film vizyona girince o dönemin medya devi William Randolph Hearst’in yaşamı ve eleştirisi olduğu iddia edilmiş ve Orson Welles’in Hollywood’dan dışlanmasının en önemli nedenlerinden biri olmuştur.

Filmin öyküsü, birçok katmandan oluşmaktadır. *İktidarın doğası, karakter ve kader ilişkisi gibi kavramsal temaların yanı sıra dönemin en büyük pazarlama sloganı olan Amerikan rüyası, kamuoyu, siyaset, medya ve şimdilerde eklenen ticaret ve halkla ilişkiler gibi artık gündelik yaşamın biçimlendirici güçleri olan ve toplum mühendisliği dedikleri kapitalizmin en güçlü silahlarından, modern yaşam canavarları ve aralarındaki ilişkiler, bu olguların yeni ortaya çıkmış olduğu zamanlarda bir medya patronu üzerinden anlatılmaktadır.* Bu film sonrasında, sinemanın da bu toplum mühendisliğinin araçlarından biri olduğu ve sinema sektörünün de sermayenin elinde olması gerekliliği konuşulup tartışılmaya başlanmıştır. Beyazperdede gördüklerimiz, aslında bizim rüyalarımız değil, kapitalizmin bize kurduğu küçük ve renkli tuzakların rüyaları olmuştur. Önceki yüzyılın bol kanlı savaşlarına yol açan BÖL ve YÖNET, bu yüzyılda İZLET ve YÖNET olarak değişmiştir. Daha sonra dünyamıza giren TV endüstrisi ise, bu işin dahi çocukları ile bütün dünyayı, Amerikan rüyaları ile donatmış ve hala da donatmaya da devam etmektedir.

Charles Foster Kane’nin seçimlere girmesi, evlilik dışı ilişkisinin ortaya çıkması, gazetelerde çıkan şarkıcı sevgili haberleri ile seçilme şansını kaybetmesi, boşanması, yeteneksiz sevgiliyi opera sanatçısı yapmak için Chicago Opera Binası’nı yaptırması, şarkı söyleyemeyen bir kadını “İnsanların ne düşüneceğine ben karar veririm, bu konuda OTORİTE benim” diyerek zorlaması, filmin mükemmel ve sürükleyici anlatımı içinde gözünüzün önünden gelir geçer. Başlangıçta yoksulların haklarının peşinde olan idealist adamın aslında bütün bunları, halka adeta bahşiş olarak dağıtmış olduğunu görürüz. Çünkü seçimleri kaybettiğinde ve şarkıcı eşini yeterince alkışlamadıklarında ki ortaya çıkan öfkesi, halkı değersiz, hiç bir şeyden anlamayan bir kalabalık olarak gördüğünü, kibrini ve egosunu gösterir bize, Welles.

Final bölümünde yaptırdığı dev Malikane Xanadu’ya doldurulan hurda eşyalara, oyuncaklara, değerli tablolar ve heykellere kamera geniş açı ile bakarak uzaklaşırken, Newyork şehrinin silüetini gördüğünüz izlenimine kapılırsınız bir an. Rosebud’un anlamına gelince: bir kez daha filmi izlerseniz diye söyleyiyorum; ancak bütün gücüne rağmen kaybolmuş çocukluğu, annesine olan özlemi ve yalnızlığıdır, filmin en büyük sırrı. Bu bireysel hikayede mükemmel adamın otoriter yönetiminin hazin sonu verilir.

Filmin bitişini yine *Girmek Yasaktır* tabelası ile yapar ve gerçekten de bu tarihten sonra Orson Welles Hollywood’a giremez. Muhtemelen O da biliyordur: bu filmin yaratacağı etkileri. Yıl 1941, Avrupa İkinci Dünya Savaşı dönemlerinde, Amerika hem savaştan kazanacağı ganimetlerin peşinde ve hem de kayıp vermek istemiyor. Savaş sonrası artık daha fazla konuşulacak demokrasi, insan hakları, yurttaşlık kavramları. İçi dolu ya da boşaltılmış olarak hepimize dayatılacak Amerikan demokrasisi ve rüyası. Herkes kendi payına düşeni alabilirdi kadar almak için mücadele edecek...

Yine aylardan Mayıs, İşçi Bayramı, işçiler alanlarda haklarının ve özgürlüklerinin peşinde, bir türlü olamayan sendikal örgütler ve bitmeyen mücadele. Yetmiş dört yıl önce çekilen bir film, bir yönetmen. Sinema tarihinin dönüm noktası olmuş yalnız bir çocuğun komünist olan bir yetişkine dönüşüp, dışlanması ve SEN YAŞLI OLMANIN NE OLDUĞUNU BİLMEZSİN AMA BEN GENÇ OLMANIN NE DEMEK OLDUĞUNU biliyorum diyerek dillere düşmüş bir şarkı ile bize veda eden bir adamın hikayesi oldu, bu yazı: Orson Welles’e selam olsun.

SOLFASOL
Ankara'nın Gayriresmi Gazetesi
Mayıs 2015
49. Sayı
Ayda Bir Yayımlanır.

Editörler

Mehmet Onur Yılmaz,
Onur Mat, Tanju Gündüzalp

Fotoğraf Editörleri

Can Mengilibörü, Erhan Muratoğlu,
Fahri Aksirt, Özlem Mengilibörü

Redaksiyon

Aydın Bodur, Berivan Eliş, Emel Demir,
Ezgi Keskin, Hülya Demirdirek,
Özge Akkoyunlu, Rengin Konuk,
Sema Alpan Atamer, Zeynep Alica

Gönüllü Alan Editörleri:

Haber: Aydın Bodur

Kültür-Sanat: Özgür Ceren Can

Spor: Kübra Ceviz

Web Sayfası: Onur Mat, Selda Bancı
Yayına Hazırlayanlar

A. Şebnem Soysal, Akın Atauz,
Aktan Acar, Arif Şentek, Aydan Çelik,
Aydan Özkil, Ayhan Çelik, Berivan Eliş,
Besim C. Zırh, Birol Özdemir, Burcu Cura,
Buse Kaynakaya, Cemre Kutluay, Deniz
Gümüşel, Deniz Kaşık, Ebru Baysal,
Emine Onaran İncirlioğlu,
Emrah Kırmısoy, Emre B. Altınok, Engin Aygün,
Enver Arcak, Ezgi Koman,
Fatma Soylu, Gözdem Üner Tubay,
Gülistan Aydoğdu, Hülya Demirdirek, Mehmet
Öz, Mert Seymen Renkmen, Nermin Atılkan,
Nur Yılmazlar, Özge Altınyayla, Özsel Belevi,
Selcan Kula, Selda Tuncer,
Sema Alpan Atamer, Sibel Durak,
Sine Çelik, Sümeyra Ertürk,
Tuğba Dirican, Ufuk Tolga Savaş,
Umut Koşan, Vedat Gün, Zeynep Ö. Yılmaz

Katkı Verenler

A. Akın Akyol, Ahmet Çinici,
Ahmet Say, Akın Bakıoğlu, Alper Fidaner,
Alper Şen, Antonin Artaud, Aydan Balamir,
Aydın Şimşek, Aynur Demirdirek,
Ayşegül Çelik, Berna Bütüner,
Burcu Ballıktaş, Burcu Öztürk,
Bülent Atamer, Ceren Ergenç,
Ceyhan Temürçü, Çağım Tuğ, Demet Gülçiçek,
Deniz Enli, Deniz Kaşık, Dijle Kılınç,
Dilem Koçak, Doğaç Mirza, Erhan Akça,
Fahir Köklü, Faruk Şahin, Fatma Soylu,
Ferdan Ergut, Funda Şenol Cantek,
Gamze Güzen, Gizem Güner,
Gökçer Tahincioğlu, Hüsnü Öndül, Kemal Özdil,
M. Ali Çetinkaya, M. Atakan Foça,
M. İhsan Doğan, Mahir Ünsal Eriş,
Mahmut Konuk, Melike Kuş, Mert Anıl Eren,
Mesut Demir, Mithat Sancar, Murat Meriç,
Murat Sevinç, Murat Tangal,
Nazlı Yaşar, Necati Koçak, Nefin Pera,
Nihal Poyraz Temürçü, Nilay Akagün,
Nuran Talu, Olcay Koşan, Özge Çağlar,
Özgür Cengiz, Özgür Yalçın,
Özhan Değirmencioğlu, Rabia Ç. Çavdar,
Remzi Altunpolat, Ruşen Ö. Özcan,
S. Erdem Türközü, Sebatî Ladikli, Selçuk Atalay,
Serdar Gülsöken, Serdar Koç,
Sevinç Başköy, Sinan Yusufuğlu, Şehnaz Azcan,
T. Tolga Özçelik, Ufuk Altınay, Umut Güner,
Umut Şumnu, Yaşar Seyman,
Yusuf Arslantaş, Zeynep Yağmur

Teşekkürler

#10dan Sonra, Ali Haydar Hakverdi,
Aylin Nazlıaka, Birleşik Haziran Hareketi,
Gülistan Sarıca, Gülsen Ülker,
Mahmut Memduh Uyan, Mek'an Sahne,
Önder Şenyapılı, Serpil Güvenç, Yolunda A.Ş.

Logo Tasarım

Aydan Çelik

Grafik Tasarım

Aktan Acar, Çağrı Ürünay, Ezgi Koman,
Gülrü Höyük, Volkan Uysal

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Mehmet Onur Yılmaz

Yayın İdare Merkezi

Büklüm Sokak No:44/4

06680 Kavaklıdere / ANKARA

Tel - Faks: 0 312 437 76 41

bilgi@gazetesolfasol.com

Abonelik için

www.gazetesolfasol.com

abone@gazetesolfasol.com

0 536 956 64 26 - 0 533 653 32 75

İstanbul Temsilcisi

Alper Şen (0 537 683 94 70)

Basım Yeri

Rehber Ofset Matbaacılık

Can Berkay Şahin

Eti Mah. Ali Suavi Sok. No:1/28

Maltepe /Ankara

Tel:0 312 3240041-71

Fax: 0 312 3240071

rehberofset@hotmail.com

Basım Tarihi: 29.04.2015

ISSN: 1301-8655

Yerel Süreli Yayın

5.000 Adet Basılmıştır

Mayıs'ta Ankara

01-02-03 Mayıs

SATRANÇ | Anneler Günü Satranç Turnuvası | Ankara Üniversitesi

02 Mayıs

İMZA GÜNÜ | Mahir Ünsal Eriş | Tayfa Kitapkafe | 12.00

10 Mayıs

SÖYLEŞİ | Ece Temelkuran | Cermodern Sanat Merkezi | 13.30

13 Mayıs

KONSER | Blind Guardian | Jolly Joker | Kızılırmak Cd No:14 | 21.00

14-20 Mayıs

FESTİVAL | 1. Ankara Uluslararası Kukla Festivali | KUKSADER + Tiyatro TEMPO

23 Mayıs

KONSER | Bülent Ortaçgil & Birsen Tezer & Hüsnü Arkan | ODTÜ Vişnelik | 18.30

AFSAD

(Bestekar Sokak No: 28/21 Kavaklıdere) www.afsad.org.tr

Mayıs | Sergi | AFSAD 18. Ulusal Sergi | Bilim-Sanat İnsanlarımız

AST

(İzmir Cad. İhlamur Sokak, No:7, Kızılay) www.ast.com.tr

Mayıs | Tesadüfen Kadın

Mayıs | Beş Para Etmez Varyete

Mayıs | Selamün Kavlen Karakolu

CERMODERN

(Altınsoy Caddesi, No: 3 Sıhhiye) www.cermodern.org

06 Nisan – 03 Mayıs | Sergi | Kentsel Adalet

29 Nisan – 21 Temmuz | Sergi | Momentum

CRITICAL MASS

Her Ayın Son Pazarı | Güvenpark | 12.00

ÇAĞDAŞ SANATLAR MERKEZİ

(Kennedy Cad. No: 4 Kavaklıdere)

Ay boyu etkinlikler sürüyor.

ESKİYENİ

(Sakarya Caddesi, İnkılap Sokak 6/A) www.eskiyenibar.com

Ay boyu etkinlikler sürüyor.

KA FOTOĞRAF GELİŞTİRME ATÖLYESİ

(Güneş Sokak, 17/5 Çankaya) www.kaatolye.com

27 Nisan – 2 Mayıs | Temel Fotoğraf Atölyeleri

NEFES

(Sakarya Caddesi, Üst geçit ayağı, Kızılay)

www.nefesbar.com

1 Mayıs | Konser | Hacettepe Band | 22.00

ORTA DÜNYA

(Kızılırmak Sokak, No:35/3, Kızılay)

Her Zaman | GO oynamak için | Bisiklet Park Yeri vardır

PAB

(Perşembe Akşamı Bisikletçileri, Ankara)

Her Perşembe | Güvenpark | 20.00

TAYFA kitapkafe

(Selanik Caddesi 82/32 Kızılay) www.tayfa.com.tr

18-24 Mayıs | Küçük Prens Haftası

Konur Sokak - Meşrutiyet Caddesi Köşesi

1
MA
YI
S
KUTLU
OĞUN
SÖZFAŞOL

Kölelik zır
...ürmak için